

Finta Káta

*Bemutatóztam
Salgótarjánban*

A borítólap-képe:

*Karancs-Medves vidéke
(Kilátás Szilváskőről)*

A fotót készítette: Rozgonyi Mariann

Bemutakoztam Salgótarjában

Jelen századi történetek

Bevezető

Átléptük a 20. századot, s megérkeztünk a 21. századba. Ki hitte volna tizen- vagy huszonévesen, hogy ezt az időt megéli?

Nehéz időket kellett átélnünk, mert súlyos történelmi- és gazdasági eseményeknek voltunk átélői.

Megtörtént a rendszerváltás, amit hón óhajtottunk. De mit hozott nekünk? Jobblétet hangoztattak nagyon sokat, de eddig nem tapasztaltuk, hogy könnyebb lenne az életünk.

A magyarság zöme nem úgy képzelte el sorsát, akik átérték az elmúlt keserves időket. Képtelenek voltunk megbarátkozni a tőlünk, és az európai kultúrától idegen szokásokkal, amelyeket ránk akartak erőszakolni.

A tőlünk Keletre és főleg a Balkánra jellemző életmódot-kultúrát igyekeztek meghonosítani nálunk, ahová nem szeretünk volna visszasüllyedni, hiszen már István királyunk Nyugatra mutatott, s igyekezett a magyarságot arrafelé vezetni.

A kommunizmus utolsó éveiben akadtak a vezérkarban olyan igazi hazafiak, akik mindezt belátták, és másítani akartak a politikán.

...és a gazdasági viszonyok is jó irányba indultak el, amit mindnyájan érezhattunk, nem volt munkanélküliség, a szomszédos államok lakói irigyelték helyzetünket, mert valóban könnyebb lett az életünk is, nem csak a háztartásra, rezsi-költségekre futotta, jutott nyaralásokra és szórakozásra is. Lassan emberi életet élhattünk.

Kellemes olvasást kívánok!

2012. május havában

A szerző

Visszatekintés

Már akkor fölcsillant bennem a remény, hogy kell jönnie valamilyen változásnak – amikor a „múlt század” 1989. augusztusában Gyulán nyaralva, élveztük a nyár szépségeit, a gyógyvíz melegét. Valami azonban feltűnt nekem.

Más volt a légkör, kiszabadulva éreztük magunkat abból a ránk erőszakolt politikából. Olyan emberek is kerültek kormányba, akik észrevették, hogy változtatni kell, ha az országot jó irányba akarják terelni.

Gyulán a városban és a várfüldő környékén alig lehetett közlekedni, mindenütt német rendszámú autók, utánfutók, lakókocsik parkoltak. Nem tudtuk mire vélni a rengeteg németet.

Csak akkor értettük meg, mi történik, mikor lebontották a válaszfalat a kettéosztott németföldön. Ez volt a Pán-európai piknik, amikor megnyitották a határt nyugat felé. Az ország akkori vezetésének óriási érdeme, hogy a szögesdrótot felszedték a határon.

Világgraszoló történelmi eseménynek lettünk tanúi akkor, a gyulai nyaraláson!

Századforduló

Amikor gyermekeim kirepültek a családi fészekből, és egyedül maradtam, első ténykedésem volt otthonomat az egyedüllétre átrendezni. Lakásomat tataroztattam, bútorokat cseréltem, könyveimnek polcokat rendeltem, csoportosítottam és átrendeztem írók szerint, katalógust készítettem, hogy könnyen hozzáférjek minden darabjához.

Lassan haladt a munka, végre befejeződött a nagyta-
karítás. Sorban behordtam a dobozokat az erkélyről,
hetekig tartott átnézni a tartalmukat, rendezgettem,
helyre raktam mindent, kiselejteztem a fölösleges lim-
lomot, rend lett a lakásban.

...s közben eszembe jutott **1944. szeptember tizedi-
ke**, amikor Marosvásárhelyen ebéd után végső búcsút
vettünk otthonunktól, ahol feledhetetlen négy évet
töltöttünk békés családi körben.

Felidéződött bennem, hogy kis bőröndömben fotóimmal
és naplóimmal-imagönyvvel-émlékeimmal, s váltás ru-
hával szomorúan ballagtam az állomás felé. Éreztem:
vége a gondtalan diákéveknek. Könny szökött szemembe.

*Életem legszomorúbb napját éltem meg, amikor az
utolsó menekülteket szállító vonatszerelvényre fölszál-
tam. Fiatal létemre akkor lettem nagykorú.*

Csodával határos, hogy miközben a család minden
vagyon a front elől menekülésünk közben odaveszett, a
naplók és féltett kincseim, a zavaros időket átvészelve -
épségben megmaradtak.

Ennek köszönhetően tudtam megörökíteni fiatalságom
szép emlékei mellett a háború borzalmait, mert a front
alatt is, az ablaktalan, hideg szobában hasalva rögzítet-
tem naplómba a drámai eseményeket.

Sokáig tartott, amíg minden helyre került a lakásban.
Tatarozás közben többször megjelent fiam, s segített a
különféle beszerzéseknél, a könyvszekrény alsó részé-
nek tervezésénél.

A nagy hármasszekrényt elajándékoztam a Szalézi
atyáknak, tudtam, hogy az újonnan kialakított kollégium-
ban lesz helye. A kedves István atya volt akkor a vezető,
ő segített hozzá, s szakembert ajánlott az ilyenkor elő-

forduló sok apró-cseprő munka elvégzésére, mint például az ablakok javítása, különféle polcok, kampók, akasztók felszerelésére.

S most, ahogy behoztam az erkélyről, és kibontottam minden csomagot, s egy elrongyolódott dobozban, gondosan átkötözve találtam rá a másoktól elrejtett naplókra, fényképekre, levelekre, egy csomó ifjúkori emlékre.

Életem folyamán nem volt rá időm, hogy ezekkel foglalkozzam, s most örömmel bontogattam, és közben felbukkantak bennem ifjúkorom kedves és szomorú emlékei...

Egyik csomag a nemrégien elhunyt második férjem iratait tartalmazta. Olyanokra bukkantam benne, ami még most is megdöbbenett, hogy miket kellett nekem elviselnem? Napokig böngésztem az anyagot, hogy kiválogassam, mit kell belőle megtartanom – esetleg a lánya számára, ha egyáltalában jelentkezik érte, vagy melyeket lehet megsemmisíteni, hogy ne foglaljon el feleslegesen helyet.

Csoportosítottam a fényképeket, beleolvastam a naplókba, s elmerengtem fiatal életem emlékein...

Képzelnének el négy aprókockás füzetet, ami több mint 700 oldalt rejt magában... az elsőt gyorsírással írtam, a többi tintával, apró betűkkel...

Azonnal felötlött bennem, hogy kincsre bukkantam!

Mindezt fél évszázad távlatában kissé halványan, de olyan jó állapotban találtam, hogy minden tintával írott betűje és sztenogramja jól olvasható. Minél tovább lapozgattam, éreztem: micsoda kincshez jutottam azokból az időkből, amikor hazánk határainál már fegyverek ropogtak és folyt a gyilkos háború...

Erdélyben a Háromszék megyei Páván, a történelmi Magyarország délkeleti csücskén írtam az első naplót,

ahol az én drága nagymamám élt, ahol az iskolai szünetekben sokszor megfordultam.

Első naplómát kis jegyzetfüzetbe gyorsírással írtam, majd Marosvásárhelyen a középiskolai éveim örömbánatát örökítettem meg a következő naplókban. Később sem hagytam föl a naplóírással, hosszú éveig, még a front zúr-zavaros napjaiban is lejegyeztem minden fontosnak tartott eseményt.

Időnként még most is jegyzetelek, írok naplót, hogy fontos vagy érdekes eseményeket megörökítsek.

Nagy hasznát vettem a naplóknak és egyéb, megőrzött feljegyzéseknek, Tulajdonképpen akkor kezdtem el irodalmi pályafutásomat.

Naplóim rejtették azokat a nehéz időket, amikor erdélyi otthonunkat otthagya, menekültként kerültünk vissza a Nógrád megyei szülőfaluban, ahol édesapám 20 évig tanított, ott húzódtunk meg front idején, s kitört ablakok mellett is róttam a sorokat, miközben körülöttem ágyugolyók, aknák, különféle gyilkos lövedékek röpködtek szanaszét... Így sikerült a 20. századi történelem jelentős szakaszát megörökítenem, a körülöttem történő eseményeket szinte naponként rögzítve. Rendkívül érdekes, időnként tragikus történelmi eseményeknek lettem tanúja.

Visszatérve a lakás felújításához, első dolgom volt a naplókat gépírásba áttenni. A gyorsírással írt naplóval kezdtem. Utána időrendben vettem a többit; legalább 700 oldal lett sűrű sorokkal gépelve, mire befejeztem.

A szöveg rendezését hagyományos módon kezdtem összeállítani; a gépelt oldalakat ollóval elvagdostam témák szerint, majd egymás mellé illesztettem az egybeillő részeket.

S közben folytak a családi események.

Hazajött a fiam

Balassagyarmat, 2000. március 20.

Korán reggel csörgött a telefon, idősebb fiam hívott, ami szokatlan volt. Izgatottan közölte velem, hogy azonnal fel kell számolnia a lakását, fuvart bérelt, s szeretne egyelőre hozzám költözni, amíg ismét megoldást talál gondja megoldására.

Mondhatom, nem kis meglepetéssel fogadtam a hírt. De mit tehettem? Bajban van a fiam. Kihez fordulna máshoz ilyen helyzetben, mint az anyjához?

Délután volt, amikor megérkezett. Kevés megtakarított pénzemet ki kellett vennem az automatából, mert a fuvarra nem volt elegendő pénze. Bezsúfolta holmiját a garázsba, szegény Warbicsek kiszorult az udvarra. Még jó, hogy nem sokáig, mert egy nap azzal lepett meg, hogy kevéske bútortát olyan ügyesen elrendezte a garázs falai mellett, hogy a kocsival éppen (kicentizve) be lehet állni.

Néhány bútordarabot a lakásban helyeztünk el, ezért most eléggé zsúfolt körülmények között szorongunk. De mit tehettem? Nem mutatkozott jobb megoldás.

Közben sikerült elhelyezkednie Budapesten, sajnos ideiglenes jelleggel; 5 hónapot dolgozott egy cégnél úgy, hogy innen járt naponta hajnalban a fővárosba, s előfordult, hogy este kilenckor, vagy éjfél után érkezett haza. Nem volt neki könnyű, de legalább pár hónapig kapott fizetést.

Ennek már elmúlt két esztendeje, de minden nap azért imádkozom, hogy segítse őt az Isten ahhoz, hogy újra magára találjon, mert nem találja a helyét. Mennyit küszködtem, hogy elvégezze az egyetememet, aztán túl korán nősült, késve diplomázott... ő is elrontotta az életét.

Igen, vannak mélypontok az életünkben. Most is benne vagyunk... Mi nem tudtunk vagyont örökölni vagy szerezni életünk során, a háború sodrában is minden megszerzett értékünket elveszítettük, nekünk az életében megjelenő súlyos terhek elviselése sokkal nehezebb, mint azoknak, akik dúskálnak a javakban. Ki tudja, hány generáción keresztül kell viselnünk nehéz sorsunkat? Életünk nagy igazságtalansága, mert nem tudunk kiszabadulni a mindennapi gondjainkból.

Mennyivel könnyebben tudnám én is elviselni a bajokat, ha megírhatnék egy csekket, amivel a bajbajutott gyermekemet kiségiteném nehéz helyzetéből...

Irodalmi munkásságom kezdetén

Fiam akkor már nálam volt, innen járt egy ideig Budapestre dolgozni. Egyszer azt látja, micsoda nagy munkába kezdtem, mivel a géppel leírt oldalakat éppen szétvagdostam témákként, s az egybeillőket elkezdtem összeragasztgatni. Már akkor arra gondoltam, hogy egy témából, kis javításokkal milyen jó novelláim lesznek!

Egy darabig figyelte a komplikált munkámat, majd azt javasolta, próbálkozzam megbarátkozni a számítógépével, amely a nagy íróasztalon állt, s ott szokott rajta dolgozni.

Talán mondanom se kell, előbb tiltakoztam: már megszoktam az írógépet, hiszen tizennégy éves koromban tanultam azon úgynevezett „vakírással” dolgozni. Nekem nehéz lenne a bonyolult, számomra ismeretlen masinával boldogulnom. Ő kitartón bátorított, erősítette, hogy mennyire megkönnyítené a dolgomat, ha megpróbálnám.

Engem mindig érdekelték az új találmányok, hiszen a háztartásban már akkor is sok gép segítette a háziasszonyokat. Addig gyözködött, amíg megpróbáltam.

Így történt, hogy idős, nyugdíjas koromban kezdtem a számítógép rejtelseinek megismeréséhez.

A takarítás, rendezgetés alatt saját emlékeim mellett előkerült Apukám legutóbb kiadott, hosszú évek alatt elrongyolódott, egyetlen megmaradt verseskötete, amit Marosvásárhelyen adott ki. Sorban kezdtem írni belőle apám gyönyörű hazafias verseit.

Mondhatom, nem volt könnyű dolgom minden előtanulmány nélkül megszokni az okos szerkezetet. Viszont megcsodáltam, mennyi mindent lehet rajta csinálni, ami valóban megkönnyíti az írásbeli munkát.

De hogy eleinte miket műveltem én szegény géppel... az is megér néhány mondatot. Fiam egyszer csendesen megjegyezte: – Anyukám! Különös érzékkel tudod rongálni a számítógépet!

Az biztos, hogy nekem se volt könnyű átállni írógép után, és mégis, ha már belefogtam, kitartóan gyakoroltam rajta, könyveket tanulmányoztam és érdeklődtem, ha megakadtam. Végül beláttam, hogy valóban jobb vele dolgozni, mint a hagyományos írógépen, de nagyon kellett vigyáznom, nehogy valamelyik billentyű mellé üssek, mivel az szörnyű bonyodalmat okozhat... És okozott is!

Nem telt el hosszú idő, mikor az írógépeimet nyugálmányba helyeztem, elajándékoztam. Ugyanis amikor nyugdíjba mentem, két írógépet vásároltam, egy nagykocsist, s egy normál gépet, arra gondolva: furcsa lenne az életem nélkülük...

Ahol életem folyamán dolgoztam, mindenütt hasznát vettem annak, hogy korai fűjságom idején megtanultam gépelni. Mindenütt fölfedezték, hogy jó az íráskészségem, s diákkoromban a tanáraink megalégedésére fogalmaztam az írásbeli dolgozatokat. A családi környezet is hozzájárult a könyvek szeretetéhez, mivel mindenki szeretett olvasni.

Megérlelődött bennem az elhatározás: nem hagyhatom veszendőbe, ami az ölembe pottyant. Megörökítettem, átírtam számítógépbe az írógéppel már leírt naplók rengeteg szövegét, változás nélkül, ugyanúgy, mint ahogyan akkor, régen tömönatokban fogalmaztam.

Megszerettem az irodalmi munkát. Bár fiatal koromban művészi pályáról ábrándoztam, de ebben megakadályozott a háború. Most azonban élvezem az írást, s úgy érzem, ha megszokom a számítógépet, annak segítségével könnyebb lesz az írásbeli munkám.

A meglevő anyagokból és/vagy a körülöttem zajló eseményeket igyekeztem megörökíteni. Aztán eszembe jutott azokból válogatva, cikkeket írni, majd felvettem a kapcsolatot a megyei újsággal, és küldtem anyagot a helyi egyházi újságoknak is, egyelőre rövidebb novellákat, főleg ünnepek előtti kiadványokba.

Szoborcseré

2001. Utcák-terek átnevezése,
illetve: elfér-e két szobor egy parkban?

Korabeli városvezető által megálmodott és (1970-es években) megvalósított Köztársaság-tér igazán szép színfoltja lett városunknak. Évtizedek óta a parkban áll a

neves Nógrád megyei szobrász Palóc menyecske-szobra tetszetős kivitelezésben, a környéken szokásos népviseleti ruhához illően, fején „kikötött” kendővel. A város lakói Palóc Madonnának nevezték el.

Egy szép napon arra ébredtünk, hogy a szobornak hűlt helye... minden bejelentés nélkül eltűnt a parkból. Vajon mit vétett szegény Madonna, hogy száműzték onnan? – tanakodunk. Még arról sem szólt senki, hová rejtették el.

Magunktól kellett rájönnünk arra is, miért hagyta el a helyét Madonnánk. Új szobrot állítottak a parkba. Persze, ez nem indokolta kellően, mivel egy tágas helyről van szó, ráadásul nem is a szobor helyére tették, s mindenki úgy gondolta, jól megfért volna egymással mindkettő. Ezért teljesen érthetetlen az itt lakók részére, hogy száműzték a Palóc menyecske szobrát, miért nem maradhatott ott, vagy kissé továbbtolva.

Vagy ha már végképp nem tetszett ez a megoldás az akkori nagyságoknak, akkor a városközpontban, vagy máshol is akadt volna helye bőven, ha már a Madonnát mindenképpen száműzni kellett...

A szobor avatási ünnepségén az ország egyik legmagasabb posztját betöltő személy jelenlétével megtisztelte a várost, megjelent, és szép summát ígért a költségek fedezésére, azonban mire hazaért, elfelejtette az összeget postázni, de később sem jutott eszébe... Feledékenységből, – ki tudja? Jól hangzik egy ilyen ígélet, tapsot is kapott érte, de gondoljunk a mondásra, hogy: *„az ígélet szép szó, ha megtartják, úgy jó!”* Felelőtlenül bárki teszi, ígérgetni illetlenség!

Az új szobor jól néz ki, díszíti a parkot, szép színfoltja lett a városnak. Annak emlékére állították, hogy a trianoni, számunkra rossz-emlékű döntés után a csehek bevonultak a

városba, és az egész területét önkényesen el akarták foglalni. A csehek kiverésére spontán alakult egy csoport (az akkor itt élt sok vasutasból, és más gyarmati lakosból), akik kiverték innen a betolakodókat. A város ezért a közelmúltban parlamenti döntésre megkapta a HŐS VÁROS címet.

Azonban ez sem ok a parkban állt másik szobor eltüntetésére. Azért érdekes, mivel semmi sem indokolja, még politikai vonatkozás sem adott okot arra, hogy a régi szobrot eltegyék onnan, mivel bőven van férőhely a parkban; a Palóc menyecske senkinek nem zavarhatta a politikai nézetét, mivel az egész várost érinti, függetlenül attól, melyik párt uralkodik éppen. A két szobor igazán békességben elért volna egymás közelében.

Számtalan esetben eltüntetnek szobrokat, emlékműveket nálunk és máshol is, amelyek mind kulturális értéket képviselnek. Azonban ha már valamelyiknek mindenképpen el kell tűnnie, vétek beolvasztani, megsemmisíteni. Tegyük más helyre, ahol nem feltűnő, s ahol több is van, létesítsenek szoborparkot, amely szintén a város, a település egy érdekes színfoltja lehetne, amelyet utódaink is látogathatnák, s megismertetnék a múltat, a város/település történetét.

Másik gondolatom is ehhez kapcsolódik. Illetékeseknek rá kellene már végre döbbsen, hogy ne nevezzenek el utcákat-tereket-városrészeket politikai nagyságokról, annyiféle nevet lehet adni egy-egy városrésznek, lehet az egy jellemző fás terület (nyír, fenyő, lehet homok, vagy más jellemző szó. Nálunk is van, pl. Homok utca, Régimalom utca, utóbbi a valamikor ott állt épületről elnevezve). Lehet híres emberekről, csak ne politikusokról (mivel legtöbbjük ideje hamar leáldozik), vagy írók, költők, zenészek, festőművészek, feltalálóról, stb., akkor nem kell folyton az utcák, terek tábláit cserélgetni, most már nem

háborúk után, hanem szinte négyévenként folytatják a cserélgetést a tett helyén lakók bosszúságára.

Példaként szolgáljon nálunk, a város fénykorában kialakult hatalmas terület, ahol sokan találtak otthonra az újonnan felépített házakban, amelyet akkor Lenin lakótelepnek neveztek el. Rendszerváltás után sietve átkelesztették Madách ligetnek. Nos, az utóbbi igazán jó választás, csupán az a hiba benne, hogy nem előbb jutott eszükbe illetékeseknek, hiszen a város kapcsolódik a névhez. Ráadásul az is tanulság belőle, hogy megszkókból a város lakói nagy része mai napig Lenin lakótelepnek hívja, legfeljebb az új nemzedék ismeri az új elnevezést.

Budapesten 1944-ben annyi utcát, teret megváltottak, hogy utána sokáig nem lehetett eligazodni benne. Ugyanez történt aztán a rendszerváltás idején is. Mire való mindez? Városvezetők jobban figyelhetnének arra, hogy ilyen hibákat megelőzzenek. Kellő előrelátással nem kellene folyton utcanéveket keresgélni ahhoz, hogy időtálló legyen.

Hol és hogyan élünk 2002. áprilisában?¹

Ha egészségügyről esik szó (én betegségügynek hívom), egyik letűnt illetékes NAGYSÁG a tényekre azzal reagált: „hisztéria-keltés”. – Valóban? Csak két példát említek saját tapasztalatból, ami a közelmúltban velem megtörtént.

¹ A cikk megjelent: Nyugat-Nógrádi Szegfű 2002. áprilisi számában.

1. példa. Szemvizsgálatra mentem és szemüveg-cserére. Félve halasztgattam már hónapok óta, mert tudom, ott mi vár rám. Reggel 8-tól csak délután 1 után végeztem, közben emberekkel zsúfolt váróban még örültem, hogy az illemhely mellett akadt egy ülőhely. Később is mindig cserélődtek az emberek, nem fogyott a létszám.

Elképzelhetetlen, milyen körülmények között dolgozik a rendelőhelyiségben a két orvos. Futószalagon érkeznek a vizsgálóba a betegek, ők pedig órákon át, pihenés nélkül, kimerülten végzik nehéz, felelősségteljes munkájukat. Dél-felé, rosszul éreztem magam. Az elhasznált, fülledt levegőben, egy pohár vizet kértek nekem. Meg se próbáltam, hogy soron kívül vegyenek előre, pedig alig bírtam elviselni a tömeget, az elhasznált levegőt.

Új szemüvegre szükségem volt, nem hagyhattam ott az egészet, s attól is félnem kellett, hogy mikor vége a munkaidőnek, befejezik a rendelést, mielőtt végre rám kerülne a sor.

Hiába kaptam kézhez végre az iratokat, a látszerésznél kiderült, hogy sokba kerül a két szemüveg (még úgy is, hogy az egyiket a régi keretbe fogják beilleszteni, 13000 Ft!) De mit tehet egy nyugdíjas, akinek a járandóságát ebben az évben már „magasra” emelték? Ilyen nagy „beruházást” ütemezni kell, mert nyugdíjfizetés után egy héttel már nem telik rá, ugyanis a legsürgősebb, befizetésre váró csekkeket postára kell adni. Tehát félre kell tenni a vényt – talán majd a következő hónapban! Igen ám, közben egyéb is „sorban áll:” újabb csekk befizetésre és az izületi gyulladás enyhítésére szolgáló készítmény kiváltása a patikából.

2. példa. Fizioterápiára kellene járnom. A rendelőben ugyanolyan nagy a tömeg, mint a szemészetben. A fiatal egészségügyi személyzet udvarias. Mivel nem vagyok nagy „orvosjáró”, itt is meglepetés ért. Kiírták, és szóban

is közölték, hogy a kezelésekre fürdőlepedőt kell vinni. Ezért aztán heteken át nagy csomagokkal közlekedtem. Megkaptam volna ugyan enélkül is a kezeléseket, de ki tudja, hány ember után kellett volna elfoglalni a kezelésre szolgáló ágyat? Ugyanis nincs pénze az intézetnek, hogy – mint korábban – rendszeresen cseréljék a lepedőket.

3. példa. Úton-útfélen becsapva érezzük magunkat. Micsoda aljasság a fölött szemet hunyni, hogy például Balassagyarmaton a csapból folyó, országos viszonylatban talán a legdrágábban megfizetett zavaros, koszos víz folyik, amely „hozzásegít” bennünket ahhoz, hogy az amúgy is minősíthetetlenül rossz magyar egészségügyi statisztika tovább romoljon.

4. példa. Milyen élet az, ahol fiatal, vidéken dolgozó védőnő, annak ellenére, hogy egyik GYES-en levő kolléganője körzetét is ellátja, havonta, levonások után, 50 ezer(!) forintot visz haza? Az a fiatal kapja ezt, aki nappali tagozatos főiskola után tele tenniakarással, reménnyel állt munkába! Ezt nevezi a jelenlegi kormány értelmiségi jövőképek?

Mi újság a városban?

2002. május

Ez az időszak átmenet volt az életemben, egyrészt nyugdíjas és kezdő író-írogató, másrészt átlépés egyik évszázadból a következőbe. Lakóhelyem tekintetében pedig ezt az életszakaszt akár úgy is nevezhetném, hogy megtörtént a város hanyatlása nyolc év alatt családom anyagi csődjével...

Ezt a számvetést akkor végeztem el magamban, amikor a nagyregényemhez anyagot gyűjtöttem, több fontos témából KISREGÉNYEKET alkottam. Egyik ilyen a *Kisvárosunk virágzó Lombos korszaka* címet kapta. Ebben a város fejlődésének azt az időszakát igyekeztem megörökíteni, amikor a település élén olyan elnök váltotta fel a fejbólogatójánosokat, aki elődeihez képest, hihetetlen fejlesztéseket vitt végbe az itt élők boldogulására.

Igaz, ez régebben történt; 1965. május elsején foglalta el a tanácselnöki széket, s mintegy varázspálcaütésre minden megváltozott, mintha nem is a kommunizmusban éltünk volna... Azonban itt nem térek ki bővebben a részletekre, mert azt másik munkámban már megtettem.

Mi jött utána? Elnökök, később polgármesterek jöttek és mentek a város élén, váltották egymást; sajnos, egyikük sem próbálta a jó mintát átvenni attól a vezető embertől, aki 12 év alatt addig soha nem tapasztalt eredményeket mutatott fel, ugyanis semmi újat nem kellett volna kitalálni utódainak, csupán az általa kiépített úton tovább kellett volna nekik haladni.

Ezt nem egyedül én látom így, aki nosztalgiával gondolkodik vissza azokra az időkre, hanem rajtam kívül mindenki, aki nyitott szemmel jár, s a városban élők mindezt érzékelhették. Csak néhány dolgot említek meg, ami engem és/vagy környezetemet érintett.

És mi van most? Dühöng a bürokrácia.

1.) *Társasházunkból* huszonötén 1998-ban beadvánnyal fordultunk a Hivatalhoz. Eltelt egy hónap, majd több is, aztán évek... Többször sürgettük a választ személyesen, telefonon, írásban, és küldöttség útján. Ígéretet kaptunk mindenfélet: testület elé terjesztik. Lehet, „elfelejtették”, mivel nem kaptunk választ. Vezetői foga-

dónapon magam jártam utána. Újabb határozott ígéretet tehettem zsebre, de a hivatalos válasz soha nem érkezett meg. Mintha *süket fülekhez szóltunk volna...*

Ilyet az említett városvezető nem tűrt volna el!

2.) Évek óta a *járdán*, a város szívében olyan *lyukak* éktelenkednek, egyikben már valaki (Budapestről ide látogató klinikai főorvos) úgy elesett, hónapokig nyomta a helyi kórház ágyát. Még jó, hogy élve megúszta.

Ilyenekre az említett városvezető idejében nem kerülhetett volna sor!

3.) Társasházunk *két kapualja* (közterület!) minden reggelre nyomdafestéket nem tűrő piszokkal szennyezett. Ezt tévesztik össze a kocsmákból hazatérő lerészegedett alakok a városi nyilvános WC-vel, ami nincs, mivel ami volt, azt megszüntették.

Abban az időben ilyet a városvezető nem tűrt volna el!

4.) A hét első napján, és szombaton-vasárnap külföldiek is (sok szlovák a határon túlról) jön a városba. Megállnak társasházunkhoz közeli ideiglenes parkolóban. Utasaik pedig a park bokrait tévesztik össze a közvéccével. Bejelentésünk ellenére illetékes vezetőket nem zavarja, csupán minket, akik közelről „élvezzük” a helyzetet.

Bizton állítom, hogy ilyenre felfigyelt volna, s megtétette volna a szükséges intézkedéseket!

5.) Koszos, piszkos a város, télen nem tisztítják hótól és jégtől a járdákat. Vasárnap reggel a templomba indulók botránnyosan ocsmányul koszos kapualjakon (hányás, emberi ürülék) közlekedve jutnak el az Isten házába, mert a hétvégét ünnepeve, az elkeseredett *munkanélküliek* a kocsmából, s az életüket céltalannak érző ifjúság a diszkóból hazafelé, részegen telepiszkítják a várost.

Emlékszem, korábban illetékesek hóeséskor járták a várost, s télen-nyáron, folyamatosan gondoskodtak a tisztított utakról, járdákról és közterületekről!

6.) Nyáron szép, virágokkal teli tartókat helyeztek el a város központjában. Körülöttük és főleg a mellékutakon a fák, bokrok elhanyagoltak, alattuk szemét, piszok halma-za mindenütt. Ráadásul nincs, aki vigyázzon rá, mert a beültetett virágokat ellopkodják. Hol vannak olyankor a rend őrei? Ha egy erősebb szél fúj (elég gyakran az Ipoly felől), papírt, hulladékot görget szerteszét... Mit csinál a köztisztasági cég?

A közrendre, a város tisztaságára korábban mindig nagy gondot fordítottak!

7.) Már 2002-ben, a kórház előtt ismerősömmel megbotránkozva tapasztaltuk, hogy a munkálatok miatt a főutca felé a 100 éve épült irodaház közepén elhelyezkedő, francia reneszánsz stílusban kialakított lépcsős oromzatot bontják, mivel „*a fejlődés útjában állt!*”

Ha mindez a korabeli Lombos tanácselnök idejében történik, biztos, hogy meggyőzte volna a tervezőket, építőket és minden illetékest arról, hogy a modern épületek között hagyják meg azt az egyedülálló értékes emléket. Nem egy példa van a városban arra, hogy a modern mellett nem ront a régi.

Igazat írt a város ismert krónikása, RL a Városi újság 2002. májusi számában: „*Ez a városban található több tucat fali-díszek között – egyedi volt. Sajnos, megint szegényebbek lettünk a régi Balassagyarmat egy kis darabkájával.*”

Szegény főnököm, biztosan forog a sírjában, hogy ma ilyen megtörténhet!

8.) Az üzemek, gyárak nagy részét sorban megszüntetik. Az emberek nem kapnak munkát, sokan más, kisebb településekre járnak, ismét ingázva, mint 1960-as évek előtt... Életerős emberek tengetik életüket munkanélkülként.

Korabeli főnök erőfeszítéseket tett arra, hogy az itt lakók helyben kapjanak munkát a megélhetésükhöz. Más városokból, kisebb településekről Balassagyarmatra jöttek dolgozni, az ide telepített, itt létesült gyárakba és üzemekbe.

Most pedig, elszegényedés tekintetében elértük országos ranglistán, (hátról) a második helyet!

Ki érti ezt? S ha mindez tovább így megy, mi lesz velünk? Haladunk vissza, lefelé a lejtőn?²

A hivatalban, a rendszerváltás előtt is voltak különféle szervezések, átszervezések, amelyek inkább visszavetették a normális munkamenetet, minthogy előbbre vitték volna. Ennek eredményeként az apparátus létszáma abnormális mértékben fölszaporodott. Mikor én odakerültem, egy-egy osztályon, csoporton belül néhányan dolgoztunk, húztuk az igát, de ment minden, ahogyan kellett egy rendes bürokráciában.

Előfordult, hogy a szemben lévő pártház (egymás közt fehérháznak hívtuk) elvtársainak retye-rutyáját kellett beállítani az irodába, mindenfajta képzettség vagy készség nélkül. Aztán ők voltak azok, akik csak tébláboltak, fecsegték, járkáltak unalmukban, akik még a telefont is lusták voltak fölvenni, s ha valaki betévedt az irodába, még a köszönését sem fogadták.

Lassan sokan lettünk, és baráti körben gyakran került szóba, hogy a munka jobban menne, ha minden har-

² Sajnos, az előérzetem nem csalt, 2011-re beteljesedett!

madik embert szélnek eresztenék, akik semmi hasznos munkát nem végeznek, nem is tudják ellátni. Azt hiszem, ez máshol, gyárakban, üzemekben is hasonlóan ment.

Egyik kisebb főnökömmel összeütközésbe kerültem azért, mert barátjának a fiát mindenáron hozzám, a titkárságra akarta beosztani. Papáját ugyan rendes, tisztviselő embernek ismertem, de a fia csak a futballhoz értett, s erről többen is tudtunk. Behozták az apparátusba, s akkor meggyőződhetett róla más is, hogy semmihez sem ért, de még azt is lusta elvégezni.

Igaz, akkor sok tengő-lengő embert fizettek névleg, különféle hivatalokban, és máshol, mégis mindezek után fölteszem a kérdést: Most, 2000-ben mi van?

A pályakezdők, a kisgyermekes anyák, s azok, akik elmúltak 40-50 évesek, már „öregek” s könnyen kiebrudalják őket, akár diplomások, akár képzetlenek. Megszűnnek gyárak, sehol sem kell újabb munkaerő. Értékes, életerős emberek hatalmas tábora tölti idejét semmittevéssel. Kilátástalan reménytelenséggel telnek napjaik, mert hiába kopognak, zörgetnek, sehol sem kellenek, mert egyre másra zárnak be üzemek, sok a munkaerő, kevés a munkahely... Milyen élet ez? S kik vezénylik az országot?

Csatlakozunk az Európai Unióhoz³

Balassagyarmat kisváros, ahol élek, Szlovákiával (Szlovákgyarmat kis községgel) határos. A korábban egységet alkotó települést Trianon, és az Ipoly folyó választotta el.

³ Írásommal 2005. évben a No-Ko Sat Kiadó országosan meghirdetett pályázatán harmadik díjat, Honlapjukon való megjelenést nyertem.

Ilyen helyen különös jelentősége van annak, hogy a határ túloldalán élő magyarokkal szorosabb, élő kapcsolat alakuljon ki. A város vezetősége már a rendszerváltás előtt, és utána is sokat tett a jó kapcsolat érdekében. Mégis, a teljes szabad mozgás csak az Unióhoz való csatlakozással válik lehetővé.

Ebből kiindulva, én már 2003. tavaszán (egyelőre csak a számítógépemnek) írtam meg Életem regénye második kötetében azt a fejezetet, melynek címe Megyünk Európába? Igen így, kérdőjellel, mivel ezzel kapcsolatban nem kételyeim, hanem különféle gondolataim merültek fel, amit meg akartam örökíteni. Mostani írásomhoz ebből szemezgetek, természetesen megtoldva újabb történésekkel.

Alig egy hét múlva népszavazás dönti el, csatlakozunk-e az Európai Egyesült Nemzetekhez. Nem kétséges, hogy ezt én szívből óhajtom! Bár nekem arról (ahogyan mondják), hogy megyünk Európába, kicsit más a véleményem. Szerintem mi, magyarok, Szent István királyunk óta mindig Európához tartoztunk. Még akkor is, ha időközben a sok megpróbáltatás miatt bizonyos tekintetben lemaradtunk a tőlünk nyugatra fekvő államoktól. Szerintem a helyes megfogalmazás az, hogy visszatérünk...

Televízióból, rádióból és mindenféle sajtótermékből ömlesztve kapjuk az Európai Unióba való csatlakozás híreit, előnyeit és hátrányait. Sokan örülnek annak, hogy végre itt tartunk, de vannak ellenzői, a mindig mindennek ellenzői. Akiknek semmi se jó. Nem volt jó a Kádár rendszer, nem volt jó a fordulat, azóta se jó soha, semmi. Mintha közülük senki nem élte volna át azt a bizonyos Rákosi-Sztálini rendszert. Ugyanis ha átérték vagy ismerték volna (netán' elfelejtették volna), nem hasonlítanák

össze a rendszerváltás előtti úgynevezett puha-diktatúrát azokkal a korábbi évekkal, amikor Sztálin és Rákosi „uralkodott” és diktált.

Persze, hibát mindenkor és mindenben lehet találni. Minden viszonylagos. S ha a Kádár-rendszer nem is volt eldorádó (politikailag semmiképpen), akkor mégis sokkal jobban éltünk, mint Romániában, a Szovjetunióban, vagy akár az NDK-ban. Csak egy példát mondok. Nem messze a lakásunktól él egy család. A férfi, aki Szovjetunióban tanult, orosz feleséggel tért haza. Az asszony egyetlen egyszer ment haza szüleit, rokonait látogatni, akik a távoli, valahol az ázsiai részen élnek. Nemrég’ találkoztam vele, s azt mondta: ott, olyan nyomorúságban élnek, hogy azt mi el se tudjuk képzelni, nem lehet összehasonlítani az életminőséget, de szavakkal ki se lehet fejezni, mert európai embereknek elképzelhetetlen. Nálunk viszonylag normális életlehetőségek voltak. (Mi is jobban éltünk, mint most, 2003-ban!) Így emlékszem vissza én is, pedig egyedül neveltem és tanítottam három gyermekemet. És így nyilatkozik az író, aki gazdaságtudattal foglalkozik: *„ahány nyugatival találkoztunk a hetvenes és a nyolcvanas évek fordulóján, szinte valamennyi a Kádár-rendszer dicsőségét zengte.”*⁴

És most azzal telnek napjaink, hallgatjuk a szélsőséges híreket, a politikusok civakodását, persze, ezen kívül azért sok minden történik egy családban, de azokról ilyen rövid írásban nem lehet beszámolni, ahhoz a regényem teljes fejezetét kellene ide írnom. Válogatás nélkül, aggodalomtól vegyes reménnyel kapcsolgatom a TV csatornák hírműsorait; mindenütt erről, és az iraki háborúról szól, meg arról, hogy az ellenzék lekommunisztazza

⁴ Idézet Lengyel László „Kétszög” c. kötetéből.

a kormánypártiakat. Pedig köztük legalább annyian vannak, akik szintén abban az időben voltak diákok, tanultak, tanulhattak, és ingyenesen szerezték meg diplomájukat. (Ők sem cserkészek voltak, hanem sokakkal együtt „Kiszések”, és a megtörténtekeket nem lehet meg nem történtté tenni.) Sokuknak papája-mamája (Uram bocsá’) párttag is lehetett, hiszen aki akkor valamilyen funkciót-pozíciót töltött be, szinte mindnyájan párttagok lettek. S mégis, miért akarják, miért kell abból az időből a jót is rossznak feltüntetni? A tényeket nem szabad letagadni, bármilyen volt a politikai helyzet. Kétségtelen, hogy akkor is a mi országunk épült. *„Az én országom épült vagy sérült akkor is, ha idegenek uralkodtak fölötte.”*⁵ Egyet-értek az íróval, mivel én is átéltem azt a korszakot. Háború után, romokból kellett újjáépíteni a fél országot: falvakat, városokat, templomokat, iskolákat, óvodákat, kórházakat, gyárakat. Mindenkinek munkát adtak. Tanulhattak a legszegényebb-sorsú gyerekek, üdülni vitték őket, a felnőttek is szakszervezeti beutalóval pihenték ki fáradalmukat.

2003. április 5. szombat

Alig egy hét múlva, népszavazás dönti el, akarunk-e csatlakozni az Európai Egyesült Nemzetekhez. Nem kétséges, hogy én teljes mellszélességgel akarom!

Igaz, nekem erről a kifejezésről kicsit más a véleményem. Szerintem mi, magyarok, Szent István királyunk óta mindig Európához tartoztunk, még akkor is, ha nem nevezték uniónak. Még akkor is, ha időközben a sok megpróbáltatás miatt bizonyos tekintetben lemaradtunk.

⁵ Írta Hankiss Elemér az „Idegen világban” című könyvében.

Ezért helyesebb az a megfogalmazás, hogy vissz térünk...

Aggodalommal és reménnyel, válogatás nélkül kapcsolgatom a különböző TV csatornák hírműsorát. Mindenhol erről, és az iraki háborúról szól, meg arról, hogy az ellenzék lekommunistázza a kormánypártiakat. Pedig köztük is sokan vannak, akik abban az időben voltak diákok, tanultak, tanulhattak ingyenesen – még külföldön is – sokuknak a papája-mamája párttag volt, s ha valami fontos funkciót töltöttek be, nagyon sokan azok közül is, akik ezt most elhallgatják, vagy szégyellik. S mégis, miért akarják, miért kell abból az időből a jót is rossznak feltüntetni? A tényeket nem szabad letagadni, bármilyen volt a politikai helyzet. Senki se tagadhatja, hogy akkor is a mi országunk épült *„Az én országom épült vagy sérült akkor is, ha idegenek uralkodtak fölötte.*⁶ Véleményem szerint mindnyájunk szorgos munkájával.

Háború után, romokból kellett újjáépíteni falvakat, városokat, templomokat, iskolákat. *„Mert a Kádár rendszer, sőt bizonyos fokig még az egész államszocialista-rendszer sem pusztított kizárólag. Épített is.”*⁷

„...tagadhatatlan, hogy épültek óvodák, iskolák, kórházak, gyárak. És zajlott a magyar polgárosodás egy újabb nagyszerű hulláma. Az úgynevezett kádári kis- és proletárcsaládok százezrei emelkedtek föl szegényparaszt- és proletársorból a kispolgári-polgári létbe, építették föl, küldték iskolába és stafírozták ki gyerekeiket, vásároltak könyvet, mentek üdülni a Balaton-partra vagy a bulgár tengerpartra. Ez a nagy társadalmi földindulás a Kádár-rendszer legnagyobb teljesítménye, és – egyetlen ment-

⁶ Mint előbb, 55. oldal

⁷ Mint előbb, 79. oldal

sége. És sokszorososan ellensúlyozza azt, amit én és a hozzám hasonlók vesztek ugyanezekben az években. Informálisan megtörtént valamiféle történeti igazságszolgáltatás, mindannak az igazságtalanságnak, hatalmaskodásnak, rablásnak, embertelenségnek, törtetésnek ellenére, amivel egy ilyen nagy átrendeződés jár”⁸

Négyévenként kormányváltás

Nagyon vártam a legutóbbi kormányváltást. Abban bíztam, hogy ez némi enyhülést hoz. Igaz, nem kaptunk sokat. Azzal az egyszeri 19.500.- forinttal, ami Attilám rokkantnyugdíjához is járt, az elmaradt számlákat fizettem ki. Nekem már az is jelentett valamit, ha nem is sokat, hogy év elején a számított infláció összegét a januári fizetéssel kapjuk meg, nem úgy, mint a korábbi négy éves ciklusban, amikor az infláció összegével szeptemberben egészítették ki a nyugdíjat, majd visszamenőlegesen novemberben, a sokat hangoztatott kamattal együtt, ami 2-400 forintot jelentett egy nyugdíjasra számítva!

Tudom, ennél többet vártunk. De én belátom, hogy nemcsak a nyugdíjasok állnak rosszul az országban, hanem tanítók, tanárok, egészségügyben dolgozók is, nem említve a megemelt (!) minimálbérből élő családokat, és a munka nélkül vegetálókat. Számukra halaszthatatlan volt a jövedelmük rendezése, hiszen szegényteljes éhbérért dolgoztak. Ott sem jutott mindenkinek annyi, amire számítottak. Inkább csak az orvosoknál történt

⁸ Mint előbb, 79. oldal. A három idézet Hankiss Elemér: Idegen világban? (Helikon Kiadó, 2002 c. könyv.)

lényeges rendezés, ha lehet annak nevezni, mert még az is hol tart attól, amennyi megilletné a diplomásokat...

Családon belül is beszéltünk róla. Lányom azt hangoztatta, hogy neki jobb volt az a módszer, amikor az adóból írtak le bizonyos összeget a gyerekek után. Én sose kérdeztem, s pontosan nem tudom, mikor mennyi fizetést kapott kézhez, csak annyit érzékelek mostanában örömmel, hogy végre kezdenek jobban élni! Rákérdeztem, azt mondta, hogy nem kapott 50% emelést, csupán 30%-ot. Nem tudom, lehet, hogy így van. De én kiszámoltam, hogy a két iskoláskorú gyermeke után iskolaév kezdetén felemelt családi-pótlékot megkértszereztek, s ha most a fizetéséhez havonta megkapja a 30% emelést, én a helyében elégedett lennék. Eddig soha, semmiféle új holmit nem tudott venni a gyerekeknek. A kislány csak akkor kapott szép új ruhát, ha a nyugdíjas nagymamája (én) vásároltam neki jeles napokra, akkor arra telt a nyugdíjamból. Most pedig hála legyen érte a jó Istennek, amiért megérhettük: a nagyfiú szalagavatóra új szövetöltönyt kapott, s végre a kislányt is új télikabátban, s nem mások által levetett, vagy rongyos-butikban vásárolt holmiban láttam.

Sajnos, ez a kormány sincs megáldva isteni erényekkel, hogy már az első évben megváltsa a világot, s mindenki elmaradt juttatását egyszerre elégítse ki, de legalább elkezdte azt, amit már rég' meg kellett volna tenni az előző kormányoknak.

Ezért én is türelmesebben várok arra, hogy majd most, karácsony előtt kisfiammal együtt részesüljünk a 13. nyugdíj első negyedrészeiben! S ha majd erre jön rá a jövő évi infláció-számítás szerinti emelés, kicsit talán könnyebb lesz nekünk is... S talán, talán diplomás fiam

ügye is helyrerázódik addig. Ő is csak részben önhibájából vált munkanélkülivé ilyen hosszú időre.

Ugyanis annál nincs szörnyűbb dolog, ha kereső nélkül marad egy család gyakran évekig is, s a megalázó összegű segélyekre szorulnak... Még a múlt év elején, amikor az emberek szociális helyzete és a munkanélküliség került szóba, azzal érveltek a túloldalon állók, hogy azokat kell támogatni, akik vitték már valamire az életben, s az államnak hoznak valamit a konyhára! Olyan érvet is hallottam, hogy nem kell azokat támogatni, akik nem dolgoznak, mert van elég munkahely, de sokan csak a segélyt várják az államtól! Ez volt a központból kiinduló álláspont.

Most fordult a kocka. A választás elvesztésével éppen azok szónokolnak a szegénység megszüntetéséért, és fennén hangoztatják, hogy mit tettek (!) kormányzásuk idején ennek érdekében! Mosolyogtató, – nem?

2003. április 6.

Vége, jó hír. Miniszterelnökünk fölkérte és javasolta a rendszerváltás óta Magyarországon miniszterelnöki tisztiséget betöltő személyeknek: helyes lenne együtt menni az aláírási dokumentum ünnepségére. Az egyik TV csatorna meghívta az érintetteket. Nem volt ott mindenki. Egyikük levélben elfogadta a meghívást, a legutóbbi miniszterelnök el se jött a megbeszélésre, azzal érvelt, hogy „fontolgtatja”... Én izgultam igenlő válaszáért, s nagyon örültem, amikor az egyik korábbi miniszterelnök diplomatikusan azt nyilatkozta: amennyiben valamennyi érdekelt kinyilvánítja a részvételét, természetesen elmegy. Jó húzás volt tőle, gratulálok neki. Szinte éreztem, hogy azt a felelősséget már az illető nem fogja magára

vállalni, hogy miatta ne menjen el a többi sem. Mit ad Isten, másnap megtörtént a válasz, elfogadta a meghívást! Valószínűleg meg kellett magát erőszakolnia, hogy ezt a helyes döntést meghozza. Csak azt nem tudom, hogyan magyarázza meg „híveinek”, hogy eddig miért nyilatkozott többféleképpen, egyszer úgy, hogy igennel kell szavazni, máskor pedig nemmel? S a nyáj szajkó módra ismételte az indokokat, gondolván, ha a vezérürü nem javasolja az igent, akkor ők sem mondhatnak mást... Most pedig, hogy részt vesz Magyarországot kedvezően befolyásoló ünnepségen, azt jelenti, hogy mégis egyetért a csatlakozással, mivel óriási hiba lenne, ha előző bejelentéseinek megfelelően sokan nemmel voksolnának. Bennem iránta e cselekedete némi tiszteletet váltott ki. Nagy kő esett le a szívemről, mert ezzel hozzájárult ahhoz, hogy „hívei” őt utánozva, sokan talán igennel fognak voksolni 2003. április 12-én.

Persze tény, hogy sokféle szempontból messze tartunk a nyugati színvonaltól. Mondok erre csak egyetlen példát.

Szemetelünk...

Újságcikk 2003. április 8-án

Sarkvidéki szél fújт ezen a tavaszi napon, de én útra keltem, halaszthatatlan ügyben Vácra kellett mennem. Hazafelé az autóbusz ablakán kitekintve néztem a köd-beborult tájat. Az út mentén mindenhol gondos emberi kezekkel telepített erdők, kis patakok sietnek a Duna, vagy az Ipoly folyóba. Még nem éled a természet, az erdők fái nem zöldellnek, szürke, egyhangú lenne a táj. De inkább lenne egyhangú addig, míg a tavaszi meleg

napsugár kihajtja a rügyeket... Ugyanis mindenütt, ahová a szem ellát, kék, zöld és sárga nejlonzacskókba csomagolt, vagy csak úgy kiöntve, tarka szeméthalmok bontják meg a rendet, a hideg szél pedig görgeti, fújja távolabbi tájakra a szennyet, a papírokat... Ha kihajt a fű, legalább majd eltakarja a szemetet.

S ekkor eszembe jut egy IBUSZ által 1975-ben szervezett utazás a Lipcsei vásárba. Hagy idézzem az útról megörökített soraimat:

„Pozsonyt érintve hagytuk el a Dunát. Innen Cseh-szlovákián keresztül vágatott velünk a szerelvény, s nemsokára megláttuk az Elba folyócskát, amely haladá-sunkkal egyfolytában szélesedett... Prágai medencén át vitt az utunk, ahol már nagy folyóként hömpölygött a sínek mellett, s futott Észak felé, hogy a tenger ölelő karjaiban vegyüljön el a sós tengervízzel.

Tisztára takarított mezőkön keresztül haladtunk. A vonat ablakából csodáltuk a tájat. Nekünk azért tűnt föl, mert Magyarországon amerre járunk, mindenütt kidobált szeméthalmokkal találkozunk városok-falvak határában, erdők-mezők útjai mellett. Itt pedig vonatunk ablakán kinézve, mindenütt tiszta mezők, útszélek, s koraósz lévén, még minden tiszta és üde zöld volt. Ezért már az odafelé vezető út is emlékezetes és nagyon megkapó volt számunkra.

Miért van az, hogy kis hazánkban akkor is, most is, szemét az útszélén, szemét a patakparton, szemét az erdőszélen, mindenfelé... Városunk tele van különféle szemét- és csikktartóval, sokan mégis ott dobják el, ahol éppen vannak. A lépcsőházban a gyerekek virágládákba dobják a csokipapírt, papír-zsebkendőt, felnőttek a

csikket, a cigarettadobozt, nejlonzacskót, akad olyan felnőtt, aki az emeletről kiöntözi az ételmaradékot...

Miért van az, hogy nálunk nem lehet megtanítani már kiskorukban a gyerekeket arra, hogy a szemetet soha, sehol nem szabad szétdobálni? Ugyanis ha beléjük rögződne, nem tennének úgy, mint társasházunk udvarában a szomszédos gimnázium tizenéves diákjai. Mostanában a városban szorgos kezek rendszeresen dolgoznak a közterületeken, összeszedik a rendetlen emberek által eldobált szemetet. Először történt, hogy az udvarunkat (közterület) gyönyörűen kitakarították. Összeszedték a hulladékot, kisöpörték. Jó érzés volt kinézni a folyosóról. S mi történt? Ide járnak (valószínű nem iskolai engedéllyel) a gimnazisták, s mivel őket sem nevelték (se otthon, sem az iskolában) arra, hogy szemetelni nem szabad, szétdobálnak mindent. A padok mellett, vagy rossz időben, a kapualj védelmében szívják a cigarettát, s ki tudná megmondani, még mit, utánuk ott marad a szeméthalom: cigarettásdoboz, csikk és csoki papír, s egyéb szemét. Hiába kérjük őket, hiába szólunk rájuk, hogy gyűjtsék össze, ne dobálják el, meg sem hallják.

Szép lenne a város, a mező, ha mindnyájan vigyáznánk a tisztaságra. Miért van az, hogy idegenben meg tudják őrizni a természet tisztaságát, – nálunk miért nem lehet?

Így megyünk Európába, így fogadjuk a hozzánk érkező embereket, szemétkupacokkal? Ezt írtam „Illetékeseknek” még *2003. április 8-án*. Mondhatnám, nem volt foganatja.

Ismét tollat ragadtam *2004. szeptember 16-án*, a helyi sajtóban NYÍLT LEVÉLBEN tettem közzé: Örömmel olvastam a GY. HÍREK 6. számában a nyilatkozatot, hogy

a papírhulladék-gyűjtők mellé hamarosan kikerülnek a műanyag-palackok gyűjtésére alkalmas konténerek is. Eddig ugyanis a hulladékpapír nagy része gyakran másodlagos felhasználási lehetőség nélkül a szemetekukákba vándorolt.

Ezért mindnyájan örültünk a társasház udvarában elhelyezett papírhulladék-gyűjtőnek. Az itt lakókon kívül az üzletek és a környék kis utcáiban lakók is ide hordják a fölöslegessé vált papírjaikat.

Sajnos nem először fordul elő, hogy nem cserélik rendszeresen a konténert. Most például három hete ott áll teletömködve, a tetejére, és mellé rakva sok papír, és hordja a szél mindenhová...

Már többször megkerestük személyesen, telefonon a Kft. illetékeseit, és kértük intézkedésre, eddig eredmény nélkül. Most ezúton szeretném tolmácsolni társasházunkban élők gondját, és kérését:

Hatvanhat család lakik itt, – a ház alagsorában üzletek működnek, ahol sok doboz és papír válik fölöslegessé, kevésnek bizonyul egy konténer, még ha rendszeresen elszállítanák is. Ha megtelik a hulladékgyűjtő, akkor a szeméttárolóba dobálják az értékes papírt is, ezért azok nem töltik be eredeti szerepüket.

Kérjük, hogy épületünk másik lépcsőháza mellé is helyezzenek ki további gyűjtőket, vagy gondoskodjanak azok rendszeres ürítéséről!

A papírhulladék-gyűjtő mellett áll a szeméttároló, azt rendszeresen hetenként két alkalommal elszállítják. Ugyanott dolgoznak azok is, akiknek kötelessége volna a papírgyűjtők cserélése. Azt miért ne lehetne, amint megtelik, ugyanúgy kiüríteni?

Nem tudom, miért kell az arra hivatott szerveket munkájuk végzésére nógatni? Miért kell kérni, könyörögni, hogy elvégezzék rendszeren, rendszeresen azt, amire hivatottak? – teszem föl most már a költői kérdést immár magamnak...

Így megyünk Európába?

Éjszakai látogatók

Szeretem az állatokat, Házi kedvenceinket és figyelem az életüket, több novellát írtam róluk. Két részes anyagnak a fenti címet adtam.

1.)

A történet idején még három cicával osztottuk meg lakásunkat. Aztán ahogy múlt az idő, sorban itt hagytak bennünket.

A matuzsálem-kort megélt, gyönyörű, hófehér-nyakken-dős, kesztyűs és csizmás Kormi-kandúrcicánk természetes végelgyengülésben múlt ki, nagy szomorúságunkra. 21 éves koráig volt társunk.

Maca anyacica fia, Gigi névre hallgató szürke kandúrunk egy szerelmi időszak után nem jött haza, hiába vártuk reggelivel. Sajnos – azt se tudjuk, mi történt vele; arra gondolunk, talán baleset érthette.

Túlélte őket a Maca névre hallgató „macska-asszony”, ő is sokáig élt, 18 éves lehetett, amikor megbetegedett és nem élte túl.

A történet idején, amit szeretnék elmondani, még hárman voltak, és sok örömet szereztek nekünk ragaszkodásukkal és kedvességükkel.

Azon az estén a szobában ki-ki maga kedvére olvasott, rádiót hallgatott, vagy a televíziót nézte. Váratlanul a csendet hirtelen hátborzongató macskanyávogás zaja verte föl. Mi történik a konyhában? – riadtam föl. El se tudtuk elképzelni, hogy a velünk, és egymással békés-barátságban élő cicáinkat mi indíthatta a szokatlan nyávogásra. Kirohantam hozzájuk, mert olyan kínos nyávogást hallattak, amit csak valami rettenetes dolog válthatott ki belőlük. Kérve a konyhába, fölkapcsoltam a villanyt, szörnyű látvány fogadott: a három – akarom mondani négy – macska, össze-vissza száguld, ugrál, szinte levegőben röpköd a konyhában, nem tartva tiszteletben sem asztalt, nem kímélve semmit, ami útjukba akadt. Mondom, nem hárman voltak, hanem ott ugrált köztük kétségbeesetten nyávogva, menekülést keresve, egy felnőtt vörös-fehércsíkos macska is. Nem tudtam őket lecsillapítani, hiába volt minden igyekezetem.

Történt ugyanis, hogy a cicáim szabad életét szolgáló, ablakon kialakított ki-bejáraton, bemerészkedett az idegen macska, „akit” a mi három cicánk nem fogadott illendő barátsággal. Ha nem igyekszem őt kimenekíteni, biztos, hogy összekarmolják, megsebesítik egymást. A szegény vörös cica jajveszékelve ugrált fölfelé a szűk kijárat irányába, ijedtében már belekapaszkodott az ablakon lógó függönyökbe, mászott volna mindenhová, de sikertelen volt minden igyekezete a túlerővel szemben, a felségterületüket védő állatok három oldalról támadták. Nem az ügyetlenségén múlt, hogy nem találta a kijáratot, hanem az, hogy a „vendéglátók” üldözése miatt nem jutott oda.

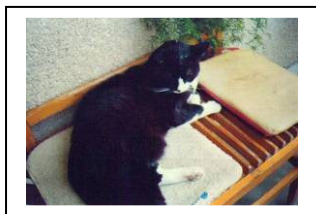
Hiába minden igyekezetem, se szép szóval, se más-ként, nem tudtam őket lecsillapítani, mert parancsszavaimat egyszerűen nem vették figyelembe; az üldözés percekig tartott, rettenetes viadalok közepette. Segítségemre siető családtagjaim végre kinyitották az előszoba ajtaját, én arrafelé tereltem a betolakodó szegény állatot, így nagy sokára sikerült kimenekülnie.

Ez a cica már másodszor próbálkozott nálunk letelepedésével, akkor is harcoltak, de nem volt ilyen roham, mint most. A csend beálltával a három macska még sokáig fölpúpozott háttal, fölborzolt szőrrel sétált a lakásban, miközben igyekeztem őket lecsillapítani, korholtam a két idősebb cicát. Ugyanis Kormi kandúrunk és a szürke Maca cicalányunk úgy került hozzánk, hogy kérdés nélkül besétáltak a lakásba, s nem akaródzott nekik elhagyni az otthont.

Néhány nap múlva a városban járva, egy közeli üzlet nagy kirakatában napozott a vörös cica. Bementem megkérdezni: kijár-e éjszakánként őfelsége, mert valószínűleg ő lehetett a látogatónk. Azt a választ kaptam, hogy lehetséges, mivel ott is szabadon kijárhat.

Azt hiszem, a történetek miatt a jövőben meggondolja, hogy bebújjon-e hozzánk azon a lyukon.

A képen három gyönyörű cicám: Kormi, Macuka és Gigi

2.)

Késő este, karácsonykor már lezajlott a családi ünneplés, elköltöttük a finom vacsorát. Elfáradtunk, mindnyájunkra ráért a pihenés. Lefekvés előtt vettem észre, hogy hiányzik akkor már egyetlen Maca cicánk. Kinéztem a konyha ablakán, hívogattam: esténként ott szokott levegőzni, amíg mindnyájan nyugovóra térünk. Most nem találtam, pedig addig nem tudom becsukni a cicabejárót. Megyek a bejárati ajtóhoz, hogy kinézzek a folyosóra és az udvarra, hátha ott nézeget, vagy sétál a kellemes téli éjszakában.

Ahogy kilépek az ajtón, meghökkentem. Előttem egy hatalmas fekete kutyus tornyosult, akkora, mint egy borjú. A gyönyörű fényes szőrű állat farkát csóválva, hajlongva, barátságosan úgy üdvözölt, mintha ismernénk egymást. Nem félt tőlem, nem tágított, csak esetlenül egyre hajlongott, mint egy cirkuszi mutatványos. Mit akarhat tőlem? - törtem a fejem. Nem lehet kóborállat, szőre fényes, látszik rajta a jól tápláltság. Gyorsan bejöttem, majd megkínáltam egy darab hússal. Gyorsan bekapkodta.

A szelíd, jól nevelt állat olyan helyen élhet, ahol foglalkoznak vele. Azt hiszem, ha behívtam volna, biztos, bejön a lakásba. Meg is tenném, de mit szólna a mi szépséges szürke cicánk, ha beengedném az ellenségét? Képelem, mit művelnének együtt! De ki tudja, milyen szelíden viselkedik ez a kutyus, talán ha figyelmeztetném, szót is fogadna nekem, és nem támadna rá Macánkra. Abban nem lennék biztos, hogy a cica szó nélkül hagyná a látogatását.

Kis ideig még beszélgettem a kutyussal, ő pedig hol meghajolt esetlen mozgású nagy testével, hol bólogatott, mintha értené, mit mondok neki. Később rászóltam: most

keresd meg a gazdit, aztán indulj hazafelé, mert várnak otthon, még azt hiszik, hogy elkóboroltál. Biztosra vettem, hogy megértett, mert fejével bólintva megfordult, és elindult a lépcsőház felé...

Tyúklépések-ráklépések

2004.05.03.

Május 3-án este a Fidesz részéről a Parlamentben elhangzott otromba gúnyolódása, hogy a jelenlegi kormány intézkedései csak tyúklépésekkel viheti előre az ország jólétét.

Igaz: A tyúklépés rövid, de mindig előre halad! Különben is: sok kicsi sokra megy!

Viszont a Fidesz-MDF 4 éves uralkodása alatt ráklépéseivel visszafelé haladt, a kifizetésű és nyugdíjas embereket nyomorba döntötte! Regényt írhatnék róla, mit tett a családukkal!

Ezért a 100 lépéssel, ha azok kicsik is, jó, ha előre haladunk!

Örökbe fogadott csibe⁹

Nem mostanában történt, amit most elmondok, hanem még gyermekkoromban, amikor apukám egy kicsi faluban tanította a nebulókat, s ahol én, három fiútestvéremmel tizenkét éves koromig éltem boldog gyermekkoromat.

⁹ A történet rövidített változata Anyai gondoskodás címmel megjelent a Reader's Digest Válogatás Magazin 2004. júliusi számában.

Amikor kinőttük az iskolát, akkor kerültünk városba, bentlakásos iskolákba, ahol tovább tanulhattunk.

Jártuk a mezőt-erdőket, megismertem a természetet, állatokat, növényeket.

Nekünk is volt baromfiudvarunk, ahol csirkét, néha kacsát és pulykát is neveltek szüleim. Én mindig szívesen ettettem őket, és legtöbbjüknek még nevet is adtam.

Más állataink is voltak, kutya, macska – nem is egy –, s még nyuszit is tartottunk.

Egyik évben, amikor a nagy vörös pulykacsapat között egy hatalmas pulykakakas élt, egy jó házőrző kutyát meghazudtolva, védte a nagy udvart. Tőle senki nem mert bejönni a kapun, csak úgy, ha valaki a családból eléje ment, annak védelmében jöhetett be a lakásba. Általában én voltam az a valaki, mert engem nem bántott, ugyanis az uzsonnát mindig én vittem nekik. A kertből nagy nyalábbal szedett hagymaszárat kaptak összevágva, s némi korpával összekeverve. Ettől aztán búzlótt a környék rendesen.

Ezért aztán már kisgyermekként ismertem, és szerettem az állatokat, csodálatos teremtményeknek tartottam őket. A csirkéknek, kacsáknak is nevet adtam. Ha lementem közéjük a baromfiudvarba, egy kis székre leültem, s a zsebembe tartott darált kukoricával odacsalogattam a csirkéket, úgy ettek a kezemből, némelyik az ölembe is felugrott.

A kedves cirmos anyamacskánk nem mindennapi gondoskodásról tett tanúságot. Egy tavasszal három kiscicát hozott a világra. A konyha védett sarkában készítettünk nekik puha fészket; ott, a nagykosárban éltek boldog cicaéletüket. Cirmos ott szoptatta, tisztogatta a kis jószágokat, később a kiscicák onnan gurultak le, s egymásba kapaszkodva játszottak békességben.

Ekkor történt, hogy egy tyúkanyó kiköltött egy fészek-alja kiscsirkét. Hogy, hogy nem, az egyik tojásból késve bújtt elő a csibe, de a gonosz kotlóanya nem fogadta el, ha anyukám a többi bolyhos csibe közé tette, azonnal elkergette, csipkedte őt. Szegény pici bolyhos jószág magára maradva, állandóan csipogott.

Anyukám egy kis kosárkát kibélelve, fészket készített neki, hogy ne fázzék a kis árva. A kosarat a langyos sütőajtóra tettük, hogy jó meleg helye legyen. Igen ám, de szörnyen unatkozhatott magában, és egyre kétségbeesettebben csipogott.

Nem messze tőle pihentek a cicák saját kosarukban. A cicamama felfigyelt az állandó csipogásra, szemmel láthatóan zavarta a kis állat kétségbeesett siránkozása.

Egyszer észrevettük, hogy otthagyja a cicáit, óvakodva megközelíti a csipogó jószágot, és csendben figyeli. Aztán gyors mozdulattal melléugrik, és a szájába veszi.

Ó jaj, azt hittük, véget ért a kiscsibe élete, – de mégsem!

Mit ad Isten? – a kosárhoz viszi a szájában, és gondosan lerakja a három kiscica mellé. Utána ő is kényelmesen melléjük telepedett.

A kiscsibe megnyugodva elhallgatott, – az anyacica is. Ámulva figyeltük, hogy ezt követően ott melengeti, nyalogatva tisztogatja a kiscsibét is, mint a saját kölykeit. Biztosan csak azon csodálkozott, hogy miért nem szopik úgy, mint a többi három macskakölyök?

A kiscsibe később felnőve is, mindig ott téblábolt a játékos kismacskák között. Amikor csipogni kezd, Cirmoskánk odamegy hozzá, nyávogva hívja, nyalogatja, úgy terelgeti őt is, mint saját kiscicáit.

Úgy-e, sokan nem is hiszik el, hogy egy macska képes volt befogadni, és ápolni a kiscsirkét!

Pedig mindez megtörtént.

Családunk baráti viszonyt tartott a szomszéd faluban működő ev. lelkész családjával, akiknek velünk hasonló korú gyermekük voltak. Gyakran összejárt a két család. Ők is tartottak állatokat, mégsem voltak olyan állatbarátok, mint mi. A fiú, ha tehetett, farkánál fogva húzgálta őket, ezért én lehetőleg védett helyre menekítettem a macskáimat. Nos, amikor nekik elmondtuk a történetet, nem akarták elhinni.

Azonban a legközelebbi látogatásuk alkalmával – amikor meglátták, hogy a kosárban Cirmoskánk mellett saját kismacskáival ott szorong a sárga kiscsibe, „akit” örökbe fogadott – kénytelenek voltak belátni, mire képesek az állatok.

Hulladékgyűjtés¹⁰

„Városüzemeltetési Kft.
Igazgatójának
Balassagyarmat

Örömmel olvastam a GYARMATI HÍREK 6. számában nyilatkozatát, hogy a papírhulladék-gyűjtők mellé hamarosan kikerülnek a műanyag-palackok gyűjtésére alkalmas konténerek is. Eddig ugyanis gyakran a hulladék-papír nagy része gyakran – másodlagos felhasználási lehetőség nélkül – az általános szemetes-kukákba vándorolt.

¹⁰ Megjelent: a GYARMATI HÍREK 2004. szeptember 29-i számában, OLVASÓINK ÍRJÁK rovatban.

1.) Mindnyájan örültünk az udvarban elhelyezett papírhulladék-gyűjtőnek. Az itt lakókon kívül az üzletek és a közeli kis utcák lakói szorgalmasan ide hordták a fölösleges papírhulladékot.

Gyakran előfordult már eddig is, de most legutóbb három hete ott áll megtöltve, a tetejére, és mellérakva a sok papír, mert ***nem ürítik (vagy cserélik) rendszeresen a konténert.***

Fentiek miatt többször kerestük személyesen, telefonon a Kft. Illetékeseit, és kértük intézkedésre, eddig eredmény nélkül. Most ezúton szeretném tolmácsolni a Rákóczi út 46-48. sz. 66 lakásos Társasházban élők ***gondját, és kérését.***

Ahol sokan laknak – s az alagsorban üzletek működnek (ahol sok doboz is fölöslegessé válik), ***kevésnek bizonyul egy konténer,*** még ha rendszeresen elszállítják is. Ha megtelik a hulladékgyűjtő, akkor a szeméttárolóba dobálják az értékes papírhulladékot is, ezért a konténeerek ***nem töltik be eredeti szerepüket.***

Kérjük, hogy az ***épületünknek a 46. sz. lépcsőháza mellé is*** helyezzenek ki még egy konténert, s gondoskodjanak azok rendszeres ürítéséről!

2.) Az itt lakó családok sérelmezik, hogy a Kft-nél dolgozók (utcaseprők) műanyag-tasakban, lakóházunk udvarába hordják a szemetet. Jelenleg hosszabb idő óta több kupacban vannak a zsákok elhelyezve.

Amennyiben az utcai szemetet ide raknák, és azt a szokásos heti két napon a többi szeméttel elszállítanák, még nem is tiltakoznánk ellene, de így nem tartható a helyzet, hogy az utcai szemét állandóan az udvarunkban díszel.

Sajnos, amint valahol szeméttlerakást észlelnek az emberek, oda kezdik hordani saját háztartásukban keletkező

hulladékot is, azt gondolván, hogy lomtalanítás van! A környező utcák lakói is rendszeresen idehordják saját szemétket, különböző hulladékokat.

A Társasház lakói ***tiltakoznak ellene, hogy az udvart szemétkerakónak használják!*** Kérjük, szíveskedjék intézkedni, hogy ez megszűnjön.

Az itt lakók nevében intézkedését előre is köszönjük.

Balassagyarmat, 2004. szeptember 16.

Az érintettek nevében: saját aláírásom és címem.

Szemműtét - Előzmények

Attila testi épségének javítása mellett azonban nálam is akadtak gondok. Látásom egyre romlott. Szorgalmasan jártam a helybeli szemészetre, az ismert főorvosnő rendszeresen ellenőrizte a szemeim állapotát, s már tudtam, hogy előbb-utóbb műtétre kerül sor. Legnagyobb gondot jelentett számomra, hogy még a munkahelyemről ismert főorvos kezelte, aki abban az időben tanácsstagi tisztséget töltött be. Számomra az okozott gondot, hogy az illető nyugdíj előtt állt, – olyan hírek keringtek –, amiért nem voltam benne biztos, hogy legjobb választás, ha ebben a kórházban operálnak meg.

Lányommal megbeszélve, egy alkalommal bejelentett az Idegsebészeti szemészetre, ahol igazán két nagyon kedves szemész foglalkozott velem. Sajnos, ott ilyen műtétet nem végeznek, de kérésemre tanácsot adtak arra, hol javasolják elvégeztetni az operációt. Úgyis jártam a Széchenyi fürdőbe a térdeim javítását szolgáló kezelésekre, ezért a több vizsgálatra került még sor az Idegsebészeti klinikán is, ahol kimondták, hogy a műtétnek eljött az ideje.

Itthon, ismerőseimnél érdeklődtem, akik Budapest egyik kórházban estek át ugyanolyan műtéten, mint amilyen előtt én álltam. Egyikük főorvos a kórházban, a másik pedig főorvos özvegye, mindkettőjüket Budapesten operálták, s mindkettőjük sikeres műtéten estek át. Ez csak jelent valamit, gondoltam. Elkértem tőlük a neveket, telefonszámot.

Kisült, hogy a klinikán ugyanazt a szemészetet ajánlották nekem. Sajnos, ezt a lehetőséget egy tévedés miatt valaki elszúrta.

Egészen más témában a lányomnak arról a kórházról igen rossz tapasztalatai voltak, ezért kijelentette, hogy szó sem lehet róla, hogy én odamenjek, majd ő utánajár és megfelelő helyre fog irányítani. Nekem rossz érzéseim támadtak. És sajnos, csak utólag tudtam meg, hogyan is kerültem én oda, ahol végül megműtötték a szememet. Ő kezdett intézkedni, hogy majd keres megfelelő szemészt nekem. S ez lett a vesztem...

A további részleteket elmondom a következő történetben. És amikor eljött az idő, egy rossz lépés megpecsételte a sorsomat.

Persze, sosem lehet tudni, ha máshol történik a műtét, ugyanúgy jártam volna, vagy talán sikeresebben kerülök ki a bajból. De elébe vágtam a dolgoknak.

A műtét

2004. október 6.

Szomorú emlékű nemzeti gyásznapon egy sötétzöld, hosszú kórházi köpönyegbe burkolva ülök – ahogy mondta a műtétre várókat kiskocsiban betegeket tologató

fiatalember – egy „vendégszéken”, a Szent Rókus Kórház szemészeti osztálya műtőjének előkészítőjében.

Nagyon jól néztünk ki a kórteremben, mikor reggeli után – nyolcunk közül ötünket – beöltöztettek a műtői egyenruhába. Erős testalkatú szobatársunk úgy nézett ki benne, mint egy pocakos katolikus püspök. Várakozás közben csendben üldögélve, egy ajtó üveges részén keresztül valamit ellestem a közelben folyó operációból. Érdekes. Nem is félek. Persze, reggel valami „*koktéllal*” megitták a társaságot, ami nyilván kissé elbódított.

A várakozás félórányi ideje alatt volt időm gondolkodni, hogy kerültem ide. Murphy törvénye szerint: „*Ami elromolhat, az el is romlik.*” Így jártam én is. Édesapám gondolatait átvéve azt mondom, amit ő, mikor kérdeztük tőle: hogy érzi magát? Mindig azt válaszolta: – „*Nem panaszkodom. Miért is panaszkodnék én, amikor elmúltam 80 éves, és nekem csak most fáj itt-meg ott? Sokan már 40 éves korban küszködnek különféle betegségekkel.*” – Őt is, akárcsak engem, fájdalomtűrő-képességgel áldott meg a Teremtő.

Bár én még nem vagyok 80 éves, mégis az előbbi „törvény” szerint egyre jobban romlott a látásom, holott arra foglalkozásom és kedvtelése miatt nagy szükségem van. De kinek ne volna szüksége a látásra? Az én jobb szemlencsém is *elszürkült* – mint sok más embertársamnak.

A Szent Rókus Kórház szemészeti osztály tájékoztatója szerint ez – „*lehet korral járó elváltozás, de lehet sérülésből vagy betegségből eredő, továbbá fizikai vagy kémiai behatás eredménye is. Az átlátszatlanra váló szemlencse kezdetben borús látást, majd kifejezett látásromlást okoz.*” Nos, nálam nem vitatható, hogy az első

okra vezethető vissza a látásromlásom. Negyvenegynéhány éves koromtól szemüvegre szorulok. Aztán úgy 10-12 évvel ezelőtt, egy meggyújtott gyufafej épp' a jobb szemembe pattant. Gyorsan sok vízzel kimostam, aztán futottam, akarom mondani: beültem az autóba, akkor alig 3 éves kis unokámmal, a helyi kórház szemészetére siettem, hogy elsősegélyben részesüljek. Ez azonban, mint megtudtam: nem okozhatta a szürke-hályogot.

Teltek az évek, aztán fokozatosan szemüveggel is egyre nehezebben olvastam, egészen közélről, erőlködve néztem a számítógép monitorját, hogy kiböngésszem a jelzéseket; az utcán pedig, az utóbbi hetekben már néhány lépésről sem ismertem föl ismerőseim arcát, inkább a mozgásukból következtettem, hogy idegen, vagy ismerős jön-e felém.

Családom Budapesten él, körülnéztek, hová kellene fordulnom, miután az addigi szemvizsgálatok eredményei azt mutatták, hogy megértem a műtétre. Ők jelentettek be a már említett kórház szemészetére, szemvizsgálatra. Ott megállapították, hogy a jobb szemem valóban megérett a műtétre. *Dr. Kaszás Annamária főorvos* vizsgált, aki részletes tájékoztatás után kijelölte a műtét időpontját.

Ilyen gondolatok foglalkoztattak, miközben operáció előtt az üvegen keresztül figyeltem, hogy zajlik egy szemműtét. Némi várakozás után az előkészítőben felszabadult a vizsgáló, nem kukucskálhattam tovább. Lefektettek. Na, most már igazán „beteg” vagyok. Szemcseppet, majd érzéstelenítőt kaptam, ami kissé kellemetlen volt, de igazán csak néhány pillanatig tartott. Na, de ennél nagyobb baja ne legyen senkinek! Letakartak. Hogy közben mi zajlott, azt nem is tudom. Néhányszor hozzám jött egy orvosnő, megnézte a szemem állapotát, és ér-

deklődött. Kicsit kényelmetlen volt a fekhelyem, de ez nem ötcsillagos szálloda, hanem kórház, ahová ilyen kemény alkalmatosságokat terveztek.

Aztán fölsegítettek és *bekísértek a műtőbe*. Ott lefektettek a sima műtőasztalra. Tejesen betakartak egy nehéz, „*nemtudommiből*” készült takaróval, ami nyilván ki volt lyukasztva a jobb szememnél, hogy hozzáférjenek. De én se nem láttam, se nem éreztem mást, csak annyit éreztem, hogy valami történik a szemem körül.

A műtét nem tartott olyan hosszú ideig, mint hittem volna. Az előkészületek ennél sokkal több időt vettek igénybe. Érdekes volt. Bárhogyan is készültem rá, bármilyen bátor vagyok, meg is nyugtattak, hogy fájdalmat nem okoz, s mégis, volt bennem némi szorongás, ami talán természetes. Mindenféle ellazulást, agykontrollt elkezdtem, hogy teljen az idő, s arra figyeljek, aztán mélyeket és nagyokat sóhajtván, lassan lélegeztem ki a levegőt. Imádkoztam, majd számoltam magamban és figyeltem, mi történik velem. Hallottam a műtétet végzők halk szavát, de nem sokat értettem belőle. Néha a mellemen koppant valamelyik „*kínzóeszköz*”, ki tudja mi: szike, tű vagy olló? De nem érdekelt. Nem fájt. Bíztam a kórház jó hírében, a kiváló orvosokban, akik – ha jól tudom – a híres Vörösmarty Dániel orvostudós követői. Hittem Isten irgalmában, aki engem oly sokszor kisegített bajaimból.

Korábban hályoglencsével vagy kontaktlencsével igyekeztek a látást javítani, ami azonban nem tudott természetes helyzetet teremteni, megnehezítette a térbeli tájékozódást, és – ha a másik szem még jó volt – a kétszemes látást is. Most, a *legújabb tudományos eredmények folytán* az eltávolított szemlencsét pótolni tudják a helyére beültetett, teljesen szövetbarát, műanyagból készült

lencsével. *„A műlencse-beültetés optikailag rendkívüli jelentőségű, ugyanis a látás élettani körülményeit állítja helyre. Mód nyílik arra is, hogy a szem esetleges fénytörési hibáját megfelelően megválasztott műlencse-beültetéssel korrigálják.”* A szem fénytörésének beállítása révén alkalmazkodni lehet a különböző foglalkozási ágak: pl. pilóta, autóvezető, könyvtáros, sebész stb. látási igényeihez, hogy a távoli vagy inkább a közeli látás javuljon a műtét során.

 Éppen ezért nekem is, már az első vizsgálatnál föltárták a lehetőségeket, hogy elsősorban távoli, vagy közeli látásomat igénylem-e korrigálni, mert a műtét utáni fénytörés tervezésekor ahhoz igazodnak, ugyanis a műlencsés szem fénytörését szemüveggel később bármilyen távolságra be lehet állítani. Ezt a módszert alkalmazzák itt a Rókusban, de már az egész ország valamennyi szemészeti osztályán is, – persze kisebb eltérésekkel. Természetesen nemcsak szürkehályog-műtétek folynak, hanem: zöldhályog, kancsalság, üvegtest, ideghártya és szemhéj-plasztika műtétek is.

Operáció előtt ellátnak különböző: laboratóriumi, EKG, vérnyomás-mérés, stb. nyomtatványokkal. Az eredményeket készen kell vinni megadott időre, hogy minél kevesebb időt kelljen kórházban tölteni. Itt alig három napig voltam *„a kórház vendége”*. Tudok olyan helyről, ahol egy hétig tartják bent az érintetteket.

Első nap 11 óráig kellett jelentkeznem. Délután előkészítés folyik, nem szükséges ágyban feküdni. Más betegség fennállása esetén, egyéb kezelést is kapnak a műtétre várók. Elmondták: nem kell izgulni és félni az operációtól. A műtét előtt és utána is szabad enni, a diétázóknak az előírásokat be kell tartani. Akinek más betegsége

miatt szükséges, diétás ételt szolgáltak föl. Abban a szobában, ahol nyolcan voltunk, egyik cukorbeteg volt, s egy idős hölgyet pelenkázni kellett. Szegényt sajnáltam, mert nagyon szégyellte magát, s mindegyikünkhöz oda-jött, elmondta baját, s szinte bocsánatot kért, hogy ezt okozza a szobában. Azonban minden rendben, pontosan, mondhatnám: szeretettel zajlott le. Az idős hölgyet türelemmel, természetes gyakorlattal, megjegyzések nélkül kísérték a mosdóba, lemosták, ruháit kimosták, behozták, lefektették.

Első nap talán azoknak, ahol különben csöndes helyről érkeztek, furcsa lehetett a Blaha Lujza-tér állandó zaja. Én otthon éreztem magam, hiszen ott is hasonló zaj van éjjel-nappal. Ott is vijjognak a mentő- és tűzoltó-kocsik szirénái, mint otthon. Első este mindenkinek adtak nyugtatót. Nekem az ágy kicsit szokatlan, túl kemény volt, főleg a fájós térdeim miatt. Másnap kértem, és kaptam, a térdeim alá egy párnát.

Nos, a második – elmondhatnám a dallal – „*különös éjszaka volt...*” Mi történt? Ekkor már én is túl estem az operáción, hanyatt fekvé, a szememen védőkötéssel, sokáig virrasztottam. Mikor mégis elbóbiskoltam, egy nagy koppanás riasztott föl. Mi lehet az? Mintha valaki valahonnan leesett volna. Felültem az ágyban, a szemben levő ágy-sorban mindenki a helyén feküdt. A másik sorban én feküdtem az ablaknál, csak a hozzám közelebbi kettőt láthattam. Ők aludtak. Kis csend következett a zuhanás után. Már arra gondoltam, hogy a szomszédos kórteremből hallatszott a zaj. De a csend nem tartott sokáig. Valaki síri hangon kezdett panaszkodni: segítsetek, az ágy alá estem, nem tudok fölkelni! Mire a vele szemben fekvő, aki még műtét előtt volt, fölkel, kiment

szólni az ügyeletes nővérnek. Egyedül nem segíthetett neki, mert a „szenvető alanyt” már megműtötték. Azonnal jött a segítség, visszapakolták az ágyra, megnézték, nem sérült-e, aztán lassan ismét csend borult a szobára. De nem tartott sokáig.

A téren lövöldözés kezdődött, legalább 8 durranást és futkosást hallottam, mintha valakit üldöztek volna. Felültem az ágyban, aztán újra kezdődött minden. A fal védelme alatt a másik ablakhoz osontam, ugyanis a mellettem levő ablak el volt sötétítve. Kinéztem, és kicsit már távolabbról további lövöldözés és futkosás hallatszott, de látni semmit se lehetett. Visszamentem lefeküdni. Egyik szobatárs, akit még nem operáltak meg, nem aludt, odajött hozzám, s beszélgettünk egy ideig. Nem tudom, a többiek pihentek-e, vagy csendben feküdtek, de én aznap éjjel alig aludtam valamit. Reggel jött volna álom a szememre, de a kórházakban korán jönnek ébreszteni.

Másnap reggel, fél 9 körül tartották a vizitet. Sokan jöttek fölvételekre, alig értek el a nagy kórteremben. Az előző napon operáltakról leszedték a kötéseket, és láttunk! Kicsit lehúzott szemhéjjal, de még így, közvetlenül műtét után is, *jobban láttunk, mint korábban!* Miután kivonult a fehérköpenyes csapat, kaptunk szem-cseppet, aztán a fürdőszobában tisztálkodni kezdtem, majd éppen reggeliztem, mikor megérkezett értem Katica lányom.

Mindenkit behívott az operáló orvosa. Megkaptuk a zárójelentést, ellátottak tanácsokkal, kijelölték az első kontroll idejét, recepteket írtak, amelyekkel csepegtetni kell a szemet. Aztán indulhattunk haza. Akinek nincs szövődménye, azokat hazaengedik. Aznap mindnyájunkat elengedtek abból a kórteremből.

Mi 10 órakor indultunk el a kórházból. Út közben Katica megvette a szemcseppeket, én várakozás közben pár percre benéztem a kórház kápolnájába, hálaimámat elmondani, majd a padon ülve néztem és etettem a galambokat.

Nem mentem haza, lányomnál maradtam, mert másnap, 9-én Pápára indul a család bátyámmal és sógor-nőmmel, mert egy pályázaton Irodalmi első díjat nyertem, annak átadási ünnepségére megyünk Pápára.

Így zajlottak a kórházi napjaim, ahonnan – a kis izgalomtól eltekintve – kellemes emlékekkel távoztam. Azért írtam le tapasztalataimat, mivel mostanában TV-ben, rádióban és újságokban annyi panasz hangzott el az „egészségügyről”, kórházakban történt esetekről, zengett tőlük az egész ország. Igen. Lehetnek, történhetnek hibák, akár emberi hibák is, mert bárki hibázhat akarátán kívül is, – de sajnos, nagy a tét, mert ilyenkor sokszor a hiba emberéletbe kerülhet. De arról a médiák nem, vagy csak ritkán emlékeznek meg, hogy az eseteket nemcsak gondatlanság okozhatja, – arról sem esik szó, mennyi gond adódik egy-egy intézményben. Arról sem hallunk, hogy sok helyen – mint például a Szent Rókus Kórházban – milyen fegyelmezett rendben folyik a gyógyítás.

Érdeklődésemre megtudtam, hogy naponta átlag 10-15 enyémhez hasonló műtétet végeznek az osztályon. Milyen csodálatos, hogy ezzel a módszerrel annyi embernek adják vissza a jó látás képességét, hiszen műtét nélkül egyelőre nem gyógyítható a szürkehályog. Ezért korábban sokan fokozatosan elveszítették a látásukat.

De azt a szervezettséget, türelmet, gondosságot, amit ezen az osztályon mindnyájunkkal szemben tanúsítottak orvosok, és bármilyen rendű-rangú kórházi alkalmazot-

tak, eddig még nem tapasztaltam Bocs' tudok még egy helyet, ahol lányom dolgozik, egy klinikán, de ott nem voltam még bent fekvő. Itt, ahogy belépünk, már a portán tapasztalhatjuk az udvariasságot, a készséges eligazítást, és tovább fölfelé a ranglétrán, mindenkinél a nyugodt, rendes, csendes és lelkiismeretes munkát.

Arról még kevésbé hallunk, hogy milyen lelkiismeretes gyógyítóiink vannak és dolgoznak szervezeten, emberségesen, értünk, egészségünkért! Köszönet érte mindnyájuknak! Megérdemlik!

A kórházban az utolsó vizsgálat alkalmával megemlítettem a főorvos asszonynak, hogy nekem 9-ikén jelenésem volna Pápán, mivel az országosan meghirdetett Lyra Irodalmi Díj novellapályázaton első díjat nyertem és meghívtak a díj és a vele járó pénzjutalom ünnepélyes átadására. Legnagyobb csodálkozására a főorvosnő azt mondta, nyugodtan elmehetek.

Első Irodalmi díj

2004.10.09.

Először a Pápán működő, Boldog Jövőnk Alapítvány által kiírt irodalmi pályázatokon vettem részt.

2004 szeptemberében három beküldött novellámmal, pénzjutalommal járó ELSŐ DÍJAT nyertem, Pápán ünnepélyes keretek között vettem át a díjat.

Erre az alkalomra meghívtam bátyámat és feleségét, hogy ők is jöjjenek el az ünnepségre. Ők vittek el engem, és két unokámat Pápára, Kata lányom vonattal utazott oda.

Irodalmi Díj és szavalóversenyen, és a Lyra Irodalmi Díj átadási ünnepségen.)

T. Szerkesztő Bizottság, Kedves Megjelentek!

(Elmondtam: Pápán – , 2004. október 9-én)

Köszönöm a lehetőséget, hogy a mai ünnepségen szót kaptam.

Engedjék meg, hogy bemutatkozzam: Nné F. Katalin vagyok, Balassagyarmaton élek immár fél évszázada. Alig másfél éve fedeztem fel (a SANSZ újságban), hogy a Boldog Jövőnk Alapítvány Kiemelkedően Közhasznú Szervezet rendszeresen pályázatokat hirdet, versek és prózai írások megjelentetésére. Ettől az időtől rendszeresen beküldtem a pályázataimat, és már több alkalommal megjelentek írásaim a kiadott Antológiákban.

Középiskolás koromban, önképzőkörben foglalkoztunk irodalommal, otthon pedig apukám példáját követve szerettem meg az irodalmat. Nem volt célom irodában tölteni el az életem, mégis, az élet, a háború hozta magával, hogy főiskola helyett állást kellett vállalnom. Szerencsémre, olyan helyekre kerültem, ahol módom nyílt önálló alkotásokra, s az újságokkal is én tartottam kapcsolatot. Mióta nyugdíjba mentem, természetesen több időm jutott kedvtelésemmek hódolni, főleg mióta az írógépet átálthattam számítógépre, nagyon sok időt töltök írással. „Kisunokám” (nálam egy fejjel magasabb, immár egyetemista, aki most is elkísért ide) sokat segített és segít a komplikáltabb számítógépes feladatok megoldásában.

Olyannak születtem, mint az őseMBER, kiskoromtól mindent elteszek, bármit, amit értékesnek találok, ami emléket idézhet fel bennem. Ha kezembe kerül egy lepréselt virág, egy képeslap vagy írás, előjönnek emlékeim, s

készítést érzek azok megörökítésére magamnak, gyermekeimnek, és másoknak.

Szeretek írni, mindent leírni, ami körülöttem történik, amit látok és hallok, magamról, másokról, emberekről, állatokról, növényekről, egy kismadáról, egy szerény virágról, akár egy fűszálról, napsugárról, felhős égről, napkeltéről és napnyugtáról, szivárványról. Mindez csodálattal tölt el, amit valaha Valaki létrehozott.

De talán legjobban az emberi agyat csodálom, mert az a legcsodálatosabb, amit az idők kezdetétől az ember kiagyalt, és létrehozott.

Ha csak rövidtávra visszagondolok, édesapám életére, hogy mi minden történt fél évszázad alatt világunkban, mindaz csodálnivaló. Gyermekkoromban egyszerű detektoros-fülhallgató rádió is „**nagy felfedezés**” volt, – ma már a legeldugottabb tanyákon ennél sokkal többet tudó, ki tudja, hányféle készüléket használnak, nem akarom sorolni, mi mindent. Most már mindenütt a petróleumlámpák helyett villany ég, és lassan természetessé válik a számítógép használata. Nemcsak az utakon, a vízen, de a légtérben is hihetetlen sebességgel repülőcsodák szelik a levegőt...

Olyan felfedezéseknek lehetünk tanúi, ha apám fölédredne örök álmából, talán el se hinné, hogy amit ő csak megálmodott (a maiaknál sokkal szerényebbeket), mindaz a mai embernek természetes, s amit apám valaha leírt, az „Ördög távírója” című regényében, már megvalósult, sőt, általános használati tárgy lett, és sokat közülük a kisiskolások is használják.

Hihetetlen, mégis valóság, – mi minden történt az eltelt időben, – sajnos nemcsak az emberek hasznára!

Ezért ha leülök a számítógémem elé, minden másról megfeledkezem, sokszor még az időről is. Nekem az írás nem munka, hanem élvezet. És jönnek a gondolatok, az emlékek. Elrakogatott emlékeimről felelevenedik előttem az a kor, az érzés, ami akkor történt velem, vagy körülöttem. Mindegy, hogy szép és kellemes volt, vagy nehéz időkre emlékeztet. Optimizmusomnak köszönhetően idővel sok minden megszépült, ami ifjúkoromban talán még gondot okozott. Idézhetném Hankiss Elemér gondolatát, amit egyik írásában olvastam. Azt hiszem, elmondhatom a könyv írójával, ami nemrég' került a kezembe: Abban a korban éltem én is, *„amely a huszadik század második felében zajlott le Közép-Európában. Egy fájdalmasan nehéz, tragikus, de lenyűgözően izgalmas korban.”*... *„bár lényem s pályám másképp alakult, mint e portré alanyáé, valamiképpen engem is ez a kor formált.”*¹¹

Gondolatait én is magaménak vallom, mert én is abban a korban éltem, amikor ő, de a nehéz súlyos gondok mellett voltak szép napok és kedves emlékek (hozzátehetem: nekem és talán sokunknak), igen, vannak abból az időből sohasem felejthető emlékek, mert én is akkor voltam fiatal és diák, és először szerelmes.

Emlék a háború, az egy hónapig tartó menekülés vagonban Erdélyből, aztán a front borzalmai, és jöttek utána is nehéz napok. De én akkor, a nélkülözés napjaiban is hittem és bíztam, hogy elmúlik, s eljön a megbékélés napja. Hittem, kiskorom óta, s most is bízom a Teremtőben, mert a nehéz időkn is mindig átsegített. Ady szép gondolatai, főleg annak első versszaka, egész életemet elkísért:

¹¹ Hankiss Elemér *Idegen világban?* 142. oldal, Helikon Kiadó, 2002.)

Ady Endre: Az Úr érkezése

„Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.”

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon,
De háborús éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

És ezért írok, mindig írok, s minden elkészült írásomnak örülök, mert mindegyik az én édes gyermekem. Az, hogy most elismerték szerény írásomat, azt jelenti számomra, hogy gondolataim másokat is megragadott és az elismerés jóérzéssel tölt el.

Köszönöm mindazoknak, akik írásomat értékelték, és díjazásra érdemesnek találták.

Harmadik szem-műtét,

de úgy is lehetne kérdezni, hogy születik a zöldhályog?
2005. február 16-23.

EImondom. Legalábbis el tudom mondani azt, hogy nálam hogyan született.

Előzmények: A jobb oldali szememet ugyanott műtötték, 2004. október 5-7-ikén. Homályos látásom elmúlt, utcán csupán a napfény ellen hordok védőszemüveget, íráshoz-olvasáshoz-számítógép használatához szemüveggel jól látok. Ismerős a hely, rendszeresen járok kontrollvizsgálatokra.

Mit kell ettől félni? Három hónappal később, *2005. január 18-ára* jelölte ki a főorvosnő a bal szemem műtétjét. Reggel bizalommal váraкоztam, közben nem félttem és biztattam a többi sorstársamat, akik velem együtt érkeztek.

Amikor elfoglaltam a helyem a szobában, olyan hangok ütötték meg a fülemet, ami kissé elgondolkoztatott. Többen készülődtek haza, akiket előző nap operáltak; amíg mi váraкоztunk, azt állították, hogy amikor az operált szemükkel nem látnak, némelyikük is csak homályosan. Érdekes. Hogy lehet az? Én az első műtét után azonnal jól láttam. Nem értettem az egészet, inkább biztattam őket, biztosan csak átmeneti állapot.

Másnap került rám a sor, mindjárt az elsők között, a műtét sem tartott sokáig.

Egy férfi-orvos végezte az előkészítést. Valahogy másként zajlott minden, mint először: mivel most, az injekció beadásánál fájdalmat éreztem. Hiába a nők keze finomabb – gondoltam magamban. Azonban a műtét most, másként hatott rám, mint az első, amikor nem maradt bennem rossz érzés. Talán nem a főorvosnő operált?, bár a hangját hallottam, de mintha átadta volna valakinek a műszereket, és ő csak irányította volna a műtétet... Lehet, hogy valami kezdő kísérlétezik rajtam? Ugyanis most, műtét közben is fájdalmat éreztem.

Azonban másnap igazi csalódás ért, amikor levették szememről a védőburkolatot: most én se láttam, akár csak a tegnapi szobatársaim.

Na, most már magamon is tapasztaltam, hogy minden másképp alakult, mint az első műtétnél. Akik velem együtt jöttek, és már ma elmennek, mindenki azt állította, hogy nem látnak jól, akár csak a tegnapiak.

Hogy lehet mindez?

A nyolcágyas szobában egyetlen akadt – egy szinte gyermekkorú kislány, aki másféle műtéten esett át – ő látott, amikor levették a szeméről a kötést. A többiek – velem együtt – nem láttak. Mi lehet az oka? Teljesen homályos előttem minden, mintha megvakultam volna a bal szememre. Aztán arra gondoltam, hogy talán lassabban áll helyre a látásom, mint az előzőnél... Ne legyek türelmetlen, próbáltam magam biztatni.

Mint a villámcsapás, jutott eszembe, hogy az előző napi hírekben erős **naptevékenységet** jeleztek az operáció napjára (2005.01.19.) Már nem is egyszer, olvastam, hogy bizonyos kórházakban a sebészek ilyenkor nem operálnak, hacsak nem elengedhetetlenül szükséges.

A jobb szemem operációja után, elengedtek a harmadik napon. Most, ha nem jön értem a lányom, egyedül nem mertem volna elindulni.

Az első kontrollt a következő hétre tűzte ki a főorvosnő. A vizsgálat közben említettem neki, hogy a műtét napján erős naptevékenységet jeleztek, s ilyenkor több kórház sebészetén nem operálnak, mivel általában nem sikerülnek a műtétek. Csak nézett rám, azt mondta, hogy erről ő még nem hallott...

Elgondolkodtam azon, hogy számukra is jelenthetett volna valamit az, hogy az akkori műtétek utáni két napon,

szinte senki sem látott, a 8 ágyas szobában egyetlen egy, fiatal kislány kivételével, akit másféle panasszal műtöttek.

Ha behunyom a jobb szemem, akkor a ballal még most sem látok semmit. A kezemet előtte mozgatva, nem látom az ujjaimat, csak némi mozgást érzélek. A cseppeket és a gélt pontosan alkalmazom, ahogyan előírták. Majd csak segít, biztattam magam.

Újabb kontroll február 14-én lesz. Igen ám, de a bajok nem egyedül szokták az embert meglepni. A következő találkozásnál a főorvos azt mondta, maradjak bent a kórházban, vagy szerdán jöjjenek vissza ismét, meg kell ismétetni a műtétet!

Nagyon kellemetlenül érintett, ugyanis Attila igazgatónője fölhevítette, hogy nagyon nyugtalan, amiért később megünnézte, hiszen 12-én, a születésnapját otthon szeretnék volna megünnepelni. Hazafelé, út közben akartam érte menni.

Tanácsalanságomban nem is tudtam, mit tegyek? A látásom függ a következő műtétől, nem hiába jelölte ki az időpontot az orvos, hiszen egy méterre se látok a bal szememmel, egy sötét fátyol mindent eltakar előlem, a jól ismert lakásban sem tudok rendesen közlekedni. Ilyen körülmények között a járásom is bizonytalan...

Minden összeesküdött ellenem, mivel a kórház összes telefonvonala beázott, sehonnán nem tudtam telefonálni, se helyben a lányomnak, de Dunakeszire Attila ügyében, és haza sem, hogy közbe jött a nem várt műtét. Na, most látom, hogy soha nem kell másokra hallgatnom. Kár, hogy hagytam magam lebeszélni arról, hogy vegyek magamnak egy egészen egyszerű Mobil-telefont. Azzal most minden érintettet tájékoztathattam volna. Nekem igazán csak ilyen alkalomra kellene, de most aztán nagyon!

Végül a Rókus patikában, ahol kiváltottam a receptet, kértem egy vonalat, hogy lányomnak elmondjam a történeteket, azonban bemosakodott egy műtétéhez, ezért csak üzeni tudtam neki. Üzenetet hagyott, hogy menjek hozzájuk, és este mindent megbeszélünk. Én ezt nem tehetem Attila miatt. Elindultam hát egyedül a buszállomásra, de a „csellengő járat” kellett mennem Dunakesziig. Teljesen kiborultam, tehetetlenségemben egész utat végigsírtam. Dunakeszire érkezve, a cukrászdába mentem egyenesen, ittam egy kávét, majd megkértem a tulajdonosnőt, telefonálhassak a készülékéről, mivel nem merek ilyen állapotban olyan hosszú útra vállalkozni. Otthagytam az iratokat (ugyanis nemsokára Attila operációjára is sor kerül), a labor-vizsgálatokat ezért most ott kell elvégezni. Telefonon kértem, küldjenek az iratokért a cukrászdába valakit, s hogy Attila is megnyugodjon, küldtem neki egy sütemény-csomagot.

Otthon csomagolni kezdtem, ami kell a többnapos kórházi tartózkodásra. Bevásároltam a cicának. Gyurinál biztosan marad még a budapesti utazási költségekből, abból vásárolhat, ha kell neki valami. Mindent bepakoltam, kivéve a strandpapucsomat, ami viszont nagyon hiányzott utána a kórházban, mert az ottani fürdőszobában a lefolyót nem a legmélyebb pontra helyezték, s ott mindig áll a víz.

2005. február 16-23.

Maca cica már a csomagolásból következtette, hogy ismét magára hagyom, pihenés közben mindig az ölembe akart ülni, hízelgett, dorombolt. Szerdán érzékeny búcsút vettem tőle, utána fiam kísért a buszhoz. Az útra ugyan vittem könyvet, de nagyon fáraszt az olvasás, ezért ki se nyitottam. Magamba roskadtam. Agykontrolloztam. Nehe-

zen ment az ellazulás, nem úgy, mint máskor, hiába erőltettem. Az operáció óta nem tudom megjeleníteni azt a pici pontot (inkább tölcsért), ami nálam az ALFA-tartományba érkezést jelenti. Lehet, hogy sokan megmosolyognák, ha elmondanám, de ez nálam valami olyat jelent, mint aki az agyhalál után visszatér, miközben felülről nézi, hogy mi történik körülötte. Nálam pedig annyit jelent, hogy egy szép, fényes alagúton keresztül jutok el valahova; akik hisznek benne, Isten elé, a szellemvilágba... Ha a kis tölcsér általában jobbra, az óra járásával egy irányban forog, mindig világosabb lesz, egyre hosszabb fénycsík jelenik meg előttem, ami nekem teljes kikapcsolódást, ellazulást és nyugalmat hoz.

Most nem sikerült. Erőltetve is elmondtam magamban sokszor egymás után: meg akarok gyógyulni. Látni akarok a bal szememmel is! Nem akarok sötétségben élni. Istenem! Te tudod, milyen szükségem van rá, hiszen itt van az én kisfiam, aki az én gondoskodásomra szorul. Nem hagyhatom magára. Mi lesz vele, ha én is tehetetlen leszek?

Katicánál aludtam.

Szerda reggel korán Katicától indultam el, mivel náluk aludtam. Ugyanis azt mondta a főorvosnő, jobb lenne pihenten érkezni, nehogy egy hosszú utazás után fáradtan, egyenesen „beessek” a műtőbe.

Másnap reggel került sor a **harmadik szem-műtétre**.

2005. február 16-23.

Ismét megkaptam a 118-as szobát, immár harmadszor. Mivel a korábbi helyemet valaki már elfoglalta, az ajtóhoz eső első ágyat választottam, s milyen jó, mert itt jobb oldalon egy hűtő állt, ahová bepakolhattam némi ételféleséget.

10 órakor már megkaptam a szürke „talárt”, s én leszek az első, aki ebből a szobából a műtőbe kerül. Most ismét nőorvos készített elő az operációra, aki finomabban vett kezelésbe, mint az előző férfi. Megjegyeztem neki: Érdekes. Most nem zsibbadt el a bal arcom, mint legutóbb, akkor még a szájamnál is úgy éreztem a zsibbadást, mint foghúzásnál. Furcsa lehetett neki, mert azt mondta: szem-műtétnél nem kell az arcot érzésteleníteni, csak a szemet, azért, hogy az ne mozogjon operáció közben... Tehát igazán nem mindegy: hol, mikor és ki foglalkozik velünk.

11-órákor kerültem műtőasztalra, s 12 óra 20 perckor lett vége a műtétnek. Fura volt az egész. Megint mindent érzékeltem, hogy mit csinál*hatnak* velem, de nem éreztem fájdalmat, csak sejtettem, hogy mit művelnek a szememmel. Pontosan tudtam, hogy balról jobbra, valamit lehúznak a szememről. Munka közben folyton öntöztek (mármint a szememet). Valamilyen szerkentyűvel (fűrész vagy fúró, ki tudja?) körbekotorták a szemet. Mindezt csak ők tudhatják, a szem tudósai, nagymesterei. Olyan volt, mint amikor az utcán a járdát bontják, szinte dübörgött, aztán ollóval dolgoztak, majd varrtak, az öltéseket akár meg is számolhattam volna. Most is, épp' úgy, mint először, az utolsó pillanatban balra fönt, egy villanásnyira fájdalmat éreztem. Aztán leszedték rólam a maszkot, bekötötték a szemem, s átölelve leszedtek a műtőasztalról, majd a már ismert fiú visszafurikázott a helyemre.

Csütörtök. Én naiv. Még azt hittem, hogy műtét után másnap hazaengednek, mint korábban. De most ragaszkodtak hozzám. Megint nem láttam semmit, amikor leszedték a védőkötést, pedig annyira hittem, reméltem, hogy világosság gyúl ki a bal szemembe is. Szomorúan

vettem tudomásul a tényeket, hogy talán hiábavaló megpróbáltatás volt az újabb műtét. A főorvosnő kettőnket a szobából berendelt a kezelőjébe, a többiek hazamentek.

Gondoltam, megnéz, aztán bennünket is elenged. Azonban telt az idő, már dél, megebédeltünk. Gyanús az egész. Úgy néz ki, bennünket itt felejtettek. Csak a délutáni órákban hívott a kezelőjébe, ahol megvizsgált. Azt mondta, maradnom kell, további kezelésekre szorulok. Mit lehet tenni? Ha ő úgy látja jónak...

Dél körül Danika telefonált az egyetemről, hogy meglátogat. Mondtam, jöjjön, örülök, ha láthatom. Éhesen jött, ezért lányom által hozott sok zsemlyéből két szendvicset készítettem neki. Jót beszélgettünk. Kérdezte: Barbit elhozhatja-e legközelebbi látogatásakor? Persze. Örülök, ha megismerhetem a barátnődet.

Katica mindig jön, mindennel ellát. Szinte már zavar, hogy annyit költ rám, pedig nem igénylem.

Már három szobatársammal megbarátkoztam. Egy kedves, 86 éves nő, Mariska néni súlyos plasztikai műtéten esett keresztül. A szeme alatt az arcáról húztak föl bőrt valamiért. Ő is amolyan továbbfekvő, meg egy fiatalasszony, akinek egyik szemén zöldhályog van, azt kell majd megműteni, közben a másik szemét is kezelik... Alig lát valamit, ráadásul egyik lábával nehezen járkal. Minden betegsége ellenére elven, életrevaló nő. Este jót beszélgettünk, gondolatban főztünk. Egy csomó erdélyi étel receptet elmondtam nekik.

Péntek. Danika és Barbi itt ül az ágyam mellett. Kellemesen társalgunk. Később megjelenik Emese. Aztán kisül, kíséreléssel jött, Istvánka kint ül a folyosón. Mondtam, nyugodtan hívja be. Örült az ötletnek. Bemutatta „lakosztályomat:” a sarokban mosdó, hűtőszekrény a konyha,

ruhásszekrény a gardrób, szemben a fürdőszoba, na meg az ágyam az éjjeliszekrényel a hálószoba... Jót mulattunk rajta.

Este Katica jött, megint étel utánpótlással. Ha sokáig itt tartanak, azt hiszem, a gyenge kórházi koszt ellenére elhízom. Persze, sétálgatok az automatához cappuccinót inni. Finom. Érdeemes érte fáradozni.

Délutáni vizit után megjelent egy nővér infúziós fől-szereléssel. Még ez is... Mikor lement a folyadék, a főorvosnő ismét megvizsgált. Olyan, mintha derengne valami a szememnél. Nem annyira sötét a fátyol előttem. Bal szememmel, ha letakarom a másikat, látom a szemben levő ágyak végét, s hogy melyikben fekszik valaki.

Szombat. Már hajnalban sietek zuhanyozni, amíg nincs árvíz a fürdőszobában. Tegnap este kimostam néhány apró holmit, mivel nem készültem ennyi időre. Azt hittem, kiengednek másnap vagy harmadnap. Tiszta hálóinget vettem magamra, úgy feküdtem vissza. A többiek még az igazak álmát alusszák.

A főorvosnő ügyeletes, korán jött vizitelni. A vizsgálatnál ő is tapasztalta, mintha picit javulna a látásom. Reménykedhetem?

Katica délelőtt finom levest hozott, mind megettem. Bár kivételesen elég lett volna ma a kórházi ebéd is, vadas-húsnak becézték, spagettivel. Én kivettem belőle azt a fél falat húst, ami benne volt, pár villa tésztával megettem. Az adagokra azt szoktuk mondani: ez kórház, nem hizlalda. Viszont ennyi pótlás mégsem kellene. Katica azt hiszi, éhen halok a kórházi koszton. Mikor bejöttem, már első nap hozott egy doboz margarint. Azt kérdeztem tőle: ki eszik meg ennyit? Akkor még nem tudtam, hogy addig itt tartanak, amíg bizony elfogy az egész.

Megvárta, amíg ebédelek, aztán sietett, mivel telefon-ügyeletes. Vacsora: joghurt, 2x2 cm-es dobozban vaj, két szeletke kenyérrel. Nekem elég. Különben is van a hűtőben pótlás, még gyümölcs is.

Akiket megoperáltak, már hazamentek. Kevesen maradtunk a szobában, este sokáig beszélgettünk. Aztán zuhanyoztam. Mindenki aludt már, de én olvastam egy kicsit. Nagyon fárasztó „fél szemmel”, s ráadásul a jó szemembe is belógnak a bal szemem hibái: fent valami függöny, máshol pálcikák, meg valamilyen véglények...

Éjjel engem nem zavar az utcai zaj: a mentők, rendőr-kocsik szirénái, amit otthon megszoktam, hanem az utcai lámpák bevilágítanak a gyér rolettán, meg a folyosó felőli ajtón is üvegablak van, ahol majd' egész éjjel világítanak. Elalvás előtt kinyitottam az ablakot, sokáig szellőztettem, közben néztem a most is forgalmas Blaha Lujza-tér és a Rákóczi út forgalmát.

Egy gyenge nyugtatót beveszek lefekvés után, s 9-től alszom reggel fél 7-ig. Igaz, rend szerint megszakítással, mert ha fölébredek, szívesebben lezuhanyozom hajnalban, amíg a többiek alusznak.

Vasárnap. Reggelire zsemlét vajazok, kis párizsival eszem, utána teát iszom. Sétálok a hosszú folyosón, nehogy berozsdásodjanak az izmaim. A távoli automatából iszom cappuccinót. Aztán egész nap, rendszeres időközönként csepegtetik, kenegetik a szemeket. Nemsokára hozzák nekem az infúziós-készüléket.

Barátságos asszony a 86 éves Mariska néni Dunakesziről. Természetes észjárású, közvetlen ember. Egyenes háttal járkal, sosem panaszkodik, pedig elég súlyos plasztikai műtéten esett át. Kiterjedt családjából mindig látogatják. Ebből is kitűnik, hogy szeretik.

Kilenc óra tájban Emese robban be. Ma a délelőttjét Katinál tölti a Klinikán, együtt ebédelnek, mert Dani Barbi-val randevúzik. Emese finom ebédet hozott: két szelet sült csirkedarabot, zöldborsós rizs- és burgonya-körítéssel, ráadásul savanyú uborkával. Édesség is volt a csomagjában: tortaszelet, gyümölcs és ásványvíz. Nem panaszkodhatom. Jó dolgom van. Az itt kapott ízetlen teához már citromom és méz is akad.

Még el se ment, amikor belépett a szobánkba egy elegánsan öltözött férfi, azt hittük előbb, hogy valakinek a valakije, de bemutatkozott, így hamar kislült, hogy katolikus pap, aki lelki vigaszt hoz a betegeknek. Kérte, ha valaki részt akar venni a közös imán, fáradjon az asztal mellé, vegyen részt rajta. Emese szemben ült velem, integetett, hogy ő elmegy, nyugodtan menjek oda, mert onnan látta, hogy kitette az asztalra a pici ostyartartót. Gyorsan elköszönt tőlem, én pedig odasiettem. Hat közül négyen vettünk részt a rövid szertartáson. Áldoztunk. Ilyen szorongatott helyzetben, lehangolt állapotban nagyon jól esett, hogy az egyház gondoskodik rólunk.

Ma kivételesen jó ebédet kaptunk. A levest megettem. Utána valamilyen pici hús, leöntve finom tejfölös szafttal, amit csigatésztaival tálaltak. Ha nincs „hazai” Katicától, megettem volna az egészet, de csak belekóstoltam. A nővérek megmelegítették a tegnap kapott étel mára meghagyott részét, azt jóízűen befalatoztam.

Ebéd után pihentem. Sok látogató jött, ami engem nem zavart, közben elaludtam, majd megint rám kapcsolták az infúziót. Egy egész óra alatt csöpögött le a folyadék. Utána sétáltam a folyosón. Kint szép az idő, a nagy ablakokon besütött a nap. Megállapítottam, hol kel fel reggel, amiből kiszámítottam, hogy az én ágyam megfelelő É-D

irányban áll. Meg kell gyógyulnom. Igaz, ma ismét homályosan látok. Valóban nem sokáig örülhettem a javulásnak.

Katica lányom többször fölhívott, ma ügyeletes, nem tudott bejönni. Megnyugtattam, hogy nem engednek haza. Akarom mondani: megkérdezett a főorvosnő, tudnék-e még maradni, mert rám férne az intenzív kezelés folytatása. Ha ő mondja... Mit tehetek? Azt válaszoltam: ha jónak látja, maradhatok.

Közben néztem a napos téli udvart. Korán kaptuk a vacsorát, utána beszélgettünk. Lassan telik az idő. Hiányzik a számítógép. Kicsit olvasok, de hamar elfárad az egyetlen jó szemem. Már fél kilenc és rajtam kívül mindenki alszik a szobában. Szellőztetés után eloltottam a lámpát.

Hétfő. Azt se tudom, hányadika lehet. Sorban érkeznek az új betegek a szobába. Már csak egy üres ágy maradt. De nemcsak lassan halad, inkább megáll az idő... Már megszoktam. Egy-két rövid ébrenlét után újból elalszom. Reggel nagy a készülődés. A Szent Rókus Kórház volt nagyja: Vörösmarty professzor ma jön operálni. Ugyanis megtudtam, hogy a rendelőintézetben hetenként egyszer rendel, s a pácienseit ő műti, a szobában most is ketten erre várnak. Korán tartottak vizitet.

Szomszédom (Évike) Gödöllőről érkezett, ő az egyik páciense. Már 8 óra előtt hozták neki a műtős-öltözéket, utána elvitték, majd a többieket is. Tele van a szoba. Sőt, még egy ráadás is van, akinek egyelőre nincs helye, csak ül egy széken. Aztán átirányították egy másik kórterembe.

A mai ebédet nem az én kedvemre főzték. Leves a szokásos: valamit visz a víz, de nem Zilahitól. Azért ehető. Megettem, látván a következő fogást: spenót,

szögletes, kemény „tükörtojással”. Ahhoz nem nyúltam. Kértem megmelegíteni az eltett csirkedarabomat a maradék körettel.

Katica délután érkezett, csomagokkal a hosszú ügyelet után. Megint egy csomó ennivalót akart itt hagyni, de van elég tartalékom, gyümölcs is, nem tudok annyit enni. Csak a margarint, meg pár zsemlét fogadtam el. Sokáig beszélgettünk, aztán együtt mentünk cappuccinót inni. Elkísértem a lépcsőig.

A szobában már nem Mariska néni a legidősebb, egy 96 éves nő is érkezett. A lánya irányította, ő tette föl az ágyra. Járókeretre támaszkodik, az ágyra föl kell rakni, öltöztetik, etetik, mosdatják, pisiltetik. De a nővérek kedves természetességgel teszik körülötte a dolgukat. Bal szemére nem lát, a jobb szemét meg neki is ma operálták, úgy, hogy egész nap teljesen vak szegény.

Aztán elcsendesedett a ház. A főorvosnő a kopaszra nyírt Zsuzsikát (asszisztense) küldte értem, menjek a kezelőbe. Legalább másfél óráig „csöpögtettek”. Először, majd a végén is megvizsgálta a szemem a világító-kukucskálójával. A végén injekciót kaptam. Nem éreztem. Kértem, mondja meg őszintén: mire számíthatok, mert tegnap ismét sűrűbb fátylon néztem (volna, ha láttam volna) a világot az újraműtött szememmel. Azt kérdeztem: egyáltalában „javítható, vagy javíthatatlan” vagyok? Azt mondta: az előbbi. Hihetem? Igaz, amikor csak tehetem, agykontrollozom magam, és javulásomért ostromolom az Egek Urát, segítsen meggyógyulom, hogy újra lássak mindkét szememmel. Mi lenne szegény Attilám-mal, ha én is tehetetlen lennék? Erre gondolni sem szabad! Nem szeretnék ilyen „örökséget” hagyni az egész-

séges gyerekeimre. Azt nem akarom semmiképpen! Én látni, jól akarok látni, még ha szemüveg segítségével is!

Nem lehet, hogy most veszítsem el a szemem világát, mikor éppen (igaz, közvetett) ígéretet kaptam a könyvem kiadásának támogatására. Ugyanis néhány hete hívott Cs. Pali. Beszélt a polgármesterrel, aki ezt neki megígérte¹². Csak az a bökkenő, hogy közben a könyvtárban olyan nagy a hajtás, a költségvetés készítésével foglalkoznak, az igazgató nem tudott fogadni, hogy megmutassam neki az elkészített két novelláskötetemet, meg floppyn a regényemet. A Helytörténeti Gyűjteménynek is készítettem egy anyagot (az EU-s), de V. Ági is nagyon elfoglalt mostanában. Ha erősen fogalmaznék, azt mondhatnám: szóba se állnak velem. De senki se lehet saját hazájában próféta? Kicsit (nem is kicsit) rosszul esik nekem, hogy máshol szinte mindenütt megjelennek pályázataim irodalmi antológiákban, ősszel pedig fődíjat nyertem.

Kedden. Majdnem egy hete kezelnek. Már azt hittem, hogy végre hazamehetek. Reggel korán kellett a vizsgálóba mennem. Egyeztettük a gyógyszereket, meg a csöpögtetőket. A főorvosnő kezembe nyomott 2 pirulát, vegyem be, aztán egy óra múlva menjek vissza. 10-11-ig csöpögtettek, kentek, injekciót is kaptam a szemembe. A szobába érve szóltak, hogy többször jelzett a Mobilom. Aztán ismét megszólalt. Katica keres, érdeklődik: mi újság? Elmondtam. Ma is kiengedne, de akkor holnap vissza kell jönnöm még egy kezelésre, hogy lássa az eredményt. Akkor inkább maradok, abban állapotunk meg.

¹² Mondjam, vagy ne mondjam, semmi se lett belőle. Valahogy úgy érzem, hogy néhányan rendszeresen kapnak támogatást, másokat figyelembe se vesznek.

Délelőtt elengedték a kellemes szobatársaimat, akikkel címekeket váltottunk: Erzsikét és Évikét. Évikét Vörösmarty professzor operálta, mégis azt mondta, hogy homályosan lát. Mariska néni még tegnap hazament.

Katám finom ebédet hozott megint. Kííratta a gyógyszerimeket, mert itt csak a szemészeti gyógyszereket tudják receptre fölírni, s az enyémekek elfogytak. Azt nem tudhattam, hogy mostanáig itt tartanak. Katica sokáig nálam maradt, 4-kor ment el. Ittünk cappuccinót és elkísértem, utána még tovább sétáltam.

Megint csak négyen vagyunk a szobában. A mostaniak ugyan egyszerű emberek, de azért jókat beszélgetünk együtt, főleg estefelé. Erzsike (jól megtermett, testes asszony) azzal „dicsekedett”, hogy ő soha nem mosott fogat, mégis a saját fogai vannak a szájában. Ahogy beszélgetés közben láttam, nem sokkal dicsekedhet, alig van néhány foga! Elmondta, hogy milyen sok betegségen esett már keresztül, és milyen sok gyógyszert szed. A másik idős és vézna nő (legalább 70, ha nem, több), elmondta, hogy kilencszer szült, egyik csecsemője meghalt, de nyolcat fölnevelt. Ő azt mondta: nekem nem volt időm megbetegedni, most sem szedek gyógyszert. Ott ült velem szemben az ágy lábánál, s akkor rám néz és kezét a gyomrára helyezve, úgy folytatta szomorúan: de mostanában olyan *émelygéseket érzek a gyomromban, és hányingerem van...* Akkor nekem eszembe jutott valami, s nem tudtam magamban fojtani, részvétellel néztem rá, s megkérdeztem tőle, a hasára mutatva: Mancika! Baba lesz, terhes? Rám nézett, aztán mindhárman egyszerre elneveztük magunkat, alig bírtuk abbahagyni.

Reggel 8-kor mentem zuhanyozni. Épp a víz alatt álltam, amikor meghallottam a Mobilom hangját, azonban

mire beértem, azóta néma. Katica biztosan visszahívott volna. Akkor ki lehetett? Az is lehet, hogy őt hívta valaki, hiszen tőle kaptam kölcsön a telefont. Kimentem a folyosóra, hogy felhívjam Katit. De úgy látom, átállította a készüléket. Nagy nehezen mégis bejött, de Emese vette fel. Ő pedig szelesen, meg sem hallgatva csak annyit mondott, hogy anya visszahív és letette a kagylót. Na, úgy látom, ma már nem tudok vele beszélni, mert hiába vártam. Föltettem a töltőre a készüléket, hátha lemerült az akkuja, vagy ki tudja, mi baja. Másnap meg azt mondta, hogy a kártya merült ki. Nos, ennyit egy ismeretlen masináról. Ha valamit vásárolok, valamilyen ismeretlen készüléket, én elolvasom a használati utasítást, s addig próbálom, amíg működképes lesz. Amit csak úgy gyors-hadarással elmondanak, nekem nem elég. Hiába: a technika...

Az esti csöpögtetés is „csúcs” volt: háromféle csöpögtető után gél, aztán megismételve.

Nem tudtam elaludni. A többiek már mind csendben voltak, látszólag aludtak, én olvasni kezdtem. Emese hozta be nekem, Emile Ajar-tól az *Előttem az élet* c. könyvet olvasom, már nem is tudom, hányadszor. Állandóan nevezhetnékem támadt Momó szövegétől, ahogyan elmeséli élete történetét.

Szerda. Hajnali négykor arra ébredtem, hogy velem szemben, egyik ágy fölött ég a villany, valakit behozhatk, ott a holmija, de ő sehol. Sokáig kezelték, közben elaludtam. Reggel látom, hogy Mariska néni fekszik ott megint, arca bekötözve. Bevérzett a műtét helye, alig tudták elállítani. Örömmel üdvözlöttük egymást.

Korán hívtak kezelésre, az ügyeletes orvos látott el. Vizitre már megérkezett a főorvosnő, és behívott a ke-

zelőbe. Megvizsgált. Reménykedtem, hogy hazaenged. De mégsem. Azt mondta: jó lenne, ha maradnék... Ha nem, akkor kimehetek a lányomhoz, de holnap jöjnek be kezelésre. Abban állapotunk meg, hogy inkább maradok. Ne kelljen valakinek megint kísérgetni reggel. Sokáig kezelte, kaptam a cseppeket, majd injekciót is. Utána beragasztotta a szememet.

Csütörtökön a kezelés után végre hazaengedtek, de még mindig azzal a feltétellel, hogy holnap elutazás előtt be kell jönnöm egy kezelésre. Katicával elindultunk. Dél elmúlt, mire hazaérkeztünk. Töltött-paprika készült ebédre, de volt a tegnapi ételből is bőven.

Engem nagyon zavart, hogy mindenütt a Hír-rádió, utána meg a Hír-TV megy. Rettenetesen unom az állandó szövegét, mindig azt a ronda kommunista korszakot juttatja eszembe, amikor mindenkit meg akartak agitálni, beledumálni, az emberek fejébe sulykolni a maszlagot. A TV-ben bemutatták a sok szép fényesre csiszolt traktor felvonulását. Szegény gazdák, *milyen nehéz soruk lehet, hogy az új traktoraik mellett ott sorakoznak a lakókocsik, luxus-terepjárók- és autók*, ugyanis már nem Trabanton járnak... Olyan szegényes kocsit, egyet se láttam. Ha időm és kedvem lenne rá, még sajnálnám őket szomorú sorsukért...

Eszembe jutott: mehetnének sokan, mi, városiak is azért tüntetni, mert az előző ciklusban a kényszerűen igénybe vett bankkölcsönöket nem tudjuk visszafizetni...

Na, de hagyjuk. Sajnálom, de elítélem a politikát, amiért ilyesmire buzdítja a lakosságot.

Péntek. Katica ma már dolgozik, Danika kísért előbb a kórházba, aztán a busz-állomásra. Felnőtt unokáim vannak. Este randevúzott, Emesét is hazakísérte a „barátja”,

reggel pedig eléje jött, együtt indultak a gimnáziumba. Isten őrizzen olyat mondani, hogy ez szerelem, ragaszkodik ahhoz, hogy csupán barátság. Mindkettőjük partnere nekem szimpatikus. Istvánka hozott nekem egy szatyor diót.

A Rókusban várakozás közben kijött a főorvos, sietve mondta, mindjárt visszajön. De kiderült, hogy rosszul lett, s legalább egy órát kellett rá várakoznunk. Sápadtan érkezett vissza. Behívott, a kezelésem legalább egy órát vett igénybe. Megállapodtunk, hogy (március 1.) hétfőn jövök kontrollra, Attilát is akkor kell az Uzsoki kórházba vinnem.

Még Katitól telefonáltam Dunakeszire, hogy megyek Attiláért. Gyurit is értesítettem, hogy várjon bennünket a busznál.

Nem éreztem jól magam. Csak a 12,35-ös buszt értem el. Danika olyan helyes volt. Várakozás közben a balassagyarmati túsodrámáról faggatott.

Itthon rend várt. Főzött is a fiam, a szokásos specialitásait. Leves után az általam „*madáreledel*”-nek becézett, jénaiban sült valami. De jól fűszerezi, ezért egészen ehető dolgokat kreál.

Maca-cica annyira örült nekem, hempergett, azt se tudta, mit tegyen örömeiben, mikor beléptem az ajtón...

Postabontás. Megérkezett Boldog Jövőnk Alapítványától az *Újévi antológia*, benne Kirándulások Erdélyben c. írásom. Most igazán szép a külalakja, jól olvasható, mert fehéren sötétkéssel írták. A postában találtam az APEH levelét, 14-i keltezéssel. Közlik velem, hogy valami nem stimmel az adóbevallásban.

„Óriási” forgalmam miatt, azt hiszem, hogy a levelezés költségét sem éri meg. Azt írják, hogy 8 napon belül

iratokkal, stb. jelenjek meg Salgótarjánban... Na, még csak az hiányozna nekem! Úgyis alig vagyok itthon, s menjek Salgótarjánba! De akkor minek van itt, épp' a házukban az APEH kirendeltsége? Na, majd valamit kitalálok, hátha itt is megoldható, oda meg levelet írok. Persze, egyeztetnem kell a számítógép adataival az átírt számokat, lehet, hogy valami elcsúszott, mert így negyedszemmel, elképzelhető a tévedés, hiszen alig látok.

Egyik nap fölhívtam a könyvtárt. Hátha tud fogadni az igazgató. Szerencsém volt. Másnap aztán floppyn leadtam négy novellámat a Röpke Ivekbe, ő gyűjti az anyagot, s majd átadja a szerkesztőnek.

Megbeszéltem a novelláskötetem sorsát is. A Jobbágy Károly Alapítványba április elejéig lehet leadni kész anyagot, de oda már árajánlatot is kérnek a nyomdai költségekről.

Kontroll-vizsgálatok. Állandó felügyeletre szorulok, többször olyankor is sor került különféle vizsgálatokra, beavatkozásra. Egy alkalommal valamit lehúztak róla, aztán lézerrel is kezeltek. A látótért is figyelik, ami nem mutat jó eredményt. Mindhiába, a bal szemem már azt hiszem, alig ha 5 %-ot ér, vagyis majdnem semmit.

Eleinte hetenként kellett kezelésre, kontrollra járnom, utána havonként kell jelentkezmem¹³.

Gyógyszerek. Sajnos, néhány éve vettem észre, hogy bizonyos gyógyszerekre allergiás vagyok. Azt hiszem, korábban is úgy hatottak volna rám a gyógyszerek, mint most, csupán azért nem tudtam róla, mivel nemigen kellett gyógyszert szednem. Mostanában bármit fölírnak,

¹³ 2007-től aztán háromhavonta, aztán félévenként kellett jelentkezmem.

csak legritkább eset, ha nem kell abbahagyni a szedését már a másnap.

A szemészeten is többször írtak föl olyan szemcseppeket, amikkel sokszor előfordult, hogy abba kellett hagynom. Hányszor hívtam föl itthonról a kórházat, mit tegyek, mert ödémás lett mindkét szemhéjam, testem tele lett piros pettyekkel és éjszaka a torkom is összeszűkült.

Nézegetem a kezeléseket tartalmazó iratot, és látom, hogy a főorvosnő már *2005. márciusától kezdte nekem előírni a MAXIDEX szemcseppeket*. Csodák-csodája, ettől nem lettem allergiás, de ennél sokkal rosszabb történt velem. Hónapokig kellett vele – másik cseppekkel kombinálva – csöpögtetnem a bal szemem, amíg kiderült, hogy rám nézve tragikus mellékhatása rajtam kiütött. Előszedtem a gyógyszer *mellékhatásait* feltüntető listát, s amikor elolvastam, megborzongtam.

Legközelebb, amikor kontroll-vizsgálatra jelentkeztem, megkérdeztem tőle: Tulajdonképpen milyen bajjal kezel engem, mivel mindkét szememet szürkehályog miatt operálták, akkor miért kapok én olyan szemcseppeket, amelyeket zöldhályogra írnak ki?

Azért, mert zöldhályogja van, s ez gyakran előfordul műtét után. De nem szólt, nem figyelmeztetett engem, pedig tudta, hogy gyógyszerekre érzékeny a szerveztem, mivel felhívtam rá a figyelmet. Elolvastam a MAXIDEX használati utasítását, ahol leírják, hogy a szemcsepp használóinak 25%-ánál zöldhályogot idéz elő!

Csak legyintett. Mindenre kiírnak ilyesmit, de ez a legritkább esetben válik be.

Szerintem, ha a gyógyszergyártó cég rá meri írni a tájékoztatójára, hogy 100 közül 25-nél előfordul, akkor az

már nem tartozik a legkritkább esetek közé! S nem is olyan enyhe eset, hiszen valakit vakká, vagy félvakká teszi!!!

Az igazán nem mindegy, hogy százból huszonötön megvakulhatnak, vagy csak az ezredik esetben fordul elő néhánynál súlyos eset!

De milyen engedélyezési eljárás az, hogy egy gyógyszer használatát megengedik ilyen helyzetben!?

Ekkor megkértem rá, hogy nekem ezt a szemcseppet soha többé ne írja ki, mivel nem fogom használni!

Persze, késő bánat, mivel nálam a fenyegetésük bevált. Sajnos, hogy nem vettem észre korábban, mert máskor elolvasom a tájékoztatókat. De mit tehetek? Pereljem be a gyógyszergyártó céget, vagy azt, aki nekem ezt kiírta és ajánlotta? Mire megyek vele? Visszakapom a régi látásomat?

Csend. Bizony a bal szememnél már mindenféle baj előfordult, előbb csőlátás, aztán kettős-látás, de mindig rosszabb, vagyis már alig látok a bal szememre. Ha lenézek a járdára, vagy lépcsőre, baloldalon nem látom, hová lépek, s ha valaki onnan közeledik felém, nem veszem észre. Már kaptam szemrehányást ismerőseimtől, mert azt hitték, hogy nem akarom fogadni a köszönésüket.

Csak azzal tudom magam vigasztalni: ha egyik szememre csak alig látok, a másik használható, s azért adjak hálát a Jóistennek.

De azt, hogy mi a véleményem az ilyen gyógyászatról, azt egyelőre magamban tartottam.

Többször olvastam arról, hogy sok helyen (USA) óriási perek folynak hasonló esetekben, amikor valamelyik gyógyszergyártó cég által előállított szerek az emberek-

nek kárt okoztak, hogy súlyos összegekkel kell kártalanítani az elszenvedőket. S nálunk...?

S ilyen esetekben fölmerül bennem az a kérdés egyéb súlyos gondjaink miatt, amit ebben a kötetemben már föl tettem: Ilyen módon, hogy nálunk ilyenek megtörténhetnek, s így csatlakozunk az Európai Unióhoz?

Azt sosem fogom megérteni, hogy ilyen félresikerült műtétek után is elfogadják a megtömt borítékokat, sőt, az utána következő vizsgálatoknál is láthatóan elvárják azt...

Irodalmi Rádió MP pályázatára küldött mű. Megjelent az IR Honlapján és körlevélben, továbbá megjelenik Hallgató című hangzó és hallgató és nyomtatott folyóiratban, elhangzik az IR rádió műsorában.

Traktorok a fővárosban

2005

Ő meg folyton a Hír-rádiót hallgatja, utána meg mindennütt a Hír-TV megy. Én meg rettenetesen unom az állandó szövegét, mindig azt a kommunista korszakot juttatja eszembe, amikor mindenkit meg akartak agitálni, beledumálni, az emberek fejébe sulykolni a maszlagot.

Bemutatták TV-ben a sok szép fényesre csiszolt traktor felvonulását. „Szegény” gazdák! Talán sajnálnám is őket, ha érezném, hogy igazuk van. Nekem eszembe jutott, amit ők is kitalálhattak volna. Hallottam egy TV-beszélgetésben, hogy egy-egy drága traktor kihasználtsága

évenként mindössze 30 nap. És utána minek van? Nézni, gyönyörködni benne, mint a vitrin-tárgyakban, csak hogy legyen? Vagy külön-külön olyan nagy területen gazdálkodnak, hogy mindenkinek szüksége lenne rá?

Nem volna gazdaságosabb, valamilyen más megoldás: például szövetkezni egymással. Csak példának mondom: 5-10 gazda vásárolna egyet, amit közösen használhatnak.

Persze, akinek annyi pénze van, vegye meg, és adja ki bérbe. Azt a kérdést pedig mindenképpen fölteszem: Olyan gazdag ország lennénk, hogy vagyonos embereket államilag kell támogatni? Azokat, akik jóval magasabb színvonalon élnek, mint a városiak?

Nemcsak traktorokat láttunk, hanem felvonultatták a lakókocsikat, s luxus-terepjáróikat, autóikat. Ugyanis már rég' elmúlt az az idő, amikor Trabanton jártak.

Mehetnének a városiak (akár én is) tüntetni azért, mert az előző ciklusban a kényszerűen igénybe vett bankkölcsönöket nem tudjuk visszafizetni? Én például a kivénült Wartburgomat nem tudom fenntartani.

Na, de hagyjuk. Sajnálom, de elítélem a politikát, ami ilyesmire buzdítja az embereket.

Először két táborra osztották a lakosságot. Egy része „hazafi”, a többi „hazaáruló” lett csupán azért, mert másként látják a helyzetet.

Aztán a határon túli magyarokat ugrasztották össze azokkal, akik nem értettek egyet az egyik politikai párt nézeteivel, rengeteg pénzt elpazarolva, népszavazást kezdeményeztek egy előkészítetlen ügyben. Előrelátható volt, hogy csak pénzkidobás lesz a vége.

Most pedig a városi embereket állítja szembe a földet művelő emberekkel. Ki az, milyen ember az, aki testvért-

testvérrel akar ellenséggé tenni? Atyuska járja a falvakat, lázítja az embereket, hogy szavazatokat gyűjtsön magának 2006-ra... De ilyen áron is kell neki a hatalom?

Ellentétek – vagy mégsem?¹⁴

Balassagyarmat, 2005. augusztus

1. Cicák feketék-fehérek: Hol volt, hol nem volt (mivel mindig állatbarátok voltunk), volt egyszer, az én diákoromban, Marosvásárhelyen, nagy cicacsaládunk. Öten éltek csendes békességben, kicsi kerttel övezett kedves otthonunkban. Közülük egyik színtiszta-fekete fiatal kandúr, minden szemmel látható porcikája fénylő-fekete, nemcsak a szőre, de szájszéle, orrocskája, a meztelen tappancsai csupa-fekete. Ezért Krampusz lett a neve.

Kecses, fiatal leány-cicánk mindenben ellentéte, a szőre, színtiszta-fehér, orra-szájszéle-tappancsai finom halványrózsaszínűek. Semmiféle más szín nem rontotta meg rajta az összhangot. Ezért ő Hófehérke lett. Együtt sétáltak, pihentek, üldögéltek az én kis szobám ablakában, szemlélték a külvilágot, vagy elnyúltak a puha szőnyegen.

Történt egy alkalommal, hogy a két cicával együtt nézegettem ki az ablakon, mikor lelassult, majd megállt előttünk egy elegáns hintó. Csinos, jól öltözött hölgy szállt ki belőle, közelebb lépett hozzánk, és arra kért: engedjem meg, hogy megsimogassa a cicákat. Ennek semmi akadálya, szóltam. Azt mondta, már többször járt erre,

¹⁴ Megadott karakter-számra készült a fejtegetésem.

mindig tetszett neki a furcsa fehér-fekete cicapáros. Szelídek, barátságosak, hagyják magukat simogatni. Egy kis idő múlva váratlan kérdéssel állt elő: Szívesen megvásárolná tőlem a cicákat, ha eladnám neki!

Micsoda kérdés! – gondoltam magamban. Furcsán nézhettem rá, mert elnézést kért, majd kedvesen elbúcsúzott. A hintóról udvariasan eléje siető egyenruhás kocsis grófnőnek szólította. Akkor meg sem fordult a fejemben, hogy nemsokára hirtelen kell majd elhagynunk otthonunkat, bizony jobb lett volna őket odaajándékozni a kedves látogatónak.

De akkor erre még nem gondoltunk, s a cicáink nagyon jól érzik magukat nálunk, sőt, közben szaporodott a macska-családunk. Sok állat lett gazdátlan, mert a környékünkről is embereket, családokat hurcoltak el származásuk és/vagy vallásuk miatt. Akkor lelt otthonra nálunk további, három árván maradt szürke-cirmos cica.

Ők hárman a házat körülölelő kicsi kertet kedvelték, s mi örököltük őket a korábban a környéken lakó családotól. A cicák pedig elégedettek voltak valamennyien a csendes utcában ritkán lezajló események látványával.

Ha fekete-fehér festéket összekeverünk, szürke színt kapunk. Hogy ezért-e vagy nem, azt én nem tudhatom, de a befogadott macskánk mind szürke-cirmos színű. Egyiket, az anyacicát Lilinek hívtuk, a hatalmasra megnőtt, erős kandúrt Bokszolónak neveztük el, míg a legkisebb cicalány Mici lett.

Nagyon jól beilleszkedtek nálunk, megszokták egymást. Az egész család szerette és kényeztette őket. Az újonnan érkezők kijártak a kicsi kertbe, a fűben hancúroztak, de szabad bejárásuk volt a lakás valamennyi helyiségébe, kivételt képezett a konyha és kamra. Oda

csak külön engedéllyel léphettek be, amikor eljött az étkezés ideje, vagy amikor olyan húsféleségek voltak készülőben – számukra ínycsalatok – például csirkeszív, tüdő, apró fecnik, és baromfi-, borjú- vagy marhamáj. Ilyenkor hangosan, különféle hangnemben előadott valóságos koncertet produkáltak, hálából a különleges csemegéért.

Egyébként ugyanúgy, mint a család, reggel, délben és este étkeztek. Sorban bevonultak a konyha egyik zugába, tálkáikat cicás pózban körbeülve, csendben várokoztak, amíg megkapták az adagjukat. Utána egyszerre megrohamozták az ételt, és mohón elfogyasztották. Elsőnek a nagy szürke kandúr emelkedett ülőhelyzetbe, és figyelemmel várta, amíg a többi befejezi az evést. Ha valamelyik tálkában maradt valami, azonnal odaugrott, és fényesre kinyalta. Korábban előfordult, hogy mikor ő hamarabb elkészült az evéssel, visszaélve a vendégjoggal, egyszerűen félretolta a másikat, s ha nem avatkozunk közbe, bizony az a cica éhesen maradt volna. Ezért felváltva vigyáztunk rájuk, amíg ő is megszokta a rendet. Utána nagy önmegtartóztatással csak ülve figyelt, és várt a kellő pillanatra...

Fejtegetésem azt is bizonyítja, hogy a világban nem minden fekete vagy fehér. Ugyanis sokan úgy értelmezik, mintha a két szín nem volna összeillő, nem férne meg egymással. Még hogy ellentétes? Az én cicáim nagyon jól érezték magukat együtt!

2. Emberek: jók, rosszak. Az embereket sem lehet jókra és rosszakra osztályozni. Ahogyan a szürke a fekete-fehér keveréke, úgy az emberek, és más élőlények sem jók vagy rosszak. Az emberben lakozik ebből is, abból is.

Csak akkor jelentkezik gond, amikor az elfogadható emberi érték mellett túlsúlyba kerülnek a rossz tulajdonságok.

Egy példa jutott eszembe. Egy tudós világraszóló felfedezése (pl. az atombomba) emberek tömegét pusztíthatja el, sőt, ma már ott tartunk, ha gonosz kézbe kerül, tönkreteheti a földünket mindennel együtt. Vagy egy örült ötlete (Hitler) kirobbanthat háborút, emberek millióit viszi vágóhídra, vagy változtatja füstté...

Érdekes, de igaz: még nekik is lehettek jó tulajdonságaik, szerették családjukat, ragaszkodtak valakihez, tán némi jót is cselekedtek... De megfogant bennük a gondolat, és csak kegyetlenkedésben, mások elpusztítása árán tudták kielégíteni eltorzult vágyaikat.

Mindez akkor valósulhat meg, amikor a gonosz tulajdonság győzedelmeskedik valakiben, s a pusztítás vágya kerekedik felül benne, olyankor, ha agyukban az egyensúly kiegyenlítésének lehetősége bomlik meg, amikor a természetes jóérzés nem tudja legyőzni a felgyülemlett gonoszságot.

Családunk békés életének is úgy lett vége: közeledett a frontvonal, már hallatszott az ágyúdörgés. Menekülnünk kellett, mindenünket hátrahagyva, az utolsó civileket szállító vonton, mert apukát és két bátyámat besorozták, a legidősebb fiú pedig már a fronton harcolt.

*

Az ellentétek esetében az emberek a fekete színt tartják a rossznak, és a fehéret jónak. Az én példám azt mutatja, hogy a fekete-fehér, normális körülmények között nagyon jól megfér egymással.

Miért nem fér meg együtt a világban, és az életben? Miért nem tud egymással megalkudni némely ember agyában a gonosz tulajdonság a jóval, hogy közömbösítse a rosszra való hajlamot, hogy mint a fekete-fehér festék keveréke szürkévé, elfogadhatóvá váljék.

Ugyanis ha az emberi gonosztságot legyőzné az emberi jószág, az megszüntetné az emberek keserűségét, gondját, nyomorát és talán még a háborúkat is, ezen a világon.

Fekete-fehér keveréke a szürke.

Jó-rossz, emberben az egyensúly megbomlása, róluk szól a történetem.

Van még ilyen ellentét sok, de a továbbiak kifejtésére már nincs lehetőségem.

3. Hideg-meleg – (pl. víz) összekeverve adja a langyosat. A két ellentét a múlt század elején még az évszakok tekintetében elkülönültek egymástól. Hideg telet langyos tavaszi idő váltotta föl, azt követte a meleg nyár, utána ismét a se hideg, se meleg ősz. Mostanában mindez összekeveredve zúdul a nyakunkba. Jelenleg már alig lehet az évszakokat megkülönböztetni egymástól.

Szerelemben a forró érzelmeket (általában) fölváltja a langyos kapcsolat, majd követheti az **elhidegülés**. Szerencsére nem mindig.

4. Tűz-víz. – Nos, itt a **víz erősebb**, mert eloltja a tüzet.

A tűz kialszik a vízben/víztől.

Bár az is igaz, hogy a tűz fölmelegíti a hidegvizet.

És még folytathatnám az ELLENPÁROKKAL, de elfogyott a karakter-keretem, ezért mára befejezem.

„Egy nagymama kálváriája” ...meg az enyém!

2006. május

Idézőjeles cím alatti szöveget az Interneten olvastam. A történeteken nemcsak én, sokan megbotránkoztunk, és írásban is kifejtettük véleményünket.

A következőket írtam le akkor és véleményemet nem akarom véka alá rejteni.

Mindenhol hibáznak, gyárakban és máshol is megesik, hogy selejtet készítenek, ezért természetesen orvosok és egészségügyi alkalmazottak sem egyformák. Azonban az egészségügy területén mindent szigorúbban kell nézni, mivel ott nem egy gép, egy szerszám, vagy a föld megmunkálására kapa-ásó, netán az irodában papír és toll vagy a számítógép, hanem mindig az ember, a sérült vagy **magatehetetlen beteg a „munkaeszköz”**.

Maga a tény, ha valaki ezen a területen lelkiismeretlen, hánya-veti módon kezeli betegét, sértő magatartást tanúsít munkája közben, aki megbotránkoztatja az amúgy is érzékeny betegét és aggódó hozzátartozóit, és nem szolgálja a gyógyulását esküjéhez híven, ezért a hasonló magatartás megengedhetetlen.

Az ilyen orvos nem érdemli meg, hogy gyógyító-doktori diplomát kapott, mivel esküjét magatartásával megszegte, ezért nem érdemel tiszteletet, s útilaput kell a talpára kötni, ki kell zárni a tisztességes egészségügyi emberek közösségéből, minél előbb, hogy kisdéd játékait ne tudja tovább folytatni az emberek rovására.

Én a történeteket olvasva, ha közelemben történik, panaszomat egyenesen az egészségügyi minisztériumba küldetem volna. Lehet, hogy azon a településen csak egy

orvos működik, ahol annyi a választék, hogy tetszik, vagy nem tetszik a munkája az ott lakó embereknek, mivel nincs módjukban mást, például egy lelkiismeretes gyógyító orvost igénybe venni. Régen azt mondtuk (a demokráciára): ez van, ezt kell szeretni. De nem kell ezt mindenre rávetíteni, ilyesmit nem kell szeretni, az ilyen eseteket nem szabad eltúrní, még akkor sem, ha „kifáradtak” az orvosok.

Városunk, ahol lakom, ha nem is nagy, de legalább több háziorvosi körzet működik, egyik-másik jobb, de akad olyan is, ahol kevésbé kitűnő orvos tevékenykedik. Velem is történt egy eset. Nem vagyok különösen orvosjáró, de néha elkerülhetetlen. Egy alkalommal beutaló kellett, mert szemműtétre voltam bejelentve egy budapesti kórházba. Nos, nem voltak a rendelőben valami jó hangulatban, egyik asszisztensnő kijött a váróba, és egyszerűen leordibálta a várakozókat olyan hangnemben, amilyet le sem illő írni.

Hétfői napon történt, én még előző pénteken akartam elkérni a beutalómat, de telefoni jelentkezésem idején azt tanácsolták: elég, ha majd hétfőn, út közben benézek, minden további nélkül kiadják a beutalót. Tehát időpontot kérve, előre bejelentkeztem, ami azt jelenti, hogy csak a beutalót kellett volna kiadniuk, minden adat ott van a számítógépben. Rám is úgy szólt udvariatlanul az asszisztensnő, hogy várjak soromra, holott tudták, hogy utaznom kell. Végül sorra kerültem. De nekem túl sok volt, amit ott bent tapasztaltam, ezért elhatároztam, hogy én többé oda be nem teszem a lábam, ahol udvariatlanok a betegekkel, mert az orvos is félvállról kezelte a betegeit, civil ruhában, félig elfeküdve egy széken, miközben lábait fölrakta az előtte levő kisasztalra...

Elmentem, beutaló nélkül mivel, mindenképpen el kellett mennem, legfeljebb új időpontra kérem elhalasztani a műtétet. Lányommal megbeszélve, másként döntöttünk. Délután tőle a helyi kórházba telefonáltam, és ismerős orvost kértem meg, hogy küldje el faxon a beutalót. Megkaptam.

Legközelebb az ügyeletre mentem, s mivel az orvos éppen vidékre ment, várakoznom kellett. Egy korábról ismerős asszisztensnővel beszélgetve elmondtam az esetemet a házi orvosról. Ő ajánlotta, ha visszajön az ügyeletes doktornő, beszéljek vele, lehet, hogy átvenne a körzetébe. Megtörtént. A két ember között magatartásban, emberségben és szakértelemben ég és föld a különbség.

Azt nem említettem, hogy előbbi házi orvosom feltűnően mindenkitől várta a „borravalót” (valamikor így hívták, nem hálapénznek, de azt kizárólag a lovas-kocsisok és a fodrászok fogadták el). Ő pedig a társasházban lakó, s még a legnehezebb körülmények között élő, gyermekes családoktól és kisnyugdíjasoktól is elvárta és elvárja (addig várakozik, amíg megkapja) a pénzt, ha kihívják lakásra.

Én magam szégyellek pénzt adni orvosoknak, s csak azon csodálkozom, hogy nyugodtan elfogadják.

Olyan konkrét esetről is tudok, hogy nem a kezelőorvos, hanem az osztályos főorvos vasárnaponként (amikor vidékről minden beteghez jönnek a látogatók) bemegy a kórházba, végigjárja a betegszobákat. Még az ott dolgozó egészségügyiek is ezeket a látogatásokat így nevezték: bejön perselyezni!

Ugyancsak közvetlen tapasztalat alapján írom le, hogy másik, szintén főorvos, a napi „nagyviziteken” addig meg

sem ismerte az osztályán fekvő beteget (vagy nem akarta tudni, kicsoda is valójában, s miért van ott), amíg a beteg- vagy hozzátartozója nem kereste föl a főorvosi szobájában, s át nem adta neki a megfelelően kibélelt borítékot...

Igaz, „Nyugathoz” meg Amerikához képest az orvosok lemaradtak fizetés szempontjából, azonban ki él ugyanazon a színvonalon ebben az országban?

De ez külön téma.

Bűnözők – garázdák – gyilkosok...

2006.11.10

Hallgatom a rádiót vagy televíziót. Egyre olyasmit kell hallanom: Bűnöző Úr! Tudom, van olyan, hogy emberi méltóság. De kinek az emberi méltóságát kell védelmezni? Annak-e, aki vétett mások ellen, vagy akik elszenvedik a bűnözők cselekedeteit?

Mit jelent a törvények betartása? – Ki mellett áll, netán a bűnözők mellett?

Azért tettem föl kérdésként, mivel nemegyszer, aki ellen valamilyen bűncselekményt elkövettek, nemegyszer annak kell félnie a törvénytől, mert előfordul, hogy Bűnöző Úr emberi méltóságát oltalmazza, a sértett ember pedig félhet annak következményeitől, mit is szólhat, hogyan védelmezze magát, mit mondhat, – Isten ne adj', véletlenül meg ne sértse azt, aki ellene már vétett, neki kárt vagy sérelmet okozott.

Az én véleményem: ha Bűnöző Úrnak nem volt jó élete gyermekkorában, és rossz útra tért, hogy „kénytelen volt”

más ellen véteni, a bűn útjára lépni, akkor sem kell őt védeni, azzal szemben, akinek ártott!

Megbotránkoztat, amikor riporter- vagy másvalaki, „kellő és mély tisztelettel” (!) beszélget a Bűnöző Úrral.

Gyakran úgy érzem: bizonyos dolgokat túlzásba visznek. Amikor valaki már nyilvánvalóan nagy bűnt követett el, a legnagyobbat, netán' valakit meggyilkolt, pláne olyasvalakit, aki éppen a tisztességes embereket védi (pl. rendőr) a bűnözőktől, olyankor nem tudom megérteni, miért kell mindenáron, látványosan „védeni a gyilkos, rabló emberi méltóságát”? – azzal szemben is, aki ellen vétett.

Érzékelheti a hallgató vagy néző a médiákban, mintha a törvény is őket, Bűnöző Urakat-Hölgyeket (!) védené...

Engem – de nemcsak egyedül engem, hanem sokunkat – az efféle magatartás megbotránkoztat.

Mert a szabadsággal, demokráciával lehet élni, és lehet azokkal visszaélni is. Tanúi vagyunk annak, mivel látjuk, tapasztaljuk, hogy egy kicsi ország népe kettészakadt. Ahelyett, hogy a két tábor vezetői igyekeznének megérteni egymás nézeteit, együtt válllvetve megteremténék a jobb jövő alapjait, helyette egymásnak esnek, mivel egyik csoport elképzelései szerint: aki nem az ő nézeteiket vallja, az ellenség és hazaáruló. Sajnos, az ilyen országban a kormánynak nem ellenzéke, hanem ellensége van.

Annak a kis nemzetnek „félreértett forradalmát” közvetítette a magyar televízió is. Hitetlenkedve néztem, amikor tanúja lehettünk annak az eléggé el nem ítéltető garázdaságnak (bűnténynek), amikor „békés tüntetés” címszó alatt, nemzetünk zászlóját lobogtatva, sípszóval, a köztük elkeveredett huligánok szétverték gyönyörű

fővárosukban a TV-székház bejáratát, azzal a bugyuta céllal, hogy valamilyen felhívást tegyenek közzé. Közben ott csoportosultak a különféle hírközlő szervek kamerákkal, mikrofonokkal, és a szervezőknek eszébe se jutott, hogy közülük *legalább csak egyetlen egy valamirevaló értelmes ember felálljon a magaslatra, és elzengje az egész emberiségnek világraszóló szövegét...*

Nem, ez nem lett volna elég, be akarta mutatni hon-szeretetét (mintha idegen csapatok és tankok ellen kellene megküzdeniük), a velük érkezett csőcselék, a tüntetést szervezők szemeláttára, velük összekeveredve és – erejük teljes bedobásával rontott rá a „bűnös” székház vaskapujára.

Ki tudja miért, nem tárult szét előttük önként! Igaz a bejáratot őrizni kirendelt, védő rendőrkordont bottal, vasrudakkal, téglányi méretű, az utca föltépett köveivel dobálták, majd a megvadult tömeg a kaput betörve, az épületbe örömujjongással bezúdulva, dúlták szét a berendezést, kiraboltak büfét, eltulajdonítottak minden megfogható és elmozdítható gépezetet és nagy értékű szerkezetet, ott randalíroztak, romboltak és széttörtek mindent, amihez hozzáfértek, nemtudomhánymillió kárt okozva a nemzetnek. Közben „ország-építő munkájukat” a televízió ország-világ nézte, és gondolom, milyen véleményt alkottak annak az országnak „békés népéről”, ahol ilyesmit meg lehet tenni.

A magukból kivetkőzött randalírozók a kivezényelt rendőröket megtámadták, téglányi, az út és tér fölszedett köveivel megdobálták, a dulakodás közben sokan megsebesültek, akiket mentőautókkal kellett kórházakba szállítani.

A „békés tüntetést” szervezők részéről mindez bocsánatos bűn, sőt, hazafias cselekedet volt, mivel istenként ajnározott vezérüket nem tudták ismét trónra ültetni.

Elfelejtették, hogy a tüntetést szervezőknek mindenkor kötelessége gondoskodni arról, hogy békés tüntetésnek meghirdetett összejövetel ne fajuljon zavargássá. De nem volt a szervezők között senki, aki korlátozta vagy megálljt parancsolt volna a megvadult gyülekezetnek. És sajnos, tehették akkor, és utána is próbálkoznak erejüket hadirendbe állítva, a kis ország törvényesen megválasztott kormányát megdönteni.

Azonban ha a rendőrök elkapják a Bűnöző Urakat-Hölgyeket, akkor a rendőr a hibás, az „erőszakos-brutális-rendőrség” (annak egész szervezete), holott csupán a kötelességüket teljesítették, hogy a rombolást, a pusztítást megakadályozzák, hogy a jóérzésű emberek biztonságát és értékeit védjék az ilyenekhez hasonló, magukból kivetkőzött randalírozóktól.

A tüntetők meg értelmetlenül ordítóva csak sípoltak és lengtették zászlójukat, a nemzet szent lobogóját odáig lealacsonyítva, hogy a csőcselékkel egy húron pendültek...

Már kezdtem azt hinni, hogy egyedül vagyok hasonló gondolataimmal. De Istennek hála, többen vagyunk, akik elítélték és elítélik az akkor lezajlott, a képernyőkön bemutatott megnyilvánulásokat, a brutális pusztítást és politizálást. Csak az a baj, hogy a kis ország másik fele hallgat, akik a csendes békességet óhajtánák.

Magam részéről illet látva, legjobban azt nehezményezem, és kritizálom, hogy sokan nem értik a nemzet zászlójának lényegét sem. Ahhoz hozzátartozik annak ünnepélyes megjelenítése: a környezet, a békés ünnepi

hangulat, az is, hogy nem lehet mindig, mindenütt lobogtatni, felhasználni igazán nem magasztos célokra. Mint például, tették ezt, a TV-székház betörése alkalmával, és az, amikor fővárosunk gyönyörű terét tüntetés céljára „elfoglalva” mindenféle hulladékkal-piszokkal, még emberi végtermékkel is beszennyezve, a talajt is megfertőzték, oda nem illő cselekedeteikkel.

Nekem a magyar zászló legalább annyit jelent, mint a Magyar Himnusz. Ha elhangzik, könny szökik a szemembe a meghatottságtól (nem tudom, miért), ugyanúgy vagyok a zászlónkkal: ha látom, bennem ünnep van, és akkor csak magasztos, ünnepi célokért küzdhetek, vagy ünnepelek. Ezért nem volna szabad megengedni, hogy hozzá nem illő célokért sárba tiporják, megbecstelenítsék, gyűlöletet szító csoportosulásokon lobogtassák, miközben számtalan sípszó rontja a zászlóhoz igazán nem méltó ünnep csendjét, és hangulatát.

Ismét visszatérek Bűnöző Úrhoz. Netán a bűnözőket kell sajnálni, azokat, akik csalnak, rongálnak, és randalíroznak, akik szinte élvezettel „kikezdegetnek” (téglányi kődobálással) a rendőrkordonnal, akik kezdeményezik, szinte kikényszerítve az összecsapást. Aztán amikor a rend őrei fellépnek ellenük, s urambocsá' nem éppen kesztyűskézzelel fékezik meg őket, akkor ők ártatlanok? Sőt, ha jogosan elítélik őket, akkor üldözötteknek, netán vértanúknak kiáltják ki a randalírozókat, amiért a „forradalmuk” idején „hősként” viselkedtek?!

A rend és békesség érdekében szükséges azokat, akik rendbontás, fosztogatás, rongálás vagy éppen a rendőrök elleni támadás- és egyéb vétségükért a rend védelmezésére fölesküdték rendőrökre támadnak, azokat az igazságszolgáltatásnak átadni.

Ha pedig a bűnözőket elítélik és megfelelő helyre, börtönökbe zárják, miért lennének ártatlanok? Talán őket kellene sajnálni, netán fölmagasztalni, hősként tisztelni?

Inkább a békés, tisztességes embereket, és a rendőröket kellene megbecsülni, megérteni, és elismerni nem könnyű munkájukat, miközben kénytelenek elszenvedni a hősködők kődobálását...

Ha mindig, mindenkinek szabad lenne mindent elkövetni mások kárára, ha mindezt nem tudják megakadályozni a mindenkor erre hivatott szervezetek, akkor csak káosz következhet, és eluralkodik az anarchia. Kinek lenne jó?

Talán őt, a rendbontót, rongálót, a rablót, a gyilkost kellene sajnálnunk, ha elítélik, hogy majd pár évig gondolkozhat a tettein? Közülük sokukat korábban kiengednek, mert megbánást mutattak/vagy színleltek büntetésük alatt, de utána ismét továbbfolytatják nemkívánatos cselekedeteiket, üzik kisdud játékukat az emberiség kárára.

Őket kellene védeni, vagy a kárt szenvedett, az elpusztított családapa gyermekeit, feleségét, akiknek az életét tönkretette egy garázda vagy rablógyilkos?

Nem vagyok kőszívű, ha megbántanak, ha valaki vét ellenem, igen, meg tudok neki bocsátani, még ha marad is bennem tüske az igaztalan bántalomért. De a gyilkosságot, a rablást, a milliárdos károkozók bűneit soha, senkinek nem szabad, nem lehet megengedni és megbocsátani!

Globális felmelegedés

07.03.04.

„Szálba” Bandó Balázs a Napvilág honlapján „Elmélkedés a jövőről - avagy diktatúra kell” címmel írt egy cikket, melyben azt ecsetelte, milyen nehéz előre lépni ilyen fontos témakörben.

A cikket olvasva, a következő gondolatok jutottak eszembe, s az akkor leírt gondolatok most ugyanúgy érvényesek, mint akkor.

Az emberiség előtt álló talán legfontosabb témát boncolgatta a cikk írója (a globális felmelegedésről).

Tudományosan nem tudok hozzászólni, de azzal egyetértek, hogy ha semmit nem változik a helyzet, akkor úgy robogunk a vesztünkbe, mint egy kisiklott gyorsvonat.

De lehet-e olyan intézkedésekről beszélni világviszonylatokban, amelyek az emberek megszokott-kényelmi-luxus-igényeit bármilyen csekély mértékben is korlátoznák?

Vegyük csak kis hazánk jelenlegi helyzetét.

Ugyebár túlléptük azokat a határokat, amelyeket az állam finanszírozni tudna.

Ez nem kétséges. Az sem vitatható, hogy ezért bizonyos intézkedéseket kell(-ene) hozni, hogy országunk hajója tovább haladhasson, és ne süllyedjen el valahol az óceánok mélyén. Ezt mindenki érzi, tudja, sőt, sokan már hangot is adnak aggodalmaiknak.

Azonban amikor valamilyen intézkedést hoznak, amely gyeplőként érintené az embereket, ha érzik, hogy már van egy fék, egy határ, amit nem szabad túllépni annak érdekében, hogy normális viszonyok közé kerüljünk ismét, akkor mi a reakciónk?

Tüntetések, arrogancia... Lassan már polgárháborúval fenyegetés!

Lehet-e ilyen helyzetben a mi kis országunk gondjainál sokkal- de sokkal súlyosabb lépésekre erőfeszítéseket tenni?

Valamiről le kell mondani, amit már megszokott az ember, azért, hogy majd jobb legyen a most élőknek és utódainknak.

Mi lesz akkor, ha valaki a jövő érdekében, ezt a tömeget még nagyobb lemondásokra, és a szabályok betartására kötelezné?

A jelenlegi körülmények között ki tudna erre válaszolni?

Nem tudom, de nem is óhajtom boncolgatni, hiszen előttünk zajlanak az események, a reagálások.

De hogy a cikk írójának igaza van, hogy valamit tenni kell, számomra természetes, azzal én is egyetértek.

Négy éves „korszakok” letűnése

2007

Arra nagyon jó a demokrácia, hogy most már mindenki nyilvánosan, szabadon ordíthatja véleményét, akkor is, ha arra senki sem kíváncsi, még ha bármennyire is bomlasztó, legalább a fél ország népére sértő, és az egész társadalomra káros is.

Minden ciklus-váltás után halljuk a szólásokat, hogy az elmúlt négy év alatt **mit „tettünk”** s hogy mi **lesz majd** (!), ha netán az ellenfél kerül kormányra... Érdekes.

Csak az a baj, hogy nálunk a mindenkori kormánynak nem ellenfele, hanem mindig csak ellensége van (jelenleg például ádáz ellensége!), mivel számukra soha nem jó semmi, még talán az sem, ha ők kezdeményeznék (már ilyen is történt), és Isten ne adja, mégis elfogadnák azt a Parlamentben! Mert ha elfogadják, akkor mégsem jó. Aztán jön az óvodás módszer:

Ha az ellenfél kerül legközelebb kormányra, még meg sem melegednek a bársonyszékben, első dolguk, s amint lehet-

séges, de inkább mindent, azt is, ami jó azt is feltétlenül visszacsinálják, megváltoztatják (már előre zengik, már most ez a megnyilvánulásuk!)

Mi az nekünk, mindent megváltoztatni!? Kerül, amibe kerül! Gazdag ország vagyunk!?

Ez a gyakorlat teszi tönkre az országot, mindig, mindennel ellenkezni, aláásni a hatalmon levő kormány tekintélyét, ahelyett, hogy keresztény szellemben inkább imádkoznának az emberek a hatalmon lévőkért, hogy munkájukkal a nemzet jólétét szolgálják.

Borzasztó hallani a gyűlöletet, amit szítanak, az ország népét is kettéosztva. Lassan az emberek nem mernek egymással beszélni, barátkozni, mivel ha politika kerül szóba, azonnal parázs vita kerekedik, sértődés és gyűlölet egymás iránt, ha nézeteik bármilyen csekély mértékben is különböznek a másokétól.

S teszük mindezt ahelyett, hogy emberi hangnemben tárgyalások útján jutnának egyezségre, ami az ország jólétét szolgálná. Sőt, ha a ciklus lejártá után a másik nagy párt kerülne kormányra, akkor az elődeiknek is kényelmesebb lenne a bársonyszék, mivel saját véleményük is bekerült a törvényekbe, egyes intézkedésekbe, változtatásokba.

Most, amikor a program elkészül, amely igyekszik helyreállítani a megbillent gazdaságot, biztosan nem volna célszerű kormányváltásokban gondolkodni. Azt pedig mindenki tudja és érzi, hogy meg kell reformálni a gazdaságot, különben végünk. Például, nem tűr halasztást az egészségügyi program sem, sürgősen kell rajta változtatni, hiszen más országokban hasonló a helyzet, a miénknél fejlettebb államok sem győzik a kiadásokat.

Kihasztnálni valakinek azt az egyetlen mondatát, amit a leköszönt miniszterelnök szinte családi körben kiejtett, s azt kiforgatva, rosszindulatúan állandóan szajkózni, utálatos dolog. Már akadtak, akik összegyűjtötték, hogy az ellenzék mennyit hazudott nekünk. Miért kell hasznos

munka helyett állandóan méregetni, hogy ki hazudott többet? Netán ez gyarapítaná a felemelkedésünket?

S mindezt a gyűlöletet személy szerint ki kezdeményezte? Aki nem fér a bőrében, aki nem bírja kivárni a négyéves ciklusok végét, hogy majd akkor *demokratikus módon* újra megmértesse magát? Nem bírja kivárni, sürgős neki, mert minél előbb fejére szeretné illeszteni a koronát?

Pedig már bizonyított. Az talán – sok más mellett – nem hazugság, hogy a lehetetlent: tizennegyedik (!!!) nyugdíjat ígért a nyugdíjasoknak? Ki hitte el? Hiszen a mostani ellenzék már a legutóbbi ciklusában olyan mélyre süllyesztette a szegényebb réteget, hogy ésszel senki sem sírhatja vissza azt a négy évet! Isten óvjon attól, hogy ismét ők irányítsák az országot!

Megjegyzés: Még 2007-ben írtam a cikket, de továbbra is időszerű.

Hogy telnek nyugdíjas napjaim?

2007-8. napi beosztásom

Sokan arra gondolnak: Mit csinál egy nyugdíjas egész nap? Válaszolhatnék rá röviden is: Köszönöm jól vagyok, mozgalmasan zajlanak napjaim.

De többet is elárulhatok, s ez a kötet is sok mindent elmond arról, mivel telnek a napok, ha valaki nyugdíjba megy.

Nekem éppen elég teendőm akad. Nem panaszként mondom, de nem unatkozom.

Mások hogy vannak vele, az nem tudom, de Nekem éppen elég teendőm akad, az pedig tény, hogy nem

unatkozom. Igaz, erre korábban sem jutott időm, mindig elfoglaltam magam. Néha éppen az a gond, hogy megállás nélkül be van osztva minden percem.

Korábban, amíg fizikai erőm teljében éltem, előbb olyan munkákat fejeztem be, amire nem jutott időm, amíg állásban voltam, s gyerekeket neveltem. Aztán jártam a tornacsarnokba, majd kertet igényeltem, ott tevékenykedtem, s mind e mellett unokáim születtek, őket neveltem, amikor szüleik pl. az otthonuk megteremtésével voltak elfoglalva.

Most már mások az igényeim, mindig olyat találok, ami egészségi állapotomnak megfelel, s amiben élvezetet találok. Igaz, már nem kelek hajnalban, mivel este nem tudom abbahagyni a munkámat a számítógépen, előfordul, hogy elmúlik 11 óra, és sietve kell befejeznem azt, amin éppen dolgozom, s mire pihenésre hajtom a fejem, már az éjfél utáni óra.

De most, még csak reggel van. Amikor fölébredek, legjobb esetben fél nyolckor, de előfordul, hogy egy órával később, ha nem állítom be a csörgőórát valami fontos teendő miatt.

Fölkelek, az ágyneműt szellőztetem.

Közben „macskamosdást végzek” (mivel este szoktam fürödni), utána fölteszem a kávé, majd forralom a tejet és előkészítem a reggelit.

Addig, amikor itthon van, fölébred Attila fiam, kijön a konyhába, együtt reggelizünk. Gyuri fiam nem ragaszkodik a hagyományos étkezési rendhez. Ő délelőtt eszik valami zöldséget. Kipróbáltam már, nem is egyszer, amikor divatba jött, de nálam nem vált be, mivel ha bármilyen nyers étellel kezdtem a napot, a vége egy kínos hasgörcsben végződött. Azt pedig én nem szeretem.

Nos, mi Attilával általában megisszuk a feketét, utána egy csésze kakaót, néha tejet iszunk, legtöbbször zsíros-piritóssal, időnként kiflit-zsemlyét vajjal, de nagyon szeretjük a közeli üzletben kapható kakaós kuglófot is reggelire. Elmosom azt a néhány edényt.

Utána rendet teszek a lakásban, elpakolom az ágyneműt, a sajátját Attila rakja a helyére, majd befejezem a reggeli tisztálkodást, felöltözöm és kimegyek a városba, s elintézem – ha van - a hivatalos ügyeket, postát, banki teendőket, bevásárolok. S az idő haladtával, a járkálós-cipkekedéssel járó tevékenységet másra bízom, mivel az 56 lépcső le- és felfelé már kezdi meghaladni a fizikai erőmet, s csak akkor megyek le, ha az elengedhetetlenül szükséges.

Általában hetente szerzem be az élelmiszert, hét közben csak akkor, ha valami elfogy a készletből. Előfordul, hogy Attilával orvosi rendelőbe megyek. Ilyenkor legtöbbször már fél tizenegy, mire hazaérkezem, vagy már több is.

Ezután expressz-ebéd készül. Igyekszem a bevásárlásokat és a főzéseket úgy intézni, hogy legyen otthon félkész étel, vagy előző napokban dupla adagban készített leves vagy főzelék. Ilyenkor gyorsan elkészül az ebéd kiegészítése. Attila pontban a déli harangszó előtt tíz perccel indul asztalt teríteni. Legtöbbször az ebéd el is készül a harangszóra.

Ha valami miatt később érkezem, úgy is megfő az ebéd, vagy fölmelegítem fél egy-egy órára, olyankor azt mondom Attilának, hogy dél az van, de ebéd még nincs készen. Nyugodtan veszi tudomásul.

Azonban rájöttem arra, hogy kényelmesebb ebédet hozatni, s a Kábelgyár-telepen találtam egy jó konyhát,

ahonnan házhoz szállítják az ételt; előre megkapjuk egy hónapra az étlapot, és kétféléből választhatunk.

Ebéd után Attilával kávét iszunk, elmosom és elpakolom az edényeket, elrakom az ételmaradékot, és egy-két órát pihenek, közben olvasni szoktam vagy a megkezdett könyvet-regényt, helyi lapokat böngészem át.

Három óra, mire megpihen a lábam, akkor fölkelek és bekapcsolom a számítógépet, s kisebb pihenők közbeiktatásával, uzsonnaszünettel, egész estig, gyakran éjfélig is dolgozom az éppen megkezdett munkámon.

Ilyenkor írom meg, ami éppen eszembe jut este vagy álmomban, s azokat föl szoktam jegyezni, és délután leírom.

Nagyon mozgalmas évekkel zártam, részben kötetek kiadása körül, másrészt ekkor műtötték a bal szememet több ízben is, sajnos, nem sikerrel, erről külön részben írtam.

2005-ben tartotta a kiterjedt nagy családunk az első Finta találkozót Telkibányán, ahol közeli rokonokkal, első- és másodfokú unokatestvéreimmel találkoztam, akikről korábban fogalmam sem volt. Ugyanis családunkat a háborúk a világ minden tájára szétszórták.

Erre az időszakra esett a második, az Erdélyben tartott családi találkozó, ahol nem vehettem részt, és a harmadik, Szlovák-Komáromban, ahol több mint százan jöttünk össze, és sokan jó ismerősként köszöntöttük egymást.

Attilával a fővárosba jártunk a klinikai fogászatra, ami eltartott másfél évig. Olyan rendes orvos-társasággal találkoztunk, ami mostanában ritkaság. Szintén Attilának volt két műtétje, egyik 2005-ben, a másikra 2008-ban került sor. Mindkét csípőjén végeztek műtétet.

Részesültünk jóban-rosszban, mivel nagy szomorúságot jelentett számunkra, hogy a harmadik, a kedves Maca-cica is itt hagyott bennünket.

2007-ben a Napvilág Íróklub a budapesti Pince színházban sikeres irodalmi bemutatkozó, felolvasó estet rendezett.

Ugyanebben az évben Szántódon, az Irodalmi Rádió alkotóközössége nyári tábort szervezett, és a következő évben Szigligeten, az Irodalmi Alkotóházban jöttünk össze. Nagyon jól éreztük magunkat, esténként felolvasásokat hallgattunk, és két ízben zenés estén vettünk részt.

Közben Budapesten, a Kőrösi Csoma művelődési központban, Pesti Színház címmel négy összejevetelt tartott, ahol az alkotó közösség szintén bemutatkozott új szerzeményeivel.

Nagyon mozgalmas éveket jelentett számomra ez az időszak, mivel írói munkám ekkor kezdett kiteljesedni. 2006-ban lettem a Napvilág Íróklub tagja, és ott hívták fel figyelmet az ún. DIGI-kötetek kiadására. Én azonnal jelentkeztem, és ettől az időtől fogva, 2008-ig az alább felsorolt, nyolc kötetem jelent meg elektronikus úton a világhálón, ezek olvasottsága nem várt sikert hozott számomra, és a Széchényi könyvtárnál is bemutatnak:

2006.10.16.	Gyermekem, Attila
2006-11-14	Ádám Ébredése
2007-01-24	Üvegerdő – Novellák
2007-03-22	Tűszdráma Balassagyarmaton
2007-06-15	Varázslatos este – Válogatott elbeszélések
2007-09-30	Olga – Kisregény
2007-12-09	Zsengéim Versek
2008-02-28	Kisvárosunk virágzó 12 éve–visszaemlékezés

Ezekon kívül nyomtatásban megjelent 2008.09.29. egy novelláskötetet, a címe: Sokáig integettünk.

Sajnos, a nyomdai kiadás igen kockázatos, nem csak a magas árak miatt, hanem azért, mivel már nem vagyok eléggé mozgékony, a nyomdák pedig nem foglalkoznak eléggé a terjesztéssel, mint korábban. Ezért egy ideig ismét csak a számítógépben és lemezeken gyűltek össze a kiadásra váró köteteim.

Egyébként is elment a kedvem a kiadóktól, mivel egyik kisregényem kiadása körül vitám támadt az egyik kiadóval, vissza is kértem tőlük az anyagot. Ugyanis nem jelezték, hogy a terjesztés, amit nagydobra vertek, kisült, hogy csak külön, igen borsos árakon foglalkoznak velem.

Időközben a nagyregényem is kiadható állapotba került, amikor egy Varsóban élő, író ismerősöm ajánlotta:

Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus
Könyvtár „polca”: www.mek.oszk.hu

foglalkozik hasonló könyvek szerkesztésével és kiadásával. Azonnal jelentkeztem, és 2010. októberétől sok kötetem került föl a honlapjukra, köztük a 14 kötetből álló Életem regénye, amelyen évekig munkálkodtam.

A két utolsó fejezete, a tizenharmadik címe: Megyünk Európába, és Több év története dióhéjban. Amiben négy év fontosabb eseményeit rögzítettem, ami velem, családommal, s körülöttem zajlott.

Ezen kívül sokat olvasok, annak ellenére, hogy érzékelem, a szemem olvasás közben elég hamar elfárad.

Egy tény: ***Nem unatkozom nyugdíjas koromban sem!***

Tandíjról akkor és ma (2008)

(Diákkori naplóból is szemeztem bele)

Nemrég' polcok rendezése közben kezembe kerültek régi iratok és diákkori naplóim. Nem is tudom, hogy vésztették át a háborús viharokat. Olvasom a kissé elrongyolódott postai szelvényt és a naplót, amelynek tintával írott szövege most is jól olvasható. Magam sem emlékeztem rá, mivel szüleim gondját képezte a rólam való gondoskodás.

Íme a naplóidézet:

„1944. április 3. hétfő: Délután anyukával Mici nénihez mentünk. Út közben feladtuk a postára az idej tandíj V.-VI. részletét.” Micsoda emlék!

A postai elismervény szövege:

„Elismervény 12 P, azaz Tizenkét pengőről, mely összeget befizették a 162820 sz. csekkszámára. A csekkszámola tulajdonosa és neve: Áll. Keresk. Középiskola tandíj letéti Számola, Marosvásárhely.

Dátum: Marosvásárhely, 1944. április 3. – 10 óra.

A postaalkalmazott aláírása s. k. és P. H.”

Fehéren-feketén „írva vagyok”, hogy a mindig visszakívánt béke-időben, már a középiskolában is fizetni kellett tandíjat. Ugyanis az elismervény a békeidők legvégén készült, 1944-ben! Persze, nem a közelgő háborút kell visszasírni, mivel attól minden embert és élőlényt mentsen meg az Isten.

Én négy-gyermeket nevelő tanítónak (akkor is a „nemzet napszámósának”) gyermekeként nevelkedtem, akinek a tandíj-részletei befizetéséről állították ki az idézett elismervényt, tehát akkor is ára volt a továbbtanulásnak. Nem most találták ki, hogy mindenért fizetni kell!

Nem mások adójából, hanem mindenki a saját zsebéből fedezte – már középiskolától kezdve – a taníttatási költséget!

Ha az államnak nincs annyi pénze, hogy mindenkinek – a jómódban élőknek és a gyenge eredményt elérő tanulók után is – fedezze a tanulmányok költségeit, akkor bizony most is zsebbe kell nyúlni.

Netán jobb lenne, ha az állam eme kiadásokra kölcsönt venne fel, mint az elátkozott kommunizmus idején? Akkor ugyebár, azt sem díjaznák sokan dicsérendő cselekedetként! Vagy visszasírjuk azokat az időket?

Be kell látni, hogy a békés esztendőkből, is meg kellett fizetnie a kiadásokat annak, aki tanulni akart, nyilván azért, mivel az állam nem fedezte helyette.

De azt sem kell elfelejteni, hogy a szorgalmas, jó eredményt elérő diákok kaptak – és a jövőben is élvezhetnek – kedvezményeket, tandíjmentességet.

Akkor mi a gond?

Csak annyi, hogy igyekezni kell, és aki továbbtanul, legyen szorgalmas diák!

Pályaválasztás

2008

Gyermekekoromban művészi pályára készültem. Talán álmom valóra is válik, ha... nos, igen, ha az életünk folyamán nem ütközünk áthághatatlan akadályokba. Ügyes kezemmel mindig rajzoltam, festettem, mindenféle apró kézimunkát élvezettel készítettem vele. Szüleim is egyetértettek azzal, hogy a polgári iskola elvégzése után Budapesten folytassam tanulmányaimat, képzőművészeti

középiskolában, majd utána főiskolán. Festészetet és ruhatervezést szerettem volna hivatásul választani.

Gyermekeként még nem figyeltem a politikára, szinte észre se vettem, hogy körülöttünk háború folyik és terjed... és megállíthatatlanul közeledik kis országunk határaihoz.

Amikor visszakaptuk Felvidék és Erdély magyarlakta területét, mi négyen testvérek, akkor már távol az otthontól, bentlakásos középiskolában tanultunk; legidősebb bátyám elvégezte a tanítóképzőt, és a losonci siket-néma intézetben kapott nevelői állást. Apámat, kérésére áthelyezték Marosvásárhelyre, hogy otthonunkból járva folytassuk tanulmányainkat.

Válaszúthoz értem és el kellett döntenem, mivel ott nem volt képzőművészeti középiskola, hogy szüleimtől távol Budapesten (ismét internátusban lakva) tanuljak, vagy helyben választok többféle lehetőség közül.

Több gimnázium, kereskedelmi-közgazdasági középiskola és tanítóképző közül lehetett válogatni. Szüleim az utóbbit ajánlották, mivel apám és mindhárom fiútestvérem a pedagógus pályát választotta, de én nem éreztem hivatást erre. Viszont otthonról akartam tanulmányaimat folytatni, de nem tanítóképzőben. Ezért a kereskedelmi-közgazdasági középiskolába íratlak be szüleim.

Így lettem kényszerűségből tisztviselő, a nagy világégés, a második világháború után. Úgy is kifejezhetném magam, hogy irodában gyötrődtem majd' egész felnőtt életemben... Talán jó természetemnek, s apámtól örökölt optimizmusomnak köszönhető, hogy meg tudtam alkudni sorsommal, végül ott is jól éreztem magam addig, amíg rendes emberekkel voltam körülvéve. Lehet, sok embernek különösnek hangzik, ha azt mondom, hogy én voltam az a csodabogár, aki szerettem tanulni és felnőtt korom-

ban dolgozni, végül irodában járni... Persze, voltak időszakok, mikor a család ellátása mellett a monoton irodai munka is taposómalmot jelentett nekem, amit mindenképpen el kellett végeznem.

Egészen másképp alakult volna sorsom, ha festőművész, divattervező, vagy egyéb művészi pályám (ahogyan álmodoztam róla...) megvalósul, mert az számomra nem munkát, inkább szórakozást, élvezetet jelentett volna.

De miért nem lettem író?, hiszen írni is mindig szerettem. Érdekes – erre sosem gondoltam, csak nyugdíjas koromban, amikor ilyen nagy fába vágtam a fejszémet. Pedig szépen fogalmaztam, dolgozataim mindig elnyerték tanáraink tetszését. Később, munkahelyemen is hasznát vettem ennek; mindenhol rám bízta a sajtóval való kapcsolattartást.

Vagy miért nem lettem pilóta? Ha most kellene pályát változtatnom, megtanulnék repülőgépet vezetni. Mindig vágytam (bár kicsit félttem) levegőben röpködve utazni, de valahogyan sosem akartam úgy repülőgépre ülni, ha más vezeti a gépet. Mint ahogyan azt sem szeretem, ha autóban ülök, és nem én kezelem a volánt! Ha nem repültem addig, amíg nem voltak napirenden az eltérések... most már igazán nem is óhajtom megpróbálni.

Az élet fintora, hogy kevesebben lehetnek azok a szerencsések, akik életükben megtalálták boldogulásukat, akik ifjúkoruk vágyálmait megvalósították, s elégedettek SORSUK alakulásával. Tudom, a mi megcsonkított országunkban – s attól elszakított területeken is – hasonló okok játszottak közre, hogy mindez így alakuljon, de hogy velem így történt, azt csak a Jóisten tudja, miért? Mint hogy azt sem fogom pontosan tudni, velem, az én személyes életemmel mi lehet a célja? Persze, elmélkedni lehet róla...

Rémálom - Cigányok – kínaiak – idegenek...

2008

Írásom nem politikai jellegű, hanem az emberség- vagy kegyetlenség kérdését boncolgatja.

Hagy tegyem fel a kérdést mindjárt az elején: Akiket felsoroltam, és a többiek, a színtiszta magyarszármazású embereken kívül is emberek, vagy nem emberek?

Nem értem. Gyenge lenne a felfogásom? Miért lehet egyeseknek, másoknak miért nem lehet itt nyugalomban, biztonságban élni?

Miért kellene gyűlölni azokat az embertársainkat, akiknek a származása máshonnan ered, mint a mienk, de itt él, e hazában, s talán még őseinek gyökerei is, ki tudja, mióta, e földről származnak.

Azonban ha őseik nem itt éltek valaha, csupán később telepedtek le, és itt akarnak élni és dolgozni, akkor az, miért volna bűn? Elszívják előlünk a levegőt?

Szeretném tudni, magyarhonban ki állíthatja magáról, családjáról azt, hogy ősmagyar vér csordogál az ereiben? Hiszen az ország népességének nagy része annyi vészen át, háborúk idején megritkult s királyaink józanésszel, máshonnan, idegeneket (művészeket, különféle mesterembereket) csalogattak ide, hogy segítsenek építeni, helyrehozni a romokat. Véreik összekeveredtek az idők folyamán a magyarokéval.

Nagyon kevesen mondhatják el magukról, hogy őseik mind színtiszta magyarok voltak. Nézzünk át egy névjegyzéket, vagy a telefonkönyvet. Hány idegen hangzású név szerepel benne?, talán több mint magyar.

Miért szégyellje magát, vagy mostanában már miért kell félnie és rettegnie származása miatt annak az em-

bernek e honban, ha netán sárga, vagy barnább a bőre, mint a többié?

Tehet-e arról valaki, hová születik, egy jómódú ősmagyar családba, netán milliomosék gyermekeként látja meg a napvilágot, vagy szegénységbe pottyan, a többi roma-gyerekek mellé...

Az általánosítást mindenkor igazságtalannak tartom. Ennek ellenkezőjéről engem senki ne próbáljon meggyőzni.

Gyakran hallunk mostanában cigánybűnözésről. Mi az, hogy cigánybűnözés? Talán mindnyájan bűnözők, akik annak születtek? És hol van leírva legfontosabb alapokmányunkban vagy máshol ez a fogalom?

Bűnözés? Igen ez ismert fogalom, de cigánybűnözés sehol nincs rögzítve.

Ki merné azt állítani, hogy csupán közülük kerülnek ki a tolvajok-rablók, csalók és gyilkosok? Talán szép is lenne, ha igaz volna! De nem igaz!

Miért akarják besulykolni ezt a fogalmat az emberek fejébe? Azért, hogy sokan, még többen, mint most, gyűlöljék őket, azokat is, akik ártatlanok, akik ugyanolyan tisztességesen élnek és szeretnének továbbra is itt élni nyugalomban, háborítatlanul?

Sokan közülük igen is, ugyanolyan tisztességben, becsületben élnek és dolgoznak, mint a többi embertársaik. Mások pedig dolgoznának, ha volna, hol keressék meg a mindennapi kenyerüket saját maguknak és családjuknak. Volt már rá példa, nem is olyan régen. Miért szüntették meg a Nagyokosok? Mi lenne, ha azokat okolnák, akik ezt tették az országgal, hogy az emberek normális életlehetőségét elkótyavetyélték?!

Ezért ki az oka annak, ha valaki hiába keres, de nem talál munkát? Ki hibás abban, ha nem tanultak/vagy tanulnak? Már az is divatba jött, hogy sokan nem óhajtják beírni gyermekeiket oda, ahol roma-gyerekek is tanulnak/tanulnának...

Úgy-e mindenkinek volna rá példája, ha, ugyanolyan képzettségű, de egyik cigányszármazású, a másik más-fajta ember munkát keres...

Melyiket alkalmazza a munkáltató?

Úgy-e, ismerjük a választ. Miért, mert velük szemben sok emberben előítélet él.

Igenis, sokan tisztességesen, szorgalmasan ellátják/el-látnák a feladatukat. Ezért lehet, hogy rosszul jár az a munkaadó, mivel senki se tudhatja, hátha a fehér bőrű a lusta, s ő nem állja meg a helyét, és ő fogja meglopni munkáltatóját, hiszen mindenütt akad tolvaj és gazember...

Tehát miért hőzöngenek, mit akarnak elérni a hibás nézetükkel? Az embereket, most 2008-ban bőrszínük, származásuk szerint óhajtánák értékelni és megkülönböztetni?

Kérdem én: Inkább nem az emberség és becsületesség a fokmérője lenne igazságos?

Kérdezzék meg azokat, akik munka nélkül tengődnek, s nyomorban élnek, mert odaszülettek egy szegénységben vergődő családba, kérdezzék csak meg: ők választották azt a helyet? Nem szívesebben gyerekeskedtek volna ott, ahol étel-ital mindig lett volna az asztalon, ahol a gyerekek iskoláztatása természetesnek számított – volna...

S aki válogatás nélkül mindnyájukat megítéli, gondoljon bele, mit érezne akkor, ha ő született volna ott, valahol egy faluszéli putriban...

Hová megyünk?, ha utánozzuk az Egyesült Államok korabeli rossz és embertelen módszerét, amikor a FEKETÉK nem mehettek be egy vendéglőbe, ugyanabban az iskolában nem tanulhattak, és mindenhol elkülönítettek, kitiltották őket? Nézzük meg, mostanra hányan emelkedtek ki közülük, színészek, bírák, tanítók, papok, rendőrök, végül az állam első embere lehetett... soroljam?

Az utcákon, napirenden masírozó bakancsosok hogyan képzelik el a világot?

Jogot formálnának embereket, emberek csoportjait válogatás nélkül félelemben tartani, netán kiűzni az országból, rabszolgaként összetereelni, vagy börtönbe zárni?

A bőröm is libabőrös lett, amikor rekedtes hangon hallottam a múlt század szózatát: Zs....at a Dunába, C.....-at meg utána!

Szabad-e, lehet-e valakinek hasonló módon viselkedni embertársaikkal szemben, s ezt ma, 2008-ban megengedni, hogy valaki efféléket a száján büntetlenül kiejtsen?

Ki akarná visszahozni Hitler rémtetteit?

Igen, annak van helye, hogy azokat, akik az emberiség, és mások ellen bűnt követnek el, azokat bírósági ítélettel büntessék meg méltóképpen! De ne a bakancsosok döntsenek bárki sorsa felől. Isten óvjon bennünket ilyenektől!

Ha jól megnézzük, ki a nagyobb bűnös, az-e aki netán ellopta valaki földjéről az otthagyt, őrizetlen burgonyáját, mert éheznek, vagy akik az utcán bakancsokban masírozva félelemben tartják, és bujtogatják az embereket!?

De azokat sem lehet felmenteni bűneik alól, akik tehetnek arról, hogy a rendszerváltáskor annyi, de annyi embert megfosztva a munkalehetőségtől, gyárakat, üzemeket szüntettek meg, bányákat zártak be és/vagy mezőgazdasági termelőszövetkezeteket és nagygazdaságokat adtak át fillérekért jó-

barátoknak, rokonaiknak, ahelyett, hogy azok szovjet-neveiket megváltoztatva, a mai, modern gazdálkodáshoz viszonyítva átszervezhetnék volna.

Azok, akik érdemtelenül meggazdagodhattak, s most dőzsölhetnek, s úsznak minden jóban mások kárára, azok vesztére úsznak a jólétben, akiknek most a mindennapi megélhetésük sincs biztosítva!

Ezért a kiközösítést most, 2008-ban nem volna szabad eltérni/megengedni!

A kirekesztés és megfélemlítés helyett ismét lehetőséget kellene teremteni számukra, hogy ők is ugyanúgy, mint más itt élő fiatal tanulhasson, ne különítsék el őket már óvodás és kisiskolás korukban (mint valaha tették a tengeren túl, mert ott sem oldották meg ezzel a gondokat).

Biztos vagyok benne, hogy szívesen dolgoznának, ha volna hol. Munkalehetőséget kell számukra teremteni, mint ahogyan azt már - nem is olyan nagyon régen - megoldották. Nem kellett volna megszüntetni azokat a munkahelyeket, ahol dolgoztak, kerestek, s akkor, nem volt nagyobb számban bűnöző közöttük sem, mint másoknál.

Korrupció-betegség-miegyéb...

Levél egy külföldi rokontól: 2008. február 3.

Levelet kaptam egy, már régen Németországban élő rokonomtól, aki már eléggé hibásan beszél és ír magyarul. Ennek ellenére magyarnak érzi magát, nagyon gyakran jár haza, mivel az édesanyja a közelben lakik.

Elgondolkodtam azon, amit levelében rögzített. Az érthetőség kedvéért meg kell jegyeznem, mielőtt a véleményét közölném, s nemrégiben egyik levelemben említést tettem neki arról, hogyan élünk, mit csinálunk, stb. Megemlítettem neki egyik legnagyobb gondunkat.

Ugyanis fiamnak (akkor 40 éves) 2004. nyarán egyre rosszabb, nehezebb lett a járása, és fájdalmai jelentkeztek. Hozzáteszem, hogy veleszületett betegsége folytán olyan helyen élt (foglalkoztató intézetben), ahol rendszeres orvosi- és nővéri felügyelet van. Ennek ellenére nekem kellett észrevennem, hogy valami komoly baj okozza nála a felmerült gondokat. Ezért azon a nyáron végig itthon tartottam, és elvittem a helyi kórházba, ismerős főorvosnőt kértem meg a vizsgálatára. Ahogyan a rutin-vizsgálatokat elvégezte, azonnal azt mondta, hogy a mindkét oldali csípőficam okozhatja fájdalmait és a nehéz járását. Elküldött röntgen-vizsgálatra, ami megerősítette korábbi megállapítását, hogy mindkét oldalon csípőficama van, és javasolta, mielőbb vigyem ortopéd vizsgálatra, mivel műtétre lesz szüksége.

Elkezdtém keresgélni, és **2005. április 19-én** a bal csípőjének sikeres műtéttel egy időben (mivel alacsony termetű), a főorvos a felhasznált protézissel, néhány centiméterrel a bal lábát meghosszabbította.

Négy napot töltött a kórházban, 22-én megkaptuk a zárójelentést, melyben „Jobb oldali TEP műtétre előjegyezve” mondat szerepel. A következő műtét idejét 2005. szeptemberében jelölte meg. A zárójelentéssel együtt kiadták a következő műtét előtti laborvizsgálatra szóló nyomtatványt is azzal, hogy szeptember előtt telefonon érdeklődjem a műtét idejéről. Érdeklődtem, azonban közölték, hogy az operáló orvos külföldi útja miatt elhalasztják a műtétet, majd érdeklődjem...

Többszöri érdeklődés után személyesen jelentem meg, közben levélben is megkerestem a kórházat, mindig halogatták az időpont kijelölését, míg végre közölték, hogy 2006.

április 3-ára halasztották, azonban akkor ismételtelen elodázták, és a laborvizsgálati lapra ráírták, hogy november 7-én 7,30-kor kell jelentkeznünk. (Az említett iratok nálam vannak.)

Azóta sok víz lefolyt a Dunán, de a mai napig nem történt meg a műtétje, pedig a fiamnak jelenleg az okoz gondot, hogy a bal lába hosszabb lett, ezért nagyon sántít, és egyre nehezebben járkal, amiből később súlyos gondok jelentkezhetnek.

Megértem az egészségügy átalakításával kapcsolatos gondokat, azonban úgy tudom, hogy mindenütt kötelezően kell vezetni a várólistákat, és azt is, hogy közben nyilván akadnak sürgős esetek. Azóta már a negyedik évbe léptünk, ezért nem hiszem, hogy ne keríthettek volna rá sort, hogy fiam félbe maradt második operációját elvégezzék.

Az viszont igaz, hogy a kórház és a valóban kiváló orvoshoz ismeretség útján jutottunk. Az is igaz, hogy a „közbenjáró” közölte, hogy az orvos műtétért nem fogad el hálapénzt. Az is igaz, hogy az ott dolgozók maximális gondossággal végezték a munkájukat a korábbi műtét idején. Mégis bennem ennyi időhúzás után fölmerül: ha egy 60-80.000 Ft-tal kibélelt borítékot nyújtottunk volna át (hallomás útján jutott el hozzánk a műtétért járó hálapénz összege), akkor a következő műtétnél is ilyen összeg reményében valószínűleg rég' túl lennénk rajta, talán el is felejtettük volna a műtétet már.

Nos, amíg nálunk ilyen gondok merülnek föl, addig a sokkal fejlettebb országokban már hasonló esetek teljesen ismeretlenek.

Rokonom leveléből idézem. „Orvosokkal vagy más bürokratákkal kapcsolatos ügyekhez csak annyit jegyezhetek meg, ha nálunk (Németország) valakitől pénzt fogadnak el szolgáltatásért, az illető azonnal repül és elveszítheti, még a nyugdíját is.

„Ha például, megpróbálsz rendőrnek pénzt adni, téged is becsuknak. Megtörtént olyan eset, hogy egy polgármester a sógorának juttatta a munkát (egy faluban, utat javítani), azonnal megvádolták, és állásából kidobták.

Ami nálatok folyik, azt mi itt már régen elfelejtettük, azt, hogy ott keleten most is korrupció van.

Ha nálatok ezekről szó esik, azt mondják, az nem lehetséges, és hangos vita kerekedik belőle, és megy minden úgy, mint addig. Ráadásul azt hiszik, hogy mindenütt meg kell kenni a kereket, sőt, sokak szerint kötelező.

Velem, és akik itt élnek nyugaton, olyan, ami ott előfordul, már nem eshet meg. Szomorú, ha az orvosok olyan mélyre süllyedtek, hogy pénzt fogadnak el betegektől. Hol van már a Hippokratészi eskü értelme?

Egy alkalommal el akartam vinni anyámat az orvosomhoz (aki látogatóba jött hozzám), amikor anyu valahogyan egyszerre nagyon csendes lett. Kérdezem tőle: mi van? Azt mondja: nekem itt nincs semmim, mit adjak neki? Úgy bámultam rá, mint egy számár, mert nem tudtam, hogy Csekszóban is ilyen korrupció járja, hogy még nyugdíjasoktól is képesek ellenszolgáltatást elvárni. Azt válaszoltam neki: anyukám, ezek az orvosok nem szorulnak rá, mindenük megvan, s betegektől nem fogadnak el pénzt.

Végül anyám kedvéért knédlit (cseh gombócot) vittünk neki, így ő megnyugodott, az orvosnő pedig nagyon örült neki, mivel ő is onnan származik.”

Rokonom javasolta, írjam meg ezeket **álnéven (!)**, és küldjem el az újságokba, hátha megmozdul már végre nálatok is valami, mert ez nem európai, hanem balkáni állapotokat idéz föl bennem.

Nekem erről eszembe jutott apukám véleménye, hogy a múlt század első felében csak a kocsisok (akik a lovas fogatokat hajtották), és a fodrászok fogadtak el borraivalót, tanult, diplomás emberek soha. És mi lett az óta?

Tanult, diplomás emberek tartják a markukat, akik másokhoz viszonyítva rendezett körülmények között élnek, de attól is elvárják a „hálapénzt”, akikről lerí, hogy azt az illető megkoplalja! Több helyen a betegnek már előre jelzik, az orvos mennyiért vállalja a szükséges kezelést vagy műtétet.

Talán el se kellene nekem mondani, ami velem megtörtént, mégis kikíváncozik belőlem. Mindkét szememet műtötték. Az egyik sikerült, a másikat három operációval sem lehet látásra bírni. De az orvosom elvárta, illetve elfogadta a műtétek után a bélelt borítékokat. A legutóbbinál azonban már nem adtam, mivel nekem kellett rájönnöm, hogy olyan szemcseppekkel kezelt, amelynek leírásában szerepel, hogy a használók **25 %-a (!) zöldhályogot** kap tőle! Nálam a gyógyszergyártó **fenyegetése bevált!** Ráadásul még utána is ugyanazt a cseppentőt ajánlották addig, amíg határozottan visszautasítva kijelenttem: nem vagyok hajlandó használni, kérem, másikat ajánljanak helyette. Igaz, ez már „eső után köpönyeg”, amit visszacsinálni nem lehet!¹⁵

Ennyit, a magyar egészségügyről, illetőleg azokról, akik annyira ragaszkodnak az eddigi rossz és káros gyakorlatokhoz.

Ugyanakkor megkövetem azokat az egészségügyben dolgozókat, akik lelkiismeretesek, és minden tekintetben együtt éreznek a rájuk szoruló és szenvedő betegekkel.

Milyen lesz a világ hetven év múlva?

Előre megadott témára készítettem: 2008. március

Olyan, mint a Mennysország!

Lencsi, a családanya tizedik gyermekével gyes-idejét tölti. Napelemmel melegített, minden kényelemmel, géppel felszerelt lakásában, mint egy királyné ül a trónján.

¹⁵ Erről írt novellám e kötetben olvasható, címe: Hogy születik a zöldhályog?

Tíz gyermeke körülugrálja, Emsi, a pici éppen fölkéredz-kedik az ölébe. Köztük **Zénó**, egy **emberforma robot** állandó mozgásban van körülöttük, nevét szólítva teljesíti a parancsokat.

Anya még alig töltötte be a 80. évét, fiatal arca mosolyra derül, megnyom egy gombot a szék karfáján, mire Emsi fölemelkedik az ölébe. Szeretettel öleli át, majd megkérdezi az izgő-mozgó gyermekeit: mit szeretnétek enni vacsorára?

Nem kell csodálkozni mama 80. évén, nem tévedés! Ugyanis a naptár 2078-at mutat, amikor az emberek hosszabb ideig élnek, mint valaha, 2008-ban. Mostanában az öregedés 120 éves kor után kezdődik! Mindezt elsősorban a régmúlt időkben előszeretettel használt, mesterségesen előállított gyógyszerek fogyasztásának eltörlése tette lehetővé, amelyek mindegyikében jócskán előfordult méreganyag; súlyos mellékhatásokat idéztek elő az emberek szervezetében. Ezen kívül az egészséges és a helyes táplálkozás, a gond nélküli, nyugalmas életmód, a tiszta levegő tette lehetővé, hogy ma már sokáig egészségesen élnek. A betegség megszűnt.

Minden kényelemmel, gépekkel felszerelt konyhában ahány gyerek, annyi kívánság hangzik el anyjuk vacsorával kapcsolatos kérdésére. Mama kezében távirányítóval olvassa le a konyha egyik falát betöltő melegítő-komplexum tartalmát, majd megnyugtatja a gyermekeit, minden étel található benne.

Egy másik gombbal sorban kinyitogatja az ajtókat, elektromos karok rakosgatják a beprogramozott ételcsoomagokat az asztalon elhelyezett tányérokra; a melegítést-igénylőket előbb a sütő-forralóban kellő hőmérsékletre hevítve teszi asztalra.

A gyerekek az asztal mellett sorakozó székek mellé állva, nagyságukhoz mérten emelkednek megfelelő magasságba. Csendben fogyasztják el vacsorájukat. Az italokat hasonló módon kapják a hűtőből, vagy a világító ételmelegítő részből, langyosan vagy forrón, óhajuknak megfelelő hőfokon.

Zénó intésére nagyságrendben felsorakoznak a két méter-magasra nőtt tinédzserek és kisebbek, majd bevonulnak a fürdőbe, ahol a fal mellett ragyogó fehér csempéből, kissé süllyesztve fut végig az önműködő zuhanyozó. Ahogyan levetik magukról a ruhát, beállnak egymás mellé, s a szerkezet mindegyikük méretéhez igazodva, beindul a kellemesen meleg permet, közben egy gombot megnyomva, az automatikusan működő mosdókrém. Ideális időben megszűnik a vízpermet, és beindul a szárító.

Közben a levetett ruhák Zénó intésére, színek szerint kiválogatva, a hatalmas gépbe suhannak, ami halkan zümmögve automatikusan végzi a mosást, onnan a beállított idő után átkerülnek szárítóba, aztán simán, hajtogatva veszi ki Zénó és elhelyezi a szekrényekben.

Nincs civakodás, hangoskodás. Minden rendben, fegyelmezetten zajlik, mivel a vacsorát, játékot, mosdást andalítón halk zene kíséri.

Reggel beállított ébresztőre kelnek a gyerekek. A mosakodás az estihez hasonlóan történik azzal a különbséggel, hogy nagy mosdókagylók mellett frissítik föl, és szárítják magukról a nedvességet. A nagyobbak saját szekrényükből választják ki a ruhát, amely a mutatóujj jelzésére előreugrik, csak le kell akasztani és belebújni, a zip-zárak és gombok önműködően záródnak. A kicsiknek a mama vagy a robot választja ki a ruhákat.

Zénó jelenti a Lencsinek, ha indulásra kész a csapat, aki megnyomja a garázsajtó-gombját, onnan kigördül a nagy kétéltű családi autó, a gyerekek kényelmesen elhelyezkednek benne; a jármű hangjelzésre indul, és önműködően halad a beállított útvonalon, megáll előbb az óvoda előtt, ahol kinyílik az ajtó, kilépnek a kicsik, egyszerre tárul az óvoda kapuja és a gyerekeket várják a dadusok és óvónők, továbbhaladva jutnak az iskolába.

Hazatérésük hasonló módon történik, mint a reggeli utazásnál.

A házi-feladatokat az iskolások saját számítógépen készítik, amelyek leellenőrzik a munkát. A másnapi iskolai holmi becsomagolását Zénó ellenőrzi.

Már az óvodások is ügyesen kezelik a nekik készült számítógépeket.

Utána elektromos gépek segítségével tornásznak és játszanak, halk dallam kíséri ütemes mozgásukat.

Ebben a családban **Lencsi** irányítja a családot, aki egyedülállóként neveli csemetéit. Gyermekének apját időnként a családsegítő központból, kiválogatott elődei spermabankjából válogatta össze, gondosan ügyelve arra, hogy a fiúk-lányok aránya megmaradjon.

Gondjai nincsenek, mivel megszűntek azok az elavult módszerek, hogy szükségleteiket pénzért vásárolják. Amikor a gépek jelzik a készlet apadását, távirányítóval mindenféle anyagot, élelmiszert, ruhát, bármit pontos időben, robotokkal szállítják házhoz, és helyükre pakolják.

A gyermeknevelést 2078-ban munkaviszonyként számítják be a nők részére, és a család létszámának arányában busásan honorálják.

*

Lencsi barátnője: **Lilike**, viszont apás családban él, férje **Kazimír**. A kis közösség életét ott is az asszony irányítja; nyolc gyermekét a már eléggé elavult kor hagyományai szerint, természetes módon előállítva hozta világra, azonban mindnyájuk ellátása ugyanolyan formában történik, mint Lencsinél. Amire szükségük van, ők is mindent megkapnak.

Annyi a különbség, hogy Kazimír munkáját a közösség számára végzi, amely a gépek-automaták továbbfejlesztésére irányul, azokat állandóan modernizálni kell.

Ebben az időben már telefon sincs, elég, ha valaki rátekint ismerőse arcképére, a közelében megszólal a hangja; a beszélgetés úgy folyik, mintha az illető ott ülne mellette.

Ma, 2078-ban a robotok munkáját is folyamatosan korszerűsítik, régen megszüntették a nehéz házimunkát. Már csak az elektromos felolvasógépek segítségével lehet hallani, vagy múzeumokban látni olyan elavult módszerekről, hogy a lakás tisztítását hangos zajjal működő porszívók és tisztítógépek végezték, amelyeket egyik helyiségből a másikba, kézi erővel kellett húzgálni, a port belőle nehéz munkával, kézzel kiüríteni, és lépcsősoron járkálva, kukákba hordani.

Most, csak bekapcsolnak egy egérszerű méretű robotot, a tisztítandó helyiség ajtájára akasztva, ami percek alatt automatikusan szívja ki a port, pollent, ellátja megfelelő szintű páratartalommal, utána magától kikapcsol. Ragyogó tiszta a lakás, olyan gondosan lehetetlen port törölgetni bútorokról, padlóról, mint ezzel a módszerrel tették korabeli elődeink. Azonban Kazimír már ezt is elavultnak véli, és a jelenlegi mindentudó számítógépén ennek korszerűbbé tételén kísérletezik.

Másik elgondolása a fekhelyek korszerűsítése, hogy a gyerekeknek, és nyugdíjas kort elérő, 120 éven felüli embereknek ne kelljen kényelmetlenül elhelyezkedniük az ágyon, hanem emelőszerkezettel, egyenesen a fekhely közepébe kerülnek, ahol a legkényelmesebben pihenhetik ki a semmittevés fáradalmait.

Egyébként Kazimírt feltalálóként tartja számon a **VILÁGGÉP TTC**, mivel megtalálta a módját, hogy az emberek környezetében élő állatokkal is kommunikálni lehessen. A speciális számítógép már készen áll, kezelésére megkezdtek az állatok beiskolázását.

Mindkét ismerősünk családjában élnek olyan cicák és kutyusok, amelyek beszédhangon szólnak gazdijuknak, mit szeretnének enni, és ha nem tetszik valami a környezetükben, azt is közölni tudják.

Olyan szerkezet terveit Kazimír már betáplálta a számítógépébe, amivel a lassabban gondolkodó gyerekek agyműködését stimulálni lehet. Ugyanis két gyermekével – hiszen szegénykék a régi módszerrel jöttek a világra – gondjai adódtak, ezért az átlagosnál nehezebben vésik agyukba a kötelezően előírt tananyagot.

Nos, így élünk most, 2078 év márciusában. A modernizálás tempósan halad.

Őrangyal vigyázza utunkat

2010 Szilveszter. Igaz, nem egy időben történtek azok az események, amelyeket bemutatok, némelyik még a múlt évszázadban, de a legutóbbi nem is olyan régen. Én mégis egy csokorba kötöttem a velem, és családunkban megtörtént megmagyarázhatatlan eseményeket. S én az eseteket másként elképzelni sem tudnám, mint hogy azoknál Őrangyalunk segített:

1. Csak a lovak álltak a helyzet magaslatán.

Nem mostanában történt¹⁶, hogy második éve birtokolt jogosítvánnyal egy verőfényes tavaszi vasárnap délután férjemmel útnak indultunk az első autómmal – szülőfalumba látogatásra. Eleinte még ráhagytam a férjemre, válassza ki térképen az útvonalat. Jobb is, ha elfoglalja magát, velem kevesebbet foglalkozik. Ő azonban csak a „toronyirányt” nézi, nem az út minőségét, és késve jelzi, ha kanyarodni kell. Most is Nógrád megye erdős-hegyes, árkon-bokron keresztül igen kanyargós útjait választotta. Igaz, szép tájon, hűs erdőkön keresztül autóztunk, de kegyetlen rossz minőségű keskeny úton: hol erős magaslatokra föl, hol meredek lejtőkön le, néhány kilométer távolságon belül apró falvakon át, ahol nemcsak az emberek, de tehenek, tyúkok, kutyák épségére kellett vigyázni. Ezért sem üzemanyaggal, se idővel nem takarékoskodtunk. Amikor *végre* kiértünk a 21-es útra, mindjárt könnyebb volt vezetni. A gyér forgalmat kihasználva, négyesbe kapcsoltam, élveztem a sebességet. Egyszer csak rám szól: – Itt, itt fordulj balra! Igen ám, de az „itt” máris itt volt! Indexeltem, próbáltam fékezni, hátha be tudom venni az éles kanyart. Azonban ilyen sebességgel – kellő rutin nélkül – nem sikerült az úton tartanom az autót. Ezer szerencse, hogy a kanyaron túl sekély árok húzódott, a jobb első kerékkel becsúsztam oda. Azt se tudtam hirtelen, hogy ilyen helyzetben nem szabad azonnal ellenkező irány felé kormányozni –, de én azt tettem. A hirtelen kormányzás miatt ismét az úton találtam magam, átlépve a felező vonalat. S jaj, nekem,

¹⁶ Azért került ide, mivel itt is Örangyalom velem volt.

éppen akkor jön szembe egy parasztszekér (vasárnap lévén) megrakva hat részeggel –, akik hangosan kurjongatva, vészesen közeledtek felénk. Figyelmem rájuk szegeződött, s bár fékeztem, mégsem tudtam elkerülni az ütközést.

Rettenetes csattanás után amint körülnézek, a két ló a hátsó lábain áll, első lábukkal ott kalimpálnak fölöttünk a levegőben... számomra mérhetetlenül hosszú ideig, pedig mindez pillanatok alatt zajlott le. Behunytam a szemem, gondoltam: itt már nincs mit tenni. Az történt ugyanis, hogy én az ijedtségtől, a fogat vezetője pedig a meglepetéstől, – na meg az ital hatására – nem álltunk hivatásunk magaslatán. *Az egész társaságban csak a lovak voltak urai a helyzetnek!* Ösztönösen érezték, mit kell, vagyis mit nem szabad tenni! Még gyermekkoromban hallottam, hogy a ló intelligenciája annyira terjed, hasonló helyzetben nem lép rá emberre. Ez most beigazolódott. A lovak ugyanis tőlünk ellenkező irányba, az úttest szélére rántották a rudat, meg a szekeret, részeg utasaival együtt, s nem zuhantak ránk. Az ütközés az autót megállította. Leállítottam a motort, miközben a szekeresek kerültek az úttest ellenkező oldalán húzódó árokba. Gyorsan kiszálltam az autóból, odamentem hozzájuk, akik szép sorban leugrálnak a szekérről; mindnyájunk szerencséjére, a sekély árokba, az ijedtségen túl teljes épségben.

Kicsit később a fogat vezetője amolyan igazi nógrádi cikornyás káromkodásba kezdett, hogy tönkrement a kocsija! Ami ugyan nem volt igaz, később derült ki, hogy csupán a rúd repedt meg, amivel minden baj nélkül haza tudtak menni. Magamban hálát adtam a Teremtőnek, hogy mindenki épségben megúszta. Kezdtem kicsit ma-

gamhoz térni, körülnéztem: Alig hittem el, de se nekem, se férjemnek semmi bajunk. Megborzongva gondoltam arra, s úgy éreztem, velünk most vagy csoda történt, vagy az őrangyal vigyázott ránk, különben ha a fejünk fölött kalimpáló négy láb a fogat rúdjával együtt ránk zuhan, akkor én most ezeket a sorokat biztos, hogy nem írhatnám.

2.) Apám megérezte¹⁷

Diplomája megszerzése után azonnal besorozták katonának, s az első világháborút végigharcolta. Hét évig katonáskodott, és tartalékos főhadnagyként szerelték le. Azonban nem mehetett vissza szülőföldjére, mivel Erdélyt az igazságtalan Trianoni döntés elszakította a csonka hazától, s 20 éven át, még látogatás céljából sem kapott beutazási engedélyt, hogy édesanyját meglátogassa. Helyzete megkövetelte, hogy eredeti céljáról lemondva (műszaki egyetem elvégezése), kapott diplomáját használva, tanítóként helyezkedett el egy kicsi faluban, ahol az iskolát neki kellett megszerveznie.

Itt alapított családot, nevelte négy gyermekét. Amikor Erdélyt újból visszacsatolták a csonka hazához, kérésére áthelyezték Marosvásárhelyre, egy nagy általános iskolába, ahol gyermekei már helyből járhattak középiskolába, s a család végre élvezhette a közeli rokonok szeretetét.

Azonban a sors nem sokáig volt kegyes hozzá, mert a második világháború frontja is egyre közeledett a városhoz, s döntenie kellett. Őt és két idősebb fiát besorozták

¹⁷ Ennél a történetnél is jelen volt családunk Őrangyala!

katonának, egy munkás század vezetését bízták rá. Ezért a család az utolsó menekülteket szállító vonatra szállva, a régi kis faluba tért vissza. Ismét elveszett a családi otthon.

A békekötés után a család ott találkozott újra, testvérem leventeként, még a front idején hazatért, apukám pedig ebből a háborúból is csontsoványan, betegen tért haza. A legidősebb bátyám hadifogságba került, és háromévi orosz „vendégszeretet” után tért haza.

A háborút követő nehéz időkben előbb egy tanyai iskolában tanított, majd áthelyezték Szirákra, ahol egy 24 tanerős iskola igazgatói állását töltötte be, mellette a járás iskoláinak felügyeletét látta el.

Édesapám nyugdíjaztatása után költözött a Balaton mellé. Balatonkenese-Üdülőtelepen épített házat, aminek alapját nagy erőfeszítéssel, földmunkával kellett előkészíteni, mivel egy szakadékot olcsó pénzen vásárolt.

Apukám óriási akaraterővel bírt. Az élet megedzette. Erős akarattal, szívós munkával, szemben az Üdülőtelep vasútállomásával, a hegy oldalán alakította ki az új otthon helyét, kanyargós út vezetett a házig, szépen gondozott bokrok és virágok között. A domb aljában nemes szőlőskertet telepített, lépcsőzetes megmunkálással, ahol a Dél felől érkező napsugár finom szőlőfajtákat érlelt ízletes fogyasztásra, és nemesbor készítésre. Málna- és ribizli-bokrokon érett gyümölcsöt az unokák fogyasztották, az ízes sárgabarack fa terméséből pedig anyukám finom lekvárt főzött.

Ebben az időben kellemes családi otthonban töltöttük a szabadságunkat, s gyermekeink az akkor a vízfenéig tiszta Balaton vizében fürödhettek, s ott tanultak meg úszni.

Telt az idő felettük és felettünk, de sajnos, anyukám egyre gyakrabban betegeskedett, végül alig tudott járni. Aggódva jártam hozzájuk segíteni, hogy három gyermek és felelősségteljes munkám mellett minél többet segítsem őket.

1971-ben húsvét előtti héten látogattam meg szüleimet. Anyukám évek óta már a lakásban sem tudott segítség nélkül járni; kényelmes nyugszékben töltötte idejét. Tudtam, hogy egyre jobban törékeny és gyöngé. A hétvégét azzal töltöttem, hogy rendbe tegyek körülötte mindent: megfürösztöttem, megmostam a haját és levágtam, igyekeztem neki csinos frizurát készíteni. Emlékszem, milyen jól esett neki gondoskodásom.

– Legközelebb, ha jössz, hozzáal nekem töltött káposztát – kért.

– Tudod, olyan töltött káposztára gondolok, amelyet mi (vagyis amelyet ő vagy én) készítünk, mert jó az, amit apuka főz, mégis más.

Ebben maradtunk. Megígértem, hogy legközelebb hozok neki olyat, amelyet szeretne. Húsvét utáni héten készültem ismét hozzájuk.

Azonban ünnep után kedden délután az irodában megszólal a telefon. Veszprémi kórházból egy orvos hívott. A zavaros vonal miatt alig lehetett érteni, amit mond. Annyit értettem belőle, hogy anyukám a kórházba került, és nagyon rossz állapotban van; ha látni akarom, siessek meglátogatni. Megrémített a hír.

Azonnal tárcsáztam a bátyámat, hogy ő mit tud anyuka állapotáról? Többet tudtak róla, mint én, de jót nem mondhattak. Közöltem, hogy azonnal indulok hozzájuk autóbusszal.

Késődélután volt, mire Budapestre érkeztem. Bandinál már összegyűlt a család. Guszti tegnap meglátogatta, ajánlotta, hogy ne induljak el, úgysem tudok vele beszélni; amikor ő ott járt tegnap este, anyukám már nem volt eszméletén. Rettenetesen érintett a hír. Persze, a vonatközlekedés miatt is hiába indultam volna útnak. Hová mehetnék éjszaka egy idegen városban? Náluk maradtam éjszakára. Másnap a hajnali vonattal Veszprémbe utaztam. Azonnal a kórházba siettem, de elkéstem. Már a portán szomorú hírral fogadtak, hogy anyukám előző este kilenckor meghalt. Mélyen lesújtott a hír. Én intéztem el a szokásos szomorú teendőket ott a kórházban, és a temetkezési vállalatnál. Fölhívtam testvéreimet, velük egyeztetve intézkedtem. Budapesten fogjuk eltemetni a Farkasréti temetőben. Mivel még nem küldött értesítést a kórház apukámnak, az a feladat is rám várt, hogy én vigyem neki a szomorú hírt.

Autóbuszra szálltam. Szomorú utazás volt, azt tudni, hogy Édesanyánk nincs többé közöttünk. Bántott, hogy nem tudtam teljesíteni utolsó kívánságát, hogy töltött káposztát már soha többé nem vihetek neki.

Megérkeztem Balatonkenese-Üdülőtelepre. Olyan érdekes, és különleges volt számomra ez a találkozás. Apukám (akkor Botond u. 9. Utána változott a házszám) kis szobájában magába roskadva ült. Szeretettel üdvözöltük egymást, leültem melléje, beszélgetni kezdtünk. Nem értettem egészen a helyzetet, mert elutazásom előtt még egyszer benéztem a kórházba, ahol megerősítették, hogy nem küldték ki az értesítést a halálesetről, ahogy kértem reggel, hogy ne is tegyék, mert egyenesen odautazom, jobb lesz, ha tőlem hallja, s nem egy kétsoros táviratból kell megtudnia a lesújtó hírt.

Egymás mellett ültünk a heverőn. Csodálkozva hallgattam, mert apukám úgy beszélt, mintha már tudná, mi történt... Elmondta, hogyan került kórházba anyukám (s most hogy már nem él), azt várja, mikor érkezik meg a gyászkocsi, amivel hazahozzák... Itt akarja eltemetni a ház mögött, a magas kerti falban kivájt pincehelyiségben, ott készít neki nyughelyet az aranyeső bokrok mellett, és kerti virágokkal fogja beborítani. *Én csak hallgattam, miért beszél így, hisz' nem tudhatja, hogy már nem él... De ő megérezte...*

Nemsokára csöngettek, a postás érkezett. Én mentem eléje a kapuhoz, és akkor hozta a gyászos hírről szóló táviratot. Akkor tájékoztattam apukát, hogy én most Veszprémből jöttem, és anyukát nem fogják ide hozni. Beszéltem testvéreimmel és arra gondoltunk, hogy Budapesten kellene eltemetni. Szeretnénk, ha ő is egyetértene vele.

Nem fért a fejembe: honnan tudta olyan biztosan, hogy már nem él? Ezt nehéz volt feldolgoznom. Annyira szerettek egymást, hogy elvesztését biztosan érezte, tudta külön értesítés nélkül is. Néhány napig ottmaradtam vele, aztán kértem a testvéreimet, hogy a temetés részleteit megbeszélni már ők jöjjenek le hozzá.

** **

Este magamra maradtam az elárvult szobában, sokáig nem jött álom a szememre. Különböző képek merültek föl előttem a múltból. Láttam anyám szomorú arcát, mikor meglátogattam őket és elkísértek a hegytetőig. Nem tudom miért, nagyon érzékenyültem. Átöleltük egymást, nem jutott eszembe semmi vigasztaló szó, én is elpityeredtem, mint egy kisdíák, aki először megy el otthonról.

Sokáig integettünk egymásnak. Egyedül maradtam, egyedül az erdő magányos ösvényén, besötétedett, letértem az ismert ösvényről, nem tudtam tájékozódni. Körülöttem a sűrű erdő. Elindultam vaktában az akácfák alatt, botorkálva siettem előre. Úttalan úton, tüskés bokrok között haladtam a göröngyös ösvényen... Hajam csapzottan lóg arcomba, szememben a kétségbeesés, fáradtan pihegek...

Aztán egy kisgyermekkorú kép jelent meg előttem:

Korareggel van, vasárnap. Most kel a nap, sugarai bearanyozzák a szobát, ahol elmélázva figyeltem a szép reggelt. A nyitott ablakon egy fecske pár repült be, ott köröztek a fejem fölött. Vidáman csivitelnek, meg-megkerülik a szoba mennyezetének közepén lógó, szépen megmunkált, fehérburás függő petróleumlámpát.

Kis neszre lettem figyelmes. Mi ez? A lámpa ide-oda leng. Jól látnak szemeim? Igen. Kicsit mintha a bútorok is megmozdultak volna, az éjjeliszekrényen tartott apró tárgyak összezördültek. Csak néhány percig tarthatott. Nem képzelődés! Egy kisebbfajta *földrengés* volt.

Szüleim is fölébredtek a szokatlan neszre. Hálószobájuk az enyémtől alkóvval elválasztva, melynek nyílását egy nehéz bársonyfüggöny foglalta el. Anyukám átszaladt hozzám. Nem tartott sokáig az egész, így nem volt idő megijedni! Átmentem a hálószobájukba, odabújtam anyám mellé. Olyan jó mellette, jó volt hozzábújni, közelsége mindig biztonságot árasztott. Ilyenkor szokott nekem mesélni, s kérdéseimre válaszolni. Őrzök róla egy fényképet: fiatal korában mosolyog rajta, divatos kosztümben, akkori divatnak megfelelő kalappal. Ezt a képet legkedvesebb könyveim mellett a polcon őrzöm, ahol minden nap láthatom.

Utána egy vendégség képe jelent meg előttem. Hogyan készülődött anyukám mindig a vendéglátásra. Jó érzéke volt hozzá, nagyon finoman főzött, sütött, díszítette a hidegtalakat, tortákat. Az ismerősök szerettek hozzánk járni. Matyi néni, a védőnő a körorvossal mindig nálunk ebédelt. A fiatal orvos szeretett kimenni a konyhába, ott forgolódott a készülő ételek körül, kiemelt egy szelet rántott-húst a tálból, anyukám mosolyogva nézett rá, és a mutatóujjával megfenyegette...

Milyen szomorú, hogy már csak így, emlékezetben láthatom...

Hajnal lehetett, mikor végre álom jött a szememre.

3.) Férjem látogatása – halála idején¹⁸

Már nagyon megromlott a látása, csak segítséggel tudott lépcsőn járni. Autóval vittem a szemészetre, ahol egy budapesti orvos vizsgálta. Mivel itt nincsenek megfelelő műszerei, ezért beutalót adott a Szemészeti Klinikára. Megnyugtatta, hogy csupán egy vizsgálatról van szó, utána még aznap hazaengedik.

Nekem mindkét térdem be volt dagadva, nem merem arra vállalkozni, hogy Budapestre kocsival vigyem. A megjelölt *csütörtöki napon* kivittem az állomásra, fiammal megbeszélve, ő várta az autóbussznál, s taxival vitte a Klinikára. Azonban nem engedték haza, mert zöld hályog miatt meg kell operálni a szemét. Fiam telefonált, hogy néhány dologra szüksége van otléte idejére. Megbe-

¹⁸ Egyelőre az ilyen jelenségekre nem találnak magyarázatot, mégis vannak!

széltük, hogy a következő autóbusz vezetőjével felküdöm, ahol ő fogja várni, és még aznap beviszi a Klinikára.

Pénteken késő délután ismét csöng a telefon. Miklós jelentkezett a Klinikáról. Nagyon rossz volt a vonal, alig lehetett érteni, mit mond. Úgy kezdte, hogy valami fontosat akar velem közölni a folyamatban levő kárpótlásokkal kapcsolatban. A recsegések miatt azt mondtam, hogy majd holnap megbeszélünk mindent, mert a korai busszal indulva meglátogatom. Már becsomagoltam, s elviszem, amire még szüksége van. Ekkor megszakadt a telefonvonal.

Este nyugtalanság vett rajtam erőt. Elkészítettem a ruháimat, amit holnap magamra veszek, aztán lefeküdtem, hogy kipihenjem magam. Még egy kicsit olvastam, a szobában csak az olvasólámpa égett.

Hihetetlen dolog történt. Olvasás közben megnéztem az órát, kilencet mutatott. Fölnéztem a könyvemből, és a fotelban, ahol férjem szokott ülni TV nézés közben, ott láttam őt felöltözve. A TV felé fordult, mintha a műsort nézné... – Mi az? Káprázik a szemem? Hisz Pesten van a Klinikán! Arra gondoltam, hogy a felgyülemllett gondok kikezdték az idegeimet.

Mégsem, mert Attila már lefeküdt, de most megszólal: Nézd, Anyuka! Papa ott ül a fotelben... Valóban, még mindig ott volt, merőn a képernyőt figyelve ...

Nem értettem a helyzetet, de túltettem rajta magam, aztán elaludtam.

Szombat reggel az útra készülődve, csöng a telefon. Kí lehet az?, sietnem kell a buszhoz. A Klinikáról egy orvos keres, kölcsönös bemutatkozás után a következőket mondja:

– Asszonyom! Sajnálattal közlöm, hogy férje tegnap este kilenc órakor meghalt (*még 1997. október 21-én történt*).

Én szóhoz sem jutottam. Megdöbbenve gondoltam arra, hogy este éppen kilenc órakor látogatott hozzám. Részleteket nem közölve, elbúcsúzott.

Arra gondoltam, hogy este, mikor megszakadt a vonal, férjem még valamit akart mondani... Aztán mikor a fotelban ülve láttam előző nap, pont abban az időben, mikor már nem élt, de búcsúzni eljött hozzám... Talán kiengesztelni akart sok mindenért, mert a korábbi udvariasága ezt követelte. Eddig nem hittem ilyen történetekben, de *most velem történt meg!*

Katicát is meglátogatta... – Lányommal együtt intéztük Budapesten a hivatalos ügyeket, közben beszélgetés közben elmondtam az esetet. Arra gondoltam, azt fogja mondani, hogy képzelődtem. Ezzel szemben csodálkozva hallgattam, amit ő mondott nekem.

– Anyukám! Engem is meglátogatott Papa, éppen aznap este. Kiengesztelni jött, sápadt arccal kért tőlem bocsánatot. Te tudod, miért.

Már olvastam és televízióban vagy hallottam ismerőseimtől hasonló történeteket, hogy hozzátartozóik haláluk pillanatában megjelent előttük. Azonban ha nem velem történik hasonló eset, nem biztos, hogy tényként elfogadnám. De mindez velem megtörtént, s a pontos időpontját is följegyeztem, s a mai napig magam elé tudom idézni a látottakat.

Eddig nem hittem hasonló történetekben, de most mindez velem, velünk megtörtént!

Most már én is elhiszem, amikor hasonló történetet hallok!

4.) 2010. Szilveszter napja. Órangyal vigyázta útját¹⁹

Karácsonyi ünnepeket lányomnál ünnepeltem Down-szindrómás fiammal Budapesten. Szilvesztert otthon kívántuk ünnepelni, ezért délelőtt készülődtünk a buszállomásra. Attila viszont nem akart készülni, mivel bátyja évek óta nem tudott elhelyezkedni, s nálunk van, s egymással nem tudnak kijönni. Nehezen tudtuk rábírní, hogy mégis elindulhassunk a déli buszhoz.

Kiérve az állomásra, éppen beállt, kísérőnk segített volna felszállni és elhelyezni a csomagokat. Attila azonban megmakacsolta magát, ő bizony nem száll föl a buszra. A busz vezetője türelmesen várakozott néhány percig. Hiába. Megköszöntem, elindult.

A csomagokat lepakoltam egy padra, majd a következővel megyünk.

Elbúcsúztunk a kísérőnktől.

Attilán egy kis válltáska, a rajzaival, színes filctollaival és egyéb aprósággal. A padon nagy bőrönd, kisebb táska ajándékokkal, némi élelmiszer, s a botom, ami nélkül nem tudok járni.

Úljünk le és várunk, mondtam Attilának Ő nem akart leülni, sőt, egy-két perc múlva gondolt egyet, és szó nélkül futásnak eredt. Hiába szólongattam, nem hatott rá. Nem értettem, ilyen még nem fordult elő vele.

Szalad a lépcsők felé, vissza a metróállomáshoz. Tehetetlenül álltam, nem hagyhattam a csomagokat, egyéként sem tudok utána futni.

Rettenetesen megijedtem, mikor eltűnt a szemem elől.

¹⁹ Erre a történetre nincs megfelelő magyarázat, bár mi is kerestünk rá mást, de azok megdőltek az eddigi ismereteink alapján!

Félelem tört rám. Mi lesz most?

Nem tudja, melyik irányba kell indulnia a metrón. Beszédjét idegenek nem értik, nem ismeri a számokat, a betűket. Soha nem utazott egyedül, igazolványai nálam vannak.

Én pedig itt állok a csomagokkal, tehetetlenül...

Következő busz is elindult. Összeszedtem a holmit, botomat és nehezen értem el az épületet.

Zárásra értem oda, az orrom előtt bezárták a vasrácsot. Ott akartam segítséget kérni vonalas telefonról. Az őr hajthatatlan, holott láthatta, hogy szinte járóképtelen vagyok. Még sokan álltak a pénztár előtt, mi lett volna, ha megkönyörül rajtam?

Megálltam a hóban, hogy gondolkodjam, s maradék erőmet összegyűjtsem.

Rozoga mobillal próbálkoztam, amikor egy tini kislány megszólított, s kérés nélkül följánlotta segítségét, mivel az ő autóbusza fél óra múlva indul.

Megköszöntem, s kértem, keresse meg a mobilon a segítség-hívó számát, nem látom jól az apró gombokat. Megtalálta, visszaadta nekem.

Elmondtam a kérésemet. Alig hallottam valamit, kértem, csak hallgassanak meg. Kapcsolták a rendőrséget. Megismételtem. Be kell menni a kapitányságra bejelentést tenni. Sajnos, erre képtelen vagyok.

Följánlották, küldenek járőr-kocsit, adjam meg, hol vagyok.

Tíz perc múlva bevittek a IV. ker. rendőrkapitányságra. Ahogy rám került a sor, előadtam, mi történt, de onnan áttették az ügyet másik helyre, s kis idő múltán ott is megismételtem a történeteket.

A nálam levő ajándék fényképalbumból kiválasztottam belőle Attilát, amelyen abban a ruhában látszik, amit ma visel. Áadtam.

Azonnal intézkedtek a főváros teljes területére, s utána minden járőr Attilát figyelte.

Rettegve várok. Rettenetes órákat éltem át: Telnek az órák. Már biztosan éhes, már otthon ebédelhetnénk. Félttem, netán lelketlen ember keze-közé kerülhet...

Aggódtam, mert nem úgy öltözött, hogy egész nap a hidegben az utcát rója, hiszen otthon is, itt is közel van a busz-megálló a lakáshoz. Ki tudhatta, hogy egész nap kószálni fog a hidegben, havas járdákon...

Sosem közlekedett egyedül, nem tud eligazodni, nem ismeri a betűket, számokat. Beszédje idegenek számára érthetetlen. Nem tudja magát igazolni.

Lányom nem tudja, mi történt. Telefonáltam felnőtt unokámnak, kértem, adja tovább, hogy nem tudtam elutazni, s hol vagyok. Délután 5 óra, a lányom is értesült róla, s ők értesítették a metró illetékeseit.

Ismét hívtak, egy rendőrtiszt jegyzőkönyvet vett fel, följegyezte az igazolványok adatait, egy példányt átvettem tőle. Közöltem, hogy nem utazom haza fiam nélkül, itt maradok a lányomnál, megadtam a telefonszámukat, hogy azon elérjenek.

Dani unokám értem jött, fölszedte a csomagokat, karon ragadott, elindultunk.

Ut közben egy falatozóban szendvicset ettünk, s ásványvizet ittam; a metróállomáshoz indultunk, annyi utat segítség nélkül nem bírtam volna megtenni csomagok nélkül sem.

Lányom várt. Nyugtalan várakozással teltek az órák. Gyomrom görcsbe rándult a félelemtől.

Éjfél előtt megcsörren a közös előszoba csengője. Lányom nyit ajtót. Lelkendezve kiabál: Öcsike! Te vagy? - Hihetetlen, valóban ő csöngetett, egyedül, tehát nem a rendőrök találtak rá! Akkor ki?

Én is siettem elé. Lassan jött, alig állt a lábán. Átfagyva, éhesen érkezett, de örömmel öleltem magamhoz, s jéghideg kezét simogattam.

Leszedtük róla a kabátot, cipőt. Teste, lába jéghideg. Kezet mosott, testvére vacsorát készített neki. Farkas-étvágygal fogyasztotta el, hiszen egész nap nem evett. Valaki megkínálta egy kávéval mondja, de hogy ki, és hol, nem tudja megmondani.

Melegvizet engedünk a fürdőkádba, a lábán véres hólyagok éktelenkedtek. Nem csoda, egész nap járkált. Nővére ellátta a sebeit, felöltöztött.

Éjfél, Köszöntjük az Újévet, 2011! Egymást átölelve örvendünk Attilával együtt. Körbeüljük az asztalt, aztán faggatjuk, hol járkált, hogy talált haza, kivel jött? Miért egyedül? Nem sok eredménnyel.

Rendőrökkel nem találkozott.

Akkor hogyan talált ide? Nem fér a fejünkbe.

Telefonáltunk a rendőrségre, bejelentettünk, hogy ide talált, s ne keressék tovább.

Hiába faggattuk, nem tudta elmondani valójában, hogy jött, ki segítette?

Egyszer arra a kérdésre, hogy a 7-es busszal jött?, rábólintott. Itt a végállomás, ismerős neki, s onnan egyedül is idetalálna. De nem győzött meg bennünket.

Aztán hirtelen mesélni kezdett: „egy nénivel jött, autóban, ahol egy 'kétfülű' (így hívja a kutyákat) is utazott. Megkérdeztük: miért nem kísért föl az a néni? Erre nem kaptunk választ.

Nem tudhattuk, kitalálta, vagy valóban, valaki hazahozta? De honnan tudta az illető, hol lakik a nővére? Mert azt a címet sem tudja megmondani, ha valóban autóval hozták volna vissza...

Mindegy. Fő, hogy itt van, s nincs különösebb baja.

Mi pedig arra az elhatározásra jutottunk, hogy vagy csoda történt, vagy az Órangyala vezérelte vissza!, s ezt komolyan hittük.

Közben két rendőrtiszt csöngetett a telefoni bejelentésünkre, meggyőződni róla, hogy épen került-e vissza. Beengedtük őket. Leültek, ők is próbáltak még valamit kiszedni Attilából, nem nagy sikerrel. Megvizsgálták, nincs-e rajta valamilyen ütés nyoma, vagy seb. De csak a cipő feltörés a bokáján mutatta a sok járkálás nyomát. Aztán elköszöttek.

Az unokáim volt hitoktatója nem messze lakik innen. Lányom fölkereste délután, mikor megtudta, hogy eltűnt Attila. - Marika néninek is van egy, másféle betegséggel élő fia, aki ugyan dolgozik, s eligazodik a városban, s aki amint megtudta, hogy Attila eltűnt, imádkozott érte, hogy találjon vissza! A mamája azt mondta, nem első eset, hogy meghallgatták imáját.

Lányom sosem volt vallásos (most azt mondta, ezután már az lesz!) kijelentette: Ez csoda! Csak csoda lehet! Én pedig egyetértve vele, azt állítom, hogy az Órangyala kísérte őt útján, és vezette vissza hozzánk!

Bemutatkoztam Salgótarjában! Költészet napja Irodalmi munkásságom

Úgy kezdődött, hogy ez év elején a postámban egy levelet találtam a következő szöveggel:

„Tisztelt Költőnő!

Én, mint a BEBESE elnöke, szeretném Önt meghívni 2012. április 16-án a Költészetnapot megünnepelni, mint előadót, költőnőt.

Sokat olvasgatom a Napvilág Íróklub verseit-műveit, természetesen az Ön versei az első helyen állnak ebben.

Egy ismerősöm hívta fel a figyelmem erre az oldalra. Mivel magam is nagy rajongója vagyok a verseknek, szívesen olvasgatom, néha még véleményeket is írok.

Magunkról annyit, hogy egy 75 fős, Salgótarján város kiváló egyesülete vagyunk. Most tartottuk a 15. évfordulónkat. Minden évben megemlékezünk a Költészet Napjáról.

Nagy megtiszteltetésnek vennénk, ha Ön, mint a megyénk költőnője eljönne hozzánk, elhozna verseiből és beszélne önmagáról, irodalmi munkásságáról, s hogyan indult el ezen az úton”.

Húha, micsoda meglepetés! Erre nem számítottam.

Azonban a meglepetés mellett örömmel fogadtam a tartalmát. Elkezdtem rajta gondolkodni, hogyan is fogjak hozzá. Jó ötletem támadt. Van egy novellám, annak alapján tudnék ilyen emelkedett ünnepségre összeállítani anyagot, amelyet a verseimmel színesítenék...

Elhatároztam, hogy elfogadom a meghívást, hiszen a fiatal-felnőtt életem éppen abban a városban kezdődött,

ezért sok kedves emlék köt oda; bár nehéz éveket kellett ott átélnem.

Megírtam a választ, melyben arra is kitértem, hogy nem vagyok a szavak embere, vállalom, azonban engedjék meg, hogy ne szabad-előadást várjanak tőlem, inkább leírnám, s egyes részeit felolvasnám.

Megtiszteltetésnek éreztem, hogy Költők Napja tiszteletére hívtak meg, s egy névtelen író-költő életére és munkásságára kíváncsiak. Igaz, a megyében élek, talán elsősorban ez vezérelte őket.

Az is eszembe jutott: jó lenne, ha nem csak én szerepelnék majd az ünnepségen, hanem felderítenénk még néhány megyében lakó író-és költőt, színesebb lenne a paletta. Biztosan akadna itt, a Napvilágnál is, aki társul vállalkozna a szereplésre. Ezért megkerestem Főszerkesztőnket, segítségét kértem, hogyan lehet megtudni, hogy kik laknak a környéken, akiket meghívhatnánk.

Sajnos, nem jártam sikerrel, mivel sokan nem közlik a lakhelyüket, s nem találtam társakra. Helyben pedig – ahol tagként működtem egy ideig egyik helyi íróklubban, az utóbbi időben nem tartottak összejevetelt, szinte halódott a klubélet.

Időközben több levelet váltottam az engem meghívó klub-elnökkel, s megtudtam, hogy József Attiláról a bevezetőjében ő fog megemlékezni. Ez megkönnyíti a munkámat, ezért néhány levélváltás után nekifogtam a munkának, bőven volt rá időm, hogy előkészítsem.

Időközben a klub elnöke eljött hozzám Balassagyarmatra, megbeszélni velem a műsort, megegyeztünk a részletekben. Megbeszéltük, hogy az anyagban hivatkozott verseimet részben én mondom el, s vállalkozott rá, hogy néhány vers elmondására felkér versmondókat.

A klub helyiségének befogadóképessége kicsi, ezért a város kultúrházának konferencia-termét kérte el erre az alkalomra, ahol minden felszerelés-kellék, rendelkezésre áll.

Ez után már csak az anyagom kidolgozásán kellett fáradoznom, hogy időben, megfelelő tartalommal készüljön el, s beférjen a megbeszéltek kb. egy órába.

Rohamléptekkel közeledett az idő. Néha kicsit izgultam, az anyag is rendben volt már, s amikor időm engedte, szinte naponta átolvastam, javígtattam rajta, kiválasztottam a versekből néhányat, s beillesztettem a megfelelő helyekre.

Úgy éreztem, kész a nagy mű s az időpontra is összpontosítottam, nem akartam túl hosszúvá nyújtani, nehogy megunja majd a közönség. Eljött a nagy nap. Kocsival jöttek értem, út közben beszélgetve említést tettem arra, hogy a megyében fekvő szülőfalumból is jönnek vendégek, s amikor megemlítettem egyikük nevét, az elnöknő meglepődve válaszolt, akivel köztünk már baráti viszony alakult ki: - Jaj, de jó, hiszen őt ismerem, igaz, nagyon régen találkoztunk, ugyanis a középiskolában osztálytársak voltunk!

Örült hírnek, s amikor megérkeztünk, és gyülekeztek a vendégek, kölcsönös volt az öröm, Lányom is megérkezett Budapestről; jó volt vele találkozni.

A terem zsúfolásig megtelt, középiskolások ültek a hátsó sorokban. Elsötétedett a nézőtér.

*

Elsötétedett a nézőtér, mély csend lett a teremben, mindenki várakozással figyelt.

Tóth J Gyuláné elnök köszöntőjével kezdődött az ünnepség, aki méltatta József Attila költészetét, beszélt a

költő életéről és munkásságáról, s elmondta, hogy a klubban minden évben megemlékeznek róla.

Kedvesen érintette a megjelenteket, amikor felkérte a hallgatóságot, hogy együtt mondják vele a **Mama** című verset.

A megjelentek tapsal köszönték meg az elhangzottakat, Bemutatott engem („a nap díszvendégét FINTA KATA író- és költőt!”) és leányát, vendégeket Kisbárkány alpolgármesterét, Luca Sándort és kedves feleségét.

Bejelentette, hogy a verseket Jeszenszky Klaudia Közgazdasági és K.Szk. iskola növendéke és György Rebeka a Tagintézmény növendéke felváltva fogja előadni.

Dr. Diósiné Taracsák Judit *(lásd a képen)* Finta Kata szonettjével köszöntötte az ünneplőket:

Remény

Balassagyarmat, 2011. augusztus 18.

Egy kicsiny falucskában: Kisbárkányban
Cserhát hegylánc lábánál születtem,
tanítóék második gyermeke voltam,
ifjú éveim örömben töltöttem,

ahol zárt világban éreztem magam,
egyedül éltem a sokadalomban,
s nem tudtam áttörni a burkolatom,
szebb jövőt nem (csak) magamnak akartam!

Maradtak óhajok a gondolatok,
hiába minden, nem jöttek szebb napok,
azt hittem, mindig bezárva maradok,

ezért forró vágyaim megmaradnak.
*Erős vagyok, bízom az Istenben,
és a szebb jövőben reménykedem!*

Ezt követően elnök felkért, mondjam el az ünnepi beszédem.

Elfoglaltam helyem a pódiumon, ott volt előkészítve a mikrofon, s egy pohár víz. Engedelmet kértem, hogy állapotom miatt ülve mondhassam el, amivel készültem.

Kedves Megjelentek!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Kedves Ifjúság-középiskolás diákok!

Meghatottsággal vegyes érzéssel fogadtam, mikor a Klub kedves vezetője megtisztelt azzal és felkért, hogy a Költészet Napja tiszteletére beszéljek szerény írói- és költői munkásságomról; kérte, hozzak ízelítőt a verseimből, mivel Nógrád megyében élek – s fiatal munkás éveimet itt kezdtem, Salgótarjában.

Teljes nevem: Németiné Finta Katalin, irodalmi célra lánykori, Finta Kata nevemet használom.

Nem vagyok a szavak embere, inkább írásban fejezem ki magam, ezért engedjék meg, hogy felolvassam, amivel készültem.

Magamról röviden: Nem volt könnyű életem, bár vidéken töltött gyermekoromból csak a szépre emlékezem... hiszen az élet terheit szüleim viselték. Kézügyességem, rajz- és kézimunkáknál tanúsított tehetségem miatt művészeti pályára készültem, azonban a sors közbelépett. Be sem fejeztem iskoláimat, amikor jött a háború, nehéz idők következtek, s én főiskola helyett munkát vállaltam, hogy legalább magam ellássam, és segíteni tudjak szüleimen is, mivel Erdélyből való menekülésünk idején minden anyagi javunk odaveszett. A menekülteket szállító szerelvényről út közben lekapcsolták a teherszállítmányt, ahová feladtuk értékeinket.

A nehéz időkre jellemző, hogy szüleim is csak nyugdíjas korukban tudták az elveszett otthonot újra felépíteni a Balaton mellett. Az új családi otthonról később verset írtam.

2008. szeptember 8-án, a vonatban készült, amikor Szigliget felé vonattal utaztam át Balatonkenese-Üdülőtelep állomásán, megláttam a hegy tetején álló házat, akkor ötlött fel bennem, hogy verset írok róla: kérem, hallgassák meg (a verset én mondtam el).

A balatoni ház...

Gondolatom a múltba visszazáll
oda, ahol dombtetőn állt a ház.
Nézem a megkopott fényképeket,
sorban kattintgatom a gépemet.

Szemem egyikről a másikra téved:
szüleim a ház előtt egy padon ülnek,
apám olvas, könyvet tart kezében,
anyám mellette kötöget csendesen.

Körülöttük a kert csupa virág:
írisz-rózsa és margaréta nyílik.
Nyugodt nyári délután... és madár
dalol mellettük – a nagy diófán.

Apámat látom egy kopott képen,
a ház alapját ássa, mély árok szélén,
fáradtan, ásóval kezében áll,
megtörli verejtékező homlokát...

Az építkezés előtt készült képen
nagy gödör tetején a három bátyám
– a ház alapját ássa, kemény munkával –,
ahol majd a családi otthon áll.

Egy kattintás a gépen: szüleim
a csodás tájban gyönyörködnek,
ahonnan a Balaton felszíne
Badacsonyig látszik tiszta időben.

Színes fotón a nagyszülők állnak,
körülttük mosolygó unokákkal,
nyakukba akasztott úszógumival,
megpakolva nagy csomagokkal...

Kedves emlékeim élednek újra:
a felső kertben készült fotókon
vidám társaságot örökítettek meg
egy délutáni szalonnasütésen...

Apám a lépcsőzetesre kialakított
kertjében termett borral kínálja a
felőtt vendégeket. Váltom a gépet...
s mennyi kedves emlék jelenik meg:

Balaton-parti strandon unokákkal...
hajó fedélzetén a nagycsalád...
vidám játék a homokozóban.
Másik képen fűben ugráló béka...

aztán egy kislány keserves sírása...
a tó vizén az Ezüsthíd csillogása...
alkonyati Aranyhíd ragyogása...
Óh, boldog mosolyok, vidám napok!

Aztán ők elmentek... elárvult az
otthonunk... Nagy bánatomra a ház
már nem a miénk. A másik képen
törölgetem szememből a könnyet,

s ha arra visz az utam, mindig
síratom a drága jó szüleimet,
az elárvult, meleg családi fészket,
s az örökké fájó szép emlékeimet...

A hálás közönség tapssal fogadta, s folytattam a
beszédem.

A háborús nehézségek miatt tanulmányaim megszakadtak, Salgótarjában kezdtem munkás éveimet, itt fejeztem be középiskolai tanulmányaimat. Hat évig éltem itt, súlyos és nehéz évek alatt, mivel a megélhetésért kellett küzdenem. Mégis, sok kedves emlék köt a városhoz.

Akkor is válságos helyzetben éltünk, lerombolt hazánkat kellett újjáépíteni! Több helyen, majd az Acélgárban dolgoztam, később, amikor férjhez mentem (és messzire költöztem a gyártól), egy nagyállomáshoz közeli nagykereskedelmi cégnél alkalmaztak.

Amikor a cég egyesült a Balassagyarmaton működő társvállalatával, oda költözött, s engem átvettek; a kötbéres ügyek intézésével bíztak meg, mivel három évig jogot is tanultam.

1952-től élek a szép múlttal rendelkező városban, ahol híres nagyjaink közül sokan éltek és járták az utcákat.

Nem akarok felsorolásba kezdeni, mivel ahhoz több idő kellene, csak néhányukat említem meg: Madách Imre, Mikszáth Kálmán és Rózsahegyi Kálmán zeneszerző neve a városhoz fűződik, aki Balassagyarmaton született. Szabó Lőrinc pedig gyermekkorában élt a városban, és sok versében emlékezett meg azokról az időkről. A házat ahol lakott, emléktáblával jelölték meg. Azt írja

Tündérváros c. versében:

„Balassagyarmat – óh, hogy szeretem!
Legszebb ott volt fiatalon életem,
Ott nem bántott talán még semmi se
S ha bántott, rögtön gyógyult a sebe.”

Első lakásomban hat évig éltem, abban a házban, ahol valamikor Petőfi Sándor két ízben is megszállt, amikor a városban járt (a ház abban az időben szálloda volt). Nem sorolom tovább...

1952-ben költöztem a városba, s a cégtől a Városi Tanácshoz kerültem, hosszú ideig dolgoztam a városházán, s Titkárság vezetőjeként mentem nyugdíjba.

Házasságom nem volt sikeres, magam neveltem föl három gyermekemet. Néhány szó a családomról:

Legidősebb fiam elektro-mérnök-informatikus. Egy unokával ajándékoztak meg, aki szintén híradástechnikával foglalkozik; jelenleg Németországban él családjával és két dédunokámat nevelik.

Lányom Budapesten él, az Idegsebészeti Klinikán, többdiplomás rtg. asszisztens, két gyermeke született: idősebb fiú is elektromérnök, már állásban van, testvére a lány-unokám, a negyedik egyetemi évét végzi, művészettörténetet tanul.

Harmadik gyermekem Down-szindrómával született fiú, tehetségesen rajzol, filctollakkal készített képei már többször voltak kiállítva. Azonban élete végéig gondozásra szorul. (Hoztam a képeiből, kérem, tekintsék meg azokat, s válogassanak is belőle.)

Nehéz, gondokkal teli életem végigkísérték Ady Endre, **Az Úr érkezése c.** költeményének sorai:

„Mikor elhagytak, amikor a lelkem roskadozva vittem, csöndesen és váratlanul átölelt az Isten.”

A vers mély gondolata gyakran szerepel diákkorom óta vezetett naplóim, majd az utána következő években készült novelláim és regények sorai közt. Mert hittem

varázserejű szavaiban, sokszor imádságként idéztem fel magamban, s éreztem, hogy a Teremtő nekem a nehéz, kilátástalan helyzetekben erőt ad és mindig segít kijutni a gondokból.

Amikor nyugdíjba mentem, kicsit föllélegeztem. Igyekeztem rendbe tenni magam körül mindent, elsősorban a lelkivilágomat. Korábban nemigen jutott időm arra, hiszen irodai elfoglaltságom és a gyermekeimről való gondoskodás teljesen lefoglalt.

Egy könyvből elsajátítottam az agykontrollt és naponta, végeztem az előírt gyakorlatokat. Segített, ha gondokkal kellett megküzdenem.

Életem folyamán kevés alkalom nyílt arra, hogy kedvteléseimnek hódoljak. Amikor gyermekeim kirepültek a családi fészekből, és egyedül maradtam, első ténykedésem volt otthonomat az egyedüllétre átrendezni. Lakásomat tataroztattam, bútorokat cseréltem, könyveimnek polcokat rendeltem, csoportosítottam és átrendeztem írók szerint, katalógust készítettem, hogy könnyen hozzáférjek minden darabjához.

Amikor vége lett a tatarozásnak, sorban behordtam a dobozokat az erkélyről, hetekig tartott átnézni a tartalmukat, rendezgettem, helyre raktam mindent, kiselejteztem a fölösleges lim-lomot.

...s közben eszembe jutott *1944. szeptember 10.*, amikor Marosvásárhelyen ebéd után végső búcsúcsút vetünk otthonunktól, ahol feledhetetlen négy évet töltöttünk békés családi körben.

Felidéződött bennem, hogy a kis bőröndben fotóimmal és naplóimmal-, imakönyvvel- emlékeimmel, s váltás ruhával szomorúan ballagtam az állomás felé. Éreztem: vége a gondtalan diákéveknek.

Életem legszomorúbb napját éltem meg, amikor az utolsó menekülteket szállító vonatszerelvényre főlészálltam.

Fiatal létemre akkor lettem nagykorú.

Csodával határos, hogy miközben a család minden vagyona odaveszett, a naplók és féltett kincseim, a zavaros időket átvészelve – épségben megmaradtak.

Ennek köszönhetően tudtam megörökíteni fiatalságom szép emlékei mellett a háború borzalmait, mert a front alatt is, az ablaktalan, hideg szobában hasalva rögzítettem naplómba a drámai eseményeket.

Sok év után találtam rá a gondosan elrejtett naplókra, fényképekre, levelekre, egy csomó ifjúkori emlékre.

A lakás tatarozása után kezdtem csoportosítani a fényképeket, olvasni a naplókat, s elmerengtem fiatal életem emlékein...

Képzeljének el négy aprókockás vaskos füzetet, ami több mint 700 oldalt rejt magában... az elsőt gyorsírással írtam, a többbit tintával, apró betűkkel...

Azonnal felötlött bennem, hogy kincsre bukkantam!

Mindezt fél évszázad távlatában kissé halványan, de olyan jó állapotban találtam, hogy minden tintával írott betűje és sztenogramja jól olvasható. Minél tovább lapozgattam, éreztem: micsoda kincshez jutottam azokból az időkből, amikor hazánk határainál már fegyverek ropogtak és folyt a gyilkos háború...

Erdélyben a Háromszék megyei Páván, a történelmi Magyarország délkeleti csücskén írtam az első naplót, ahol az én drága nagymamám élt, ahol az iskolai szünetekben sokszor megfordultam.

Felolvasom a verset, amit 2009-ben írtam.

Nagymamára emlékezem

Emlékezem, még kislánykoromban
szünidőkben nála nyaraltam.
Nagymamám már nagyon idősen
állt az udvarban szálfegyenesen.

Kedves mosollyal várt engem,
nagy tál epret tartott kezében,
ősz haja lobogott a szélben,
hosszú ruhában tipegett elém.

Hozzá mindig örömmel utaztam,
füstöt eregető hosszú vonatban
kanyarogva a fenyőfák között,
az ablakban állva ábrándoztam.

Bámultam a csodás erdélyi tájat,
az égig felnyúló fenyőfákat,
élvezettel szívtam magamba
a sűrű erdő ózondús illatát.

Boldogságom nem tartott sokáig,
közeledett a front a határhoz.
Rokonoktól búcsúznunk kellett,
elhagyni kedves otthonunkat.

Édes jó nagyanyám karjába zárt
fülembé suttogetta: utoljára lát.
Háború zord szele kegyetlenül
nagyon messzire tőle elsodort.

A jövődölése beteljesedett:
többé engem nem ölelhetett.
Nemsokára postás hozta a hírt:
Ő elment örökre; ott nyugszik

a havasok aljában, Páva község
temetőjében, fenyőfák tövében
őseink mellett alussza örök álmát,
s az égi mezőkről tekint le ránk.
(Taps.)

Első naplómát kis jegyzetfüzetbe gyorsírással írtam, majd Marosvásárhelyen a középiskolai éveim örömbánatát örökítettem meg a következő naplókban. Később sem hagytam föl a naplóírással, hosszú éveig, még a front zűr-zavaros napjaiban is lejegyeztem minden fontosnak tartott eseményt.

Nógrád megyei szülőfaluban, ahol édesapám 20 évig tanított, ott húzódtunk meg front idején, s kitört ablakok mellett is róttam a sorokat, miközben körülöttem ágyúgolyók, aknák, különféle gyilkos lövedékek röpködtek szanaszét... Így sikerült a 20. századi történelem jelentős szakaszát megörökítenem, a körülöttem történő eseményeket szinte naponként rögzítve. Rendkívül érdekes, időnként tragikus történelmi eseményeknek lettem tanúja.

Szülőfalumról több verset is írtam. Hallgassák meg, elmondom az egyiket:

Szülőfalum

Kisbárkányban, 2009. október 8-án írtam.

Ott születtem, s éltem kisgyermekként,
kedves emlékek most is bennem élnek.
Sok év telt el, mióta nem jártam ott,
azóta annyi minden megváltozott...

A patakon túl nyíló új utcában,
már épültek – emeletes házak,
a korábbiaknál sokkal szebbek,
de nekem nem kedvesebbek.

Fenn a dombtetőn, a temetőnél
egy kicsiny templomot emeltek;
ajtaját bezárva találtuk, ezért
a rács előtt mondtuk el imánkat.

Szülőházamat már nem találtam,
a helyén csak álltam meghatottan.
Ott volt régen az iskola, mellette
tanító-lakás, ahol világra jöttem.

Az ódon falait az enyészet rég'
elemésztette, ezért lebontották;
kívülem nem is hiányzik másnak,
csak én állok ott némán, meghatottan.

Eszembe jutott a gyermekorom,
amikor még olyan boldog voltam,
felvillannak bennem az emlékek,
melyek ma is kincsei életemnek.

Szemem előtt a régi falut látom,
ahogy kinéztem a ház ablakán,
csodálatos látvány tárult elém...
Ábrándozva néztem a kék eget,

az Égen futó báránnyelűket,
borús égen sötétlő fellegeket,
messzi távolban hosszan elnyúló,
s egymás mögött elbúvó hegyeket.

Ahol a házzal szemben sorakozva
a Mátra nyúlványai tornyosulnak,
kék-zöld árnyalatokban pompáznak
gondolataim oda visszaszállnak,

oda, ahol megláttam a napvilágot,
'hol kiskoromban oly' boldog voltam,
abba' a házba', ahol megszülettem,
s ahová most is, mindig visszavágyom.

(Közben, amíg mondtam a verset, rátekintettem a
Kisbárkányból érkezett vendégekre, s láttam rajtuk a
meghatottságot.)

Visszatérve a lakás felújításához, első dolgom volt a naplókat gépírásba áttenni. A gyorsírással írt naplóval kezdtem. Utána időrendben vettem a többi; legalább 700 oldal lett sűrű sorokkal gépelve, mire befejeztem.

A szöveg rendezését hagyományos módon kezdtem összeállítani; a gépelt oldalakat ollóval elvagdostam té-mák szerint, majd egymás mellé illesztettem az egybeillő részeket.

Fiam meglátogatott és látva, micsoda nagy munkába kezdtem, elhozta a számítógépét, s javasolta, próbálkozzam azzal megbarátkozni... Talán mondanom se kell, előbb tiltakoztam: már megszoktam az írógépet, hiszen tizennégy éves koromban tanultam meg azon úgynevezett „vakírással” dolgozni. Nekem nehéz lenne a bonyolult, számomra ismeretlen masinával boldogulnom. Ő kitarón bátorított, erősítette, hogy mennyire megkönnyí-tené a dolgomat, ha megpróbálnám.

Engem mindig érdekelték az új találmányok, hiszen a háztartásban már akkor is sok gép segítette a háziasszo-nyok munkáját. Addig győzködött, amíg megpróbáltam.

Így történt, hogy nyugdíjas koromban kezdtem a számítógép rejtelseinek megismeréséhez.

A takarítás, rendezgetés alatt saját emlékeim mellett előkerült Apukám legutóbb kiadott, hosszú évek alatt el-rongyolódott verseskötete, amit Marosvásárhelyen adott ki. Sorban kezdtem leírni belőle apám gyönyörű hazafias verseit.

Kérem, hallgassák meg édesapám: Finta István versét, melyet 1921. évben írt Kisbárkányban, ahol 20 évig tanított a 6-osztályos általános iskolában.

Házam... Hazám...

Hó-koronázta bércek alatt
Csörgedező ér partjainál
Fenyvesek alján, völgynek ölén
Roskadozó vén épület áll.

Csak pici kunyhó, nem palota;
Már moha lepte, rossz a tető,
Néhol a zöld fák ágai közt
Zöldzsalus ablak villan elő.

Égre törő fák háttereként
Ködbe enyészik távoli hegy,
Völgyet övezve zárja a tért;
Erre is látszik, arra is egy.

Zöldell a fű a tér közepén
Tarka virágja illatot ont.
Kis pad a szélén, karja is áll,
Melyet a repkény ága befont.

Itt szabadabban száll a madár,
Zeng a víg ének, csattog a dal;
Áldja az Istent a csalogány,
Melyet bokrok árnya takar.

Fönt a magasban kört kör után
Ír le a légnak szárnyas ura.
Sziklafokán rak fészket a sas;
Ellene föl nem juthat oda.

Ott a pataknál őzike jön,
Várja a pázsit, jó legelő;
Retten a zajtól, tisztul a tér,
Hogyha a mackó cammog elő.

Néma a környék, emberi hang,
Lárma a csendet nem töri meg;
Pásztor, ha néha erre halad,
Döbben a lelke, szíve remeg.

Szent ez a kis völgy, templom a tér;
Szent az a hajlék, ősi tanyám;
Csak pici kunyhó, nem palota:
Szent, aki lakja, édesanyám. –

Messzire elvert onnan a sors;
Látom-e még őt, vagy sohasem?
Vándorok ajka jajra szokott,
Fenyvesek alján könnyes a szem.

Távoli bércek, hegyek alatt
Szenved az ősföld, jajszava száll;
Sóhaj imája, hangja panasz,
Égre kiáltnak kínjai már.

Múlnak az évek, illan a perc,
Csüggedezésre nincsen idő:
Újra derült lesz s kék lesz egünk;
Nagy vala múltunk, szebb a jövő.

Fenyvesek alján, völgynek ölén
Vár pici házam, vár az anyám:
Életem érted áldozom én,
Csak te szabad légy drága hazám!

** **

A verseket tapsivar követte, édesapám költeménye különösen tetszett a hálás közönségnek. Addig kicsit kifújhattam magam.

Mondhatom, nem volt könnyű dolgom minden előtanulmány nélkül megszokni az okos számítógépet. Viszont megcsodáltam, mennyi mindent lehet rajta csinálni, ami valóban megkönnyíti az írásbeli munkát.

De hogy eleinte miket műveltem én szegény géppel... az is megér néhány mondatot. Fiam egyszer csendesen

megjegyezte: – *Anyukám! Különös érzékkel tudod rongálni a számítógépet!*

Az biztos, hogy nekem se volt könnyű átállni írógép után, és mégis, ha már belefogtam, kitartóan gyakoroltam rajta, könyveket tanulmányoztam és érdeklődtem, ha megakadtam. Végül beláttam, hogy valóban jobb vele dolgozni, mint a hagyományos írógépen, de nagyon kellett vigyáznom, nehogy valamelyik billentyű mellé üssek, mivel az szörnyű bonyodalmat okozhat...

Nem telt el hosszú idő, mikor az írógépeimet elajándékoztam. Ugyanis amikor nyugdíjba mentem, két írógépet is vásároltam gondolván: furcsa lenne az életem nélkülük...

Ahol életem folyamán dolgoztam, mindenütt nagy hasznát vettem annak, hogy még diákkoromban – tanultam meg gépelni. Mindenütt fölfedezték, hogy jó íráskészséggel áldott meg a Teremtő, diákkoromban tanárain megelégedésére fogalmaztam az írásbeli dolgozatokat. A családi környezet is hozzájárult a könyvek szeretetéhez, ahol mindenki olvasott.

Megérlelődött bennem az elhatározás: nem hagyhatom veszendőbe, ami az ölembe pottyant. Megörökítettem, átírtam számítógépbe az írógéppel már leírt naplók rengeteg szövegét, változás nélkül.

A városi könyvtárt látogatva, megakadt szemem egy pályázati felhíváson. Három kategóriában hirdették meg, ötoldalas prózai műveket lehetett beküldeni. Igaz, nekem új volt minden: a számítógép, pályázati feltételek, mégis megpróbáltam.

Négy pályaművet küldtem be. Persze, nem nyertem, hiszen, ahová pályáztam, világméretekre kiterjedő magazin, ahová nyilván híres írók is benyújtották műveiket, – mégsem bántam meg.

Ez indított arra, hogy saját kedvteléseimre később átdolgozzam mind a négy művet, s igazítsak, szépítsek rajtuk. Elértem, hogy mostani formában már inkább pályázatra érettek, mint akkor, mikor papírra vettem.

A naplókban rögzített eseményekből sok novellát-történetet-mesét írtam, majd nekifogtam rövidebb-hosszabb kisregény összeállításához, végül családom számára **Életem regénye** összeállításához.

Arra gondoltam: úgyse tudok gyermekeimnek kellő részletességgel beszélni azokról az időkről, amiket átéltem a hosszú évek alatt. Eszembe jutott egy nemrég' olvasott könyv mondata, s én is rájöttem, hogy az életben mindig kevés idő jut a legfontosabb dolgokra, amelyeket nem szabad feledésre ítélni. Arra gondoltam: ha nem lehettem művész – amiről ifjú koromban ábrándoztam, akire büszkék lehetnek utódaim, ha nem tudok anyagi értéket hagyni rájuk, legalább ez maradjon örökül számukra.

Szerettem volna, ha írásaimból megismerik az életemet, s ne csak tankönyvekből a 20. századi történelem egy darabkáját; lássák, milyen volt az életem, s azért, hogy én se vesszek bele a jeltelen semmibe...

Egyetértek az íróval:

„az el nem beszélt élet, vagyis az élet, amelyet pusztán megélsz, de nem beszélsz el újra és újra magadnak és esetleg másoknak, az nem is igazán élet.” (Az idézetet Hankiss Elemér Idegen világban c. művéből vettem át.)

Nem vállalkoztam könnyű feladatra, mert ilyen nagy terjedelmű írásba addig még sosem fogtam. Azt se tudtam, hogy kell hozzákezdeni egy regény írásához.

Mindig szerettem irogatni, de eddig ilyesmi – regényírás... – eszembe se jutott, persze, időm sem engedte.

És akkor rájöttem, hogy szeretek írni és írni, mindent leírni, ami körülöttem zajlik. Ahogy haladtam, és szaporodtak a sorok, majd az oldalak, éreztem, hogy egy ember élete valóban sokkal fantasztikusabb lehet, mint bármilyen más kitalált történet.

Szabadidőmet azzal töltöttem, hogy folytattam a regényt, javítottam, formáztam. Élveztem, hogy elkészült belőle 10-20, majd 100 és több száz oldal...

Mint kezdő számítógépes, nem értettem kellőképpen a formázáshoz, csak egyszerűen leírtam az egyes részeket. Ezért fiam, a számítógép könyvtárában létrehozott nekem egy mappát, melynek segítségével egységesen lehet formázni a művet. Ellátta tartalomjegyzékkel; így a több-száz oldalas műben könnyen tudtam keresgélni, tetszés szerint ugrálhattam egyik fejezetből a másikba, ha módosítani akartam benne valamit.

Eszembe jutott, hogy a számítógép könyvtárában jó lenne rendet teremteni. Azzal még nem voltam tisztában, hogyan kell könnyen máshová biztonságosan átpakolni az egyes anyagokat. S az igazat megvallva, szégyelltem mindig kérdezősködni, ezért magam nekiláttam a munkának.

Eleinte rendben ment minden, több mappát máshova tettem át. Haladtam addig, amíg a legnagyobb munkához, a regényhez értem.

Ott ugyanazt az eljárást alkalmaztam, mint máshol, hogy az egér mutatójával egyszerűen máshová áthúzom, de sajna' – út közben az egész anyag egy pillanat alatt elszállt...

De ezt úgy eltüntettem, hogy a fiam se tudta elővárásolni... persze, erről csak később szóltam neki. Legszívesebben sírva fakadtam volna a csodálatosan elké-

szített, kész, óriási munka elvesztése miatt, hiszen akkor már fejezetekre bontva teljesen készen állt a nagyregény első része...

Napokig fájlaltam és gyászoltam munkám eltűnését, aztán beláttam, hogy ez sehová nem vezet, valamit ki kell találnom. Még szerencse, hogy megvolt a legelső, nyers összeállítás nyomtatásban, mert a gépben lévő első anyagot töröltem még akkor, amikor átstilizáltam a szöveget.

Ezért előről kellett kezdenem a munkát. Ebből a nyers példányból újra leírtam a rengeteg anyagot, majd ismét elkezdtem kiegészíteni a sok-száz oldalt, annak minden betűjét át kellett olvasni, kijavítani, – nem is egyszer.

Amikor újraolvastam a sorokat, eszembe jutottak a betoldások, amit kifelejtettem belőle. Egyes helyeken megálltam és kezdtem beírni a hiányzó szöveget, – már szinte kívülről tudtam az egész anyagot.

Legalább egy hónapig tartó, megfeszített munkát jelentett az egyeztetés, az újraformázás.

Akkor kezdtem megérteni fiam intelmeit, hogy mindig **menteni kell** az anyagot. Eddig ezt úgy értelmeztem, hogy egy oldalon többször megnyomom a *mentés gombot*. Most már megtanultam, hogy ez nem elég, hanem minden munkát külön lemezre kell menteni! Akkor még floppykra mentettük az anyagot.

Az újonnan átdolgozott regényrészt egyéb anyaggal együtt lemezekre mentettem. Ugyanis nemsokára a gép meghibásodott és **minden rajta lévő anyag elveszett...** Jó, hogy a sok anyagot átmentettem lemezekre, mivel azokat egyszerűen csak rá kellett telepíteni a megjavított számítógépre.

Korom ellenére jelentkeztem a könyvtárban szervezett *számítógépes tanfolyamra*, hogy bővítssem az addig magánszorgalomból tanultakat, tökéletesítsem az Internet-kezelést, s az elektronikus levelek írásához se kelljen mások segítségét kérnem.

Amikor elkészültem a naplók feldolgozásával, utána az összegyűjtött korabeli emlékeim, levelek-iratok és dokumentumok alapján kezdtem a regény folytatásához.

És jöttek az emlékek, gondolatok, alig győztem leírni az emlékezetemben felbukkanó eseményeket. Regényem már több kötet terjedelműre dagadt. Végül 2011-ben *14 kötetre osztva, minden fejezetét sikerült föltenni a világhálóra*.

2000-ben kezdtem számítógépen dolgozni, s nem-sokára ott tartottam, hogy a nagyregényen túl kiadásra készen várt több kisregény, sok novella, állattörténet, mese, úti-kaland, újságcikk, amelyekből több kötetet állíthattam össze.

Addig leginkább prózáírással foglalkoztam, az **első versemet 2002-ben írtam**, Zsuzsának ajánlottam, mivel olvastam egy szomorú versét. Kérem, hallgassák meg.

(Elmondtam a verset.)

Vigasztaló szavak

Zsuzsának ajánlva

2002. május 16.

Mikor olvasom szomorú soraid
szívem megtelik irántad részvéttel.

Kérdem magamtól és Tőled:

mért adod föl miden reményed?

Hisz' az élet telve minden széppel,
nézz körül gondosan, hittel és reménnyel.

Mosollyal, ha lépdelsz göröngyös utadon
mindenki meglásd, örömmel fogad,

szomorúságod utána örökre elmarad.
Számodra is tartogat sorsod még örömet,
csak vedd észre; ne figyelj a múltat.
Nézz mindig előre, s feledd el a rosszat!
Ha esténként fáradtan megpihensz,
majd magadban mondd imád,
boldogság tölt el, szívedben érzed:
lám, ez a nap is szép volt!
Hidd el, álmod így szebb lesz,
belátod, érdemes még élned!

A következő versem még váratott magára, két év után, 2004-ben született. (Ez is saját tolmácsolásomban hangzott el.)

Metrón

2004. június 29.

Budapesten jártam, utaztam a metrón
elmélázva néztem borongós arcokat,
amint velem szemben jönnek, jönnek,
de sosem mosolyognak...
Miért olyan borús mindnek tekintete?
Tán' senkinek sincs semmiben öröme?
– Miért, tán' temet mindenki?
Látom a tömeget, ahogy özönlenek
lefelé a lépcsőn, arcán mindnek
bánat ül, mélán néznek a semmibe...
Csak egyet látnék köztük mosolygón!
Tán' ettől másoknak is földerülne
lelke, egész napja mindenkinek
– sokkal jobban menne.
Nem vagyok gazdag, csak magyar nyugdíjas.
Nincs kincsem-pénzem, annál több a gondom,
mégis úgy élek én: az örömet keresem.
Ha nem lelem, gondjaim úgyis maradnak,
csak ne tartsanak fogva,
kinek kell a bánat?

– Szállj, el tőlem gyorsan te búbánat!
Temetni akkor kell, ha meghal valaki,
akkor sírjunk, ha elment tőlünk
örökre, kit nagyon szerettünk,
aki jó volt hozzánk,
annak elvesztését illendő siratnunk.
Sírjunk akkor, ha szívünk telve bánattal,
mikor fáj a lelkünk, kicsordul könnyünk.
Jó lenne, ha utcán, metrón a sok ember
derült szívvel, arcán mosollyal járna.
Akkor földerülne másoknak is lelke,
ha mindenki érezné a szépet és jót
emberben, madárban,
harmatos fűszálban, virágban,
– zenében, dalban és gyermekkacagásban.
Más lenne a világ, körülöttünk:
megszépülne minden, és
jobban menne munkánk,
meglelnénk a szépet; derús életünk
vonzaná a jót, a könnyebb létet.
Jobb lenne a világ körülöttünk,
s mindig volna, aminek örülhetünk...

Én is, mint sokan, ún. szabadvers-formában kezdtem verseket írni, de igyekeztem újból lapozgatni a verstant, hogy áttérhessek a formázott, szabályos versek írására. Utóbbi években megbarátkoztam a nem könnyű, de nagyon tetszetős szonettek írásával, s a legutóbbi verseskötetem valamennyi verse szonettből áll.

Számomra nem látszott könnyű feladatnak a versírás, s ezzel nem tudok versenyre kelni kedves édesapám gyönyörű, verstani szempontból szabályosan megírt verseivel, – mégis megpróbáltam, mivel tanulni sosem késő.

Teltek az évek, s én szorgalmasan dolgoztam.

Az ölembe pottyant anyagot e század első évtizede alatt, sorban feldolgoztam.

Először a Pápán működő, Boldog Jövők Alapítvány által kiírt irodalmi pályázatokon vettem részt. 2004 szeptemberében három beküldött novellámmal, pénzjutalommal járó ELSŐ DÍJAT nyertem, Pápán ünnepélyes keretek között vettem át a díjat.

Ösztönzőleg hatott rám, hogy utána ott, és máshol is nyertem díjakat, köztük első, második és harmadikat és több különdíjat is. Az íróasztalom fölött nem férnek el az Oklevelek (20 fölött van). Egyes antológiákban a nyertes pályázatokat megjelentették nyomtatásban. Könyvespolcon sorakoznak a kötetek, amelyek mások anyaga mellett a saját verseim és novelláimat is tartalmazzák.

Évekig tagja voltam a helybeli Komjáthy íróklubnak, ahol minden évben kiadtak egy-egy kötetet, azokban megjelentek novelláim-verseim. Sajnos, a klub egy idő óta nem tart összejöveteleket.

A helybeli egyházi újságban is több versem jelent meg, általában ünnepek előtt küldtem be verseket.

2006-ban léptem be a **Napvilág Íróklubba**, ott számtalan novellám-versem jelent meg, barátokat, ismeretséget szereztem, sokan felkeresnek, akik olvassák írásaimat. Ennek kapcsán ismertem meg az Önök kedves elnök-nőjét is, aki gyakran látogat az íróklubba és ott találta meg az én verseimet.

Mivel a szöveges anyagom – versek nélkül – egy órát vett igénybe, az elnökkel történt megegyezés értelmében, pihenésként, mivel addig eléggé kiszáradt a torkom, az előre elküldött anyagomból választottak verseket, amelyeket két gimnazista kislány felváltva mondott el. Most kerül rá sor, a következő két verset ők tolmácsolták:

Egy anya estéje

Budapest, 2009. május 25.

Hazaérve még sok teendő vár rád:
Jó lenne pihenni, nehéz munka után,
de vacsorát kell főzni a családnak,
gyereket fektetni, ki tőled mesét vár.

Csak utána gondolhatsz pihenésre,
májusban kicsit kiülni jó lenne
virágos teraszra naplementét nézni,
behunyt szemmel akác illatát beszívni.

Miközben gyermeked betakargatod,
homlokát óvatosan megcsókolod,
töröd a fejed, mikor jön a postás:
megkapod-e a rég' várt jutalmad?

Hosszúnak mutatkozik az este,
szíved egészen reménytelve
töröd a fejed, számolsz, tervezel:
Holnapra gondod talán már nem lesz!

Csak utána hajthatod álomra fejed,
hogy egész napi fáradságod 'pihend.
Álmodban is csak azon jár az eszed,
mit kell másnapra otthon elvégezned?

Őszi estén

(2009. szeptember 8.)

Hervadni kezdnek már az őszi virágok,
a nap nem perzsel oly' forrón, mint nyár folyamán,
de esténként jól esik sétálni egyet a parkba'
majd fáradtan hazatérni a békés lakásba.
Közben a konyhában fények ragyognak,
láng lobog a serpenyő alatt, étel fő benne,

illatától éhesen ül asztal mellé a család,
s vidáman csevegve várják a vacsorát.
Lassan elkészül az étel, édesanyjuk bőven
mindenkinek nagykanállal oszt a tányérjába.
Jóízűen kanalazzák a finomságot,
utána gyorsan kérik már a repetát.
Lassan fogy az étel, mindenki jóllakik,
tömve pocakjuk, arcuk kipirul a lakomán.
Fáradtak, a legkisebb fiú nagyon álmos;
itt már a lefekvés ideje,
lassan elcsendesül a család.
Egyenként tisztálkodnak a fürdőszobában,
majd pizsamába bújva mondják el az esti imát,
szemük az álomtól lassan lecsukódik,
anyjuk homlokukra enyhe csókot lehelve
múlik el az őszi este, majd végre
ő is lepihenhet már!

** **

A Napvilág Íróklub ún. **DIGI-kötetek** megjelentetésére hívta fel a figyelmet, amire azonnal jelentkeztem, és két év alatt nyolc könyvem jelent meg elektronikus formában, köztük egy verseskötet, és a nagy port felvert Tűzdráma c. kötet; annak a tragikus eseménynek leírása, ami Balassagyarmaton történt, 1973-ban, aminek szemtanúja voltam. Könyveimet a Széchenyi Könyvtárnál is jegyzik, ott olvashatók.

Tagja vagyok a **Miskolci Irodalmi Rádió**nak, ahol évenként nyomtatott és hangos-könyvet jelentettek meg, köztük az én verseimmel-novelláimmal.

Kértek tőlem anyagot a 10 éves jubileumi kötethez, mellette hangos-könyvet adnak ki; ehhez küldtem be verseket, és meghívást kaptam jubileumi TV-interjúra, ami a Miskolci Rádióban fog elhangzani.

Az **IR** nyári táborokat szervezett, ahol én is részt vettem – fiammal együtt, aki színes filctollakkal gyönyörű képeket alkot. Így jutottam el egyik évben Szigligetre, ahol valamikor a híres író-elődeink, költők, festő- és más nagyságok alkottak és pihentek. Az ódon kastélyban emlékezetes napokat töltöttünk. Egyébként remek konyhájuk van.

Tagja vagyok a Feleségek.hu honlapnak, és a Cserhát Művészeti Körnek is, utóbbinál évente kétszer, színvonalas ünnepi fesztiválokat szerveznek, s pályázataimmal díjakat nyertem.

Egyetlen könyvem, egy novelláskötet jelent meg nyomtatott formában (címe: **Sokáig integettünk**).

A kortárs írók-költők sorsa nem idilli, mert szinte megfizethetetlen a kiadás, s a kiadók nem vállalnak részt a kötetek terjesztésében, mint korábban, amikor nem csak kinyomtatták, hanem terjesztették, értékesítették a kiadványokat, s a bevételből honorálták az írókat. Sajnos, a könyvek terjesztése ma nagyon nehéz.

Az írók és költők helyzetét magam is megörökítettem két versben, címük:

Álmodik a költő és Szegény poéta. A versek születésének története van:

2009 nyarán, Miskolctapolcán, az Irodalmi Rádió által szervezett nyári irodalmi táborban egymás alkotásait hallgattuk esténként, ezekre az előre rendelt versekkel-novellákkal készültünk.

Szerettem volna két versemet elmondani, azonban a program zsúfoltsága miatt kimaradt a műsorból, másokéval együtt, ami nagyon elszomorított, mert Miskolctapolcán írtam, a felolvasó estre.

Kérem, hallgassák meg a két verseimet.

Álmodik a költő

Miskolctapolca, 2009. augusztus 17-22.

Álmodik a költő – szeme még lezárva –
íróasztalnál ül – mint a valóságban,
s a gép monitorján verssorait látja.

Szeme lassan rebben, pirkad már a hajnal,
a költő érzéke és agysejtje hamar beindul,
s úgy ébred most is, álmaira gondol.

Ágyából fölkelve felhörpint egy kávét,
elmélázva nyitja ki a számítógépét,
s az íróasztala mellett elfoglalja helyét.

Ahogy szemüvegén a képernyőt nézi:
– mint álmában a sorok, ott is olyanok –
szavakból lesznek mondatok, majd verssorok.

Gondolatban szavak gyorsan előjönnek,
de nem nyugodnak – soraiból a költő,
mint a bűvész – szakaszt varázsol elő.

A költeményéből semmi nem hiányzik,
mivel a gondolatból versek születtek,
s elégedett, ha azok olvasóinak tetszenek.

és

Szegény poéta

Prózavers/humoros
2009. július 17-22.

Kinek nincsen munkája, lassan kiürül bukszája.
Csak a dohány marad neki,
maradékával a pipáját tömi.
Meggyújtja, és szívogatja, pöfékelve
a füstjét eregeti...

Pipa füstje gomolyog, rideg szobájában
elmerengve a füstkarikákat figyeli.
Dohányfüsttől agya már kiürült.
Lassan jó az alkonyat, így szegény poéta jövőjét
a füstkarikák elborítják.
Gondolkodik, mit tegyen?
Munkája-pénze nincsen.
Hoppá! – üt a homlokára, jó ötlet
villan át agyába,
hogy verseit felkínálja, gyorsan indul útjára.
De a költeményei se kiadójanak,
és másnak sem kellenek,
a versei árván, fiókjában hevernek.
Ezennel elvégeztetett!
De mit tehet egyebet?
Már indulhat koldulni, vagy kukát üríteni...
Dideregve ballag hát haza, a fűtetlen szobába,
ahol őt emberfia sem várja.
Lakása ajtajában csak hűséges kutyáját
és macskáját találja,
(ők is csak azért várják,)
mert étket kérnek tőle,
most is azért dörgölődznek
oly' szorgalmasan hozzája.

** **

Amikor a Napvilágnál kellő érdeklődés hiányában megszüntették a DIGI-kötetek kiadását, elhatároztam: nem hagyom a feledés homályába veszni a többi kész írásomat sem, hanem az Országos Széchényi Könyvtárnál sorban megjelentettem elektronikus formában, mivel azok nyomtatására nem tudtam a szükséges összeget előteremteni.

Mostanáig 33 alkotás olvasható a **www.mek.oszk.hu oldalán**. (Hoztam róla nyomtatványt, kérem, tekintsek meg!) A napokban kerül fel a 34. kötetem, amely egy

hármaskötetnek első része. A címe: Elmúlt idők 1. Álmodozom... Otthonom...

Időnként eszembe jut (s kérem, ne nevéssenek ki érte): ha mindazt nyomtatásban valamelyik Kiadó cég elvállalta volna a hagyományos szokások szerint terjeszteni is, ma már hírneves, és a bevételéből gazdag író lehetnék! **Sajnos, ez csak elképzelés...**

2002-ben írtam első versemet, 2004-ben kettőt, utána évenként egyre szaporodott a számuk, ma már nehéz megszámolni, de több mint 200 van készen.

Pályázatra beküldött költeményeim során a Batsányi Cserhát Művész Körtől 2009-ben **Art díjas költői címet** nyertem el, 2010-ben **Irodalmi Nívódíjban** részesítettek.

A következő versem is a díjnyertesek között volt (melyet a diákok közvetítettek).

Naplemente az Ipoly utcai fák fölött

2009. április 5.

Halad a Nap Nyugat felé
ajtóim előtt állva
csodálom a naplementét.
Mindig újabb képet látok
s elbűvölve nézem a
hegy felé kúszó napkorongot,
az Ipoly utcai fák fölött.

Most elindul lefelé lassan,
a perceket számlálom,
a napkorongot még egészben látom.
Sötétlő felleg borítja felső részét
benne napsugarak vibrálnak,
fölötte tarka színfoltok keretöznek
az Ipoly utcai fák fölött.

A napkorong egyre lejjebb ér,
alsó felét a fák eltakarják,
fölötte vígan kergetőznek a felhők.
Lassan csend borul a városra,
kigyúlnak az utcai lámpák;
a Nap fáradtan elbújik a hegy ölelő karjába
az lpoly utcai fák fölött.

A Nap halvány pírját nézem,
ami még visszanez utána –
a csend megpihen a fák tetején,
s én tovább csodálom a sötétedő tájat,
– mert láttam a csodát:
a mindig változó naplementét
az lpoly utcai fák fölött.

(2009. pályázaton e verssemel Art-díjas költői címet nyertem el. A kiadott díj a Batsányi-Cserhát Művész kör hitelesített, hivatalosan bejegyzett díja.)

**** ****

Szonettek írásával 2009-ben kezdtem próbálkozni. Eddig 25 szonettet írtam, köztük található több két-háromrészes, egyik ötrészes.

(A következőt is versmondók közvetítették):

A csend zenél

Szonett-duó

2010. október 15.

1.

Csodás ez a csend, amerre ballagok...
árnyas fák alatt rád tekint a Hold.
Csillagösvényen... rózsák tövében
árnyak közt bújva csak Téged látlak ott.

Hallod a zenét? Egy gitár húrja sír...
fák lombja között madár csicsereg...
csak Rád gondolok, s némán merengek,
már többet nem bír el e fájó szív.

Széllal száll hangod, mint galamb úgy suhan
puha fehér szárnyán fut képzeletem,
s holdfények táncával – lépteddel... halkan,

csillag fényében egy dalt üzensz nekem.
Mit súghat felém, tán szél a sóhajod?
Siess édesem... légy mindig énvelem.

2.

Mély csend mindenhol... csak a szél dalol...
Vagy talán a szíved dobbanása fél?
Csitt... rózsák tövében a csend beszél,
illatpára száll, ha feljött már a Hold.

Hárfák húrja zeng... Angyal száll ide lenn,
figyeld a csendben, mit mond a szívem,
Hajtsd ide a fejed, ne szólj semmit sem:
egy csodás varázslat, hidd el ezt nekem.

Csak halkan suttogjál, azt is megértem,
úgy ver a szívem, szép titkokat remél:
bújjál keblemre, mert te leszel enyém.

Jöjj hozzám, orgonaillat felém szállt,
lágy zene mellett hallgassuk a csendet
miénk lesz a világ mindörökre már...

** **

Aki szeret kortárs-irodalmat olvasni, kérem, nyissa meg
a Sz.könyvtár www.mek.oszk.hu honlapját, a kötetek közt
a 14 kötetre terjedő **Életem regénye**. Azokban olvashat-
ók az egykor művészi pályára készülő kislány reményei,

akit a sors más irányba terelt. Van benne öröm és bánat, szerelem és küzdelem, háború és borzalom, minden, ami előfordulhat egy hosszú élet éve alatt.

A naplószerű írás átível két világháborút, három rendszerváltást, három válságos időt, a mostani válság éveinek egyre nehezedő időszakát (a háborús éveket is válságok közé soroltam). A regény lapjai őrzik a két sikertelen házasságom nehézségeit, gyermekeim nevelése- és taníttatásának nehéz és szép éveit, utána a nyugdíjas idő örömeit-küzdelmeit kötöttem csokorba, részt vállalva kedves unokáim neveléséből.

Az Interneten olvasható négy verseskötetem; a Napvilágra föltett verseim legtöbbje sikerlistára került.

A könyvek borítólapjait (kettő kivételével) magam készítem, melynek fortélyait a már számítógép-, és elektromérnök unokám mutatta meg nekem.

Így lehet tanulni a fiataloktól!

Múlt év végén, városom részéről megtisztelésben részesültem, mivel a **Balassagyarmat jeles polgárai c. lexikonban** nevemet és irodalmi munkásságomat megörökítették.

Bemutatóját Budapesten (2011. szeptember 20-án) tartották a Duna-palotában. Gyermekeim-unokáim a bemutatóra elkísértek.

Legkedvesebb szórakozásom mindig az olvasás volt, most is az; a legnehezebb időkben is vásároltam a puha-fedeles olcsó könyveket.

Azonban be kell vallanom, hogy örömmel tölt el, ha nemcsak mások írásait olvashatom, hanem sajátomat is látom nyomtatott formában, vagy az Interneten, ahol ma már százak és ezrek olvassák munkáimat.

Azt is elmondhatom, hogy legjobb barátom a számítógép. Most is folyamatosan, naponta dolgozom rajta, jelenleg hármaskötet kiadásán fáradozom, és egy szakácskönyv munkálatait is megkezdtem.

Az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtár „polca”: www.mek.oszk.hu szakavatott csapata igazán mesterien készítik a köteteket, maximálisan állnak a kezdő írók és költők rendelkezésére önzetlenül, mindenféle segítséget ingyenesen megadva.

Elhoztam az egyetlen nyomtatásban megjelent novelláskötetem még meglévő példányait. Kérem, tekintsek meg, s akinek tetszik, jutányos áron vásárolhat belőle...

Válogattam még verseket, azonban az idő rövidsége miatt tudom, nincs rá mód, hogy meghallgassák.

Arra gondoltam, hogy majd más összejöveteleiken is meghallgathatják.

Végül kérem, ha türelmük engedi, hallgassák meg a **Hitvallás** című prózaversemet.

Idősebbek talán emlékeznek a korabeli Hiszekegy vers, ill. imára. Amikor én az elemi iskolába jártam, azzal kezdődött a nap, hogy elmondtuk:

„Hiszekegy

Hiszek egy Istenben

Hiszek egy hazában

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen.”

Új Magyar Hiszekegy (Prózavers)

Az én hitvallásom

2010. május 19.

Hiszek egy igazságos Istenben.

Hiszek benne, mert megteremtette a valamikor tejjel-mézzel folyó gyönyörű szép Nagy-Magyarországot; hiszem, hogy ezt Ő nem felejtí el!

Hiszek az egyetlen, bennünket befogadó Hazában, ahol fűzfák árnyékában patakok csordogálnak, vizüket nagy folyókba gyűjtve viszik tovább a tenger ölelő karjaiba...

A zöldellő lankákon és erdőkben őzikek és nyuszik futkosnak, fák ágain mókások ugrándoznak, madarak dalolnak és fészkelnek, s költik ki fiókáikat...

Ahol a tavakban ficáncoló halak élnek, a réteken tarka virágok nyílnak, a legelőkön hatalmasra nőtt, páratlan nagy, fehérszarvú magyar-marhacsordák legelésznek.

A Nagy-Magyar-Alföld hatalmas síkságain aranyló búzatáblák kalászeit lengeti a szellő, melengető napsugár érleli, s abból sütik a páratlanul finom kenyeret, amilyen sehol sincs a világon...

Nemzetünk hírneves tudósai világhírű találmányokkal ajándékozták meg az emberiséget.

Írók, költők és művészek különleges alkotásaikkal elismerést szereztek itthon és a nagyvilágban.

Munkásaink gyárakban és földeken szorgalmasan végzik fáradságos feladataikat.

Városokban és falvakban élő szegények-gazdagok, idősek és fiatalok valahányan áhítják a békességet, hogy munkájukat nyugalomban végezzék.

Ifjaink abban reménykednek, hogy tanulmányaikat befejezve, mindnyájan a haza javára fejthetik ki megszerzett tudásukat.

Kisgyermek a játszótéren vidáman kergetőznek, s mi higgyünk abban, hogy mire felnőnek, gyűlölködés helyett újra szeretet él minden ember szívében...

Hiszek Istenem örök igazságosságodban,

hiszem, hogy e sokat szenvedett nép sorsát jobbra fordítod és bűnbánó nemzetünk keserveit elosztatod.

Hiszem, hogy végre örömet és békességet hozol a sokat szenvedett embereknek.

Amen.

Köszönöm érdeklődő figyelmüket, köszönöm, hogy türelmesen meghallgattak.

Szűnni nem akaró tapsvihar követte a szavaimat, amire igazán nem számítottam.

Elnök asszony búcsúbeszédet mond (*lásd a képen*), megköszönte, hogy elfogadtam a meghívást, majd a versmondók közreműködését, majd elmondta, hogy Varró Jánosné festő, a Romantikus álmok című festményét ajándékozta a költőnek. Ugyancsak képet ajándékozott, az itt átadásra került egyesületi díjjal kitüntetetteknek segítő és lelkiismeretes munkájuk elismeréseként: a TESZ Nógrád megyei vezetőnek, aki és Sári Tiborné tagnak pártoló tagoknak.

A két versmondó

Végül dr. Újlaky István, az egyesület „költője” előadja néhány költeményét. A nekem ajándékozott verse:

Őszi séta

dr. Újlaki István verse

Szép őszi nap van. Sétálok egyet
a régi úton, neki a hegynek,
s hol a bányai erdő széle van,
a kis kilátón kifújom magam.
Nézem a tájat, a fákat, a rétet,
s a képzeletem oda megidéz Téged.

Nézzük a lombok tucatnyi színét,
verset idézünk, szép őszi ígét,
majd korholom az erdő hiúságát,
hogy festi magát, levelét, meg az ágát;
itt sárga szín keverve mély-vörössel,
arra rozsdabarna, gyenge-zölddel.

Azt mondod: az idei készlet ez
most festi el, átvinni nem lehet;
új tavaszra nem hagyhat őszi színt,
más lesz a divat, meglátod, megint.

Rikkant egy madár, a csönd véget ér,
az elkészült gondolat visszatér,
már gyöngye visszhang Kedvesem szava,
no még egy sóhaj, - s ballagok haza.

(Salgótarján, 2002. október)
A hálás közönség tapssal jutalmazta.

Könyvem dedikálása - és a salgótarjáni költővel

Megismerkedtem a költővel *(lásd képen és másokkal, akik a kötetem dedikálására várnak)*, megajándékozott néhány versével, s én is átadtam neki néhány kinyomtatott költeményt azok közül, amelyek nálam voltak.

(A képen Kisbárcány polgármesterének dedikálom a novelláskötetet.) 2012. évi Költők napi ünnepség végén a novelláskötet, a korábban eljuttatott verseim és Down-szindrómás fiam rajzainak osztogatásával fejeződött be.

Lassan kezdett feloszlani a társaság, a diákok indultak el először, akik felnőttekhez méltó, kitüntető figyelemmel, csendben hallgatták végig a műsort, s minden verset szűnni nem akaró tapsviharral köszöntötték.

❧ VÉGE ❧

Záró gondolatok

Még föl sem álltam a szék-ről, valósággal megrohmoz-tak, sokáig álltak sorban, mert kérdezősködtek tőlem, érdeklődtek mindenféléről, s kezükben tartották a novellásköte-tem, hogy dedikáljam.

Nagyon sok ajándékot kap-tam, virágcsokrot, Varróné Baba festőművésznőtől „**Ro-mantikus álmok**” vásznon megmunkált festményét.

Elhalmoztak szeretetükkel, ölelgettek, s kaptam virág-csokrokat, cserepes-virágot, mézet, felsorolni sem lehet a sok figyelmességet, amivel engem megleptek, körül-vettek. Már előzőleg az internetről ismert hölgytől DVD-t és egy könyvet, amely abból az időből származik, amikor Salgótarjában éltem, főleg az acélgyári templom törté-netéről szól. Teljesen zavarba hoztak a túláradó szere-tetükkel. Olyan érzésem volt, hogy munkásságom nem hiábavaló, a hálás közönség annak elismerését tanúsí-totta.

Este beleolvastam a kötetbe, amelyben naplószerűen írták le a háborút követő idők rémségeit, az egyház és a papok üldözését (amikor már én elköltöztem Salgótarján-ból). A kötet sorai közt találtam az általam ismert templom kántorának, a vezető két ferencrendi atya és szerzetes sorsának alakulását. Olvasva a könyvet, utána nem tudtam letenni a kezemből, s nem tudtam elaludni.

Kedves emberekkel ismerkedtem meg ezen a napon, számomra feledhetetlen marad 2012. év Költészet Napja!

Ezzel – részemről véget ért az ünnepség. Olyan érzéssel, feltöltődve érkeztem haza, mint amikor valaki élete munkásságáért megkapta jutalmát.

A szerző